

www.dignityonline.org.uk

Imifula 1:

Ubumi bwa Tendeka

Abalembele ni Sarah Small,
Jon Paul Witt,
Alan Scantlebury
na Jo Kimball

Imifula 1

Ubumi bwa Tendeka

*'Baketwa ifimuti fya oki ifyabulungami ifyalimbwa na Yawe umwine,
bakulalumbanya na Lesa pa mibombele yakwe.'*

Isaya 61:3

Imifula 1: Ubumi bwa Tendeka, Icitabo cantanshi, October 2017

Ifyakwambula© Dignity 2017. Insambu shonse shili ku bene.

Landeni na ba Dignity

Mu positi: 6 Barlow Moor Road, Didsbury, Manchester, M20 6TR, UK

Pa email: hello@dignityonline.org.uk

Pa lamya: +44(0)7340 573 937

Ukutotela

Ifwe ba Dignity tuletotela Yesu pa bumi ubo apeela buntu tulelondolola bwino mu citabo cino. Ba Dignity bale totela umuntu onse pamo no tubungwe utwasanshisheko ku mulimo uyu.

Umulimo wa Dignity

Dignity ilampana pamo na bantu bekala kunse mu ncende shamu mishi kukuletako ukulengwa cipyapya cipyapya no kwalulwa kwa myeo ne mishi pakutila abantu bakakulwe ku bupina ukupitila mukuba ne senge na Lesa wesu. Tufikilisha ici ukupitila fye mu Ma Bumba Ya Bumi, ayali mabumba ya mushi kabilisya tungululwa nabena Kristu ba mumishi ine iyo, ayabeelako ukukansha abantu ifyo bengenda pamo ne mfumu Yesu Kristu no kulanga icitemwiko ku bantu bonse. Ukupitila mumulimo wesu uyu, tulemona ifyo abantu baleikala imyeo ya kupapa no kuba abakumako ku fisungusho fya cila bushiku. Kuti mwaumfwilapo nafimbi ukufuma pa www.dignityonline.org.uk

Ibumba ly a bombeeble pa Imifula

Ba Kalemba: Sarah Small, Jon Paul Witt, Alan Scantlebury na Jo Kimball

Ifya cikaya: Cornelius Chalwe, Gervas Chalwe na Dorothy Jikubi

Abapitulwikemo: Rachel Warner na Mark Vermes

Amalembo ya mu Cipinga yonse ya ambwilwe mu:

The Bible in current Bemba. An Interconfessional Translation published as Ishiwi ly Kwa Lesa. Published by The Bible Society of Zambia, P.O. BOX 31316, Lusaka, Zambia. ©The Bible Society of Zambia, 2015. Insambu shonse shalifiswa. Cabomfiwe panuma ya kupoka insambu ku bene balembele.

Utukope twa Kulangilila

Utukope twa Kulangilila twapangilwe naba Metro Icon Studio 5 abatulembele niba SyncFusion. Utukope tonse twa bomfiwe panuma ya kupoka insambu ku bene.

Imifula

Imifula citabo camasambilisho aya kwafwilisha abantu ukwishiwa bwino elyo nokukula mwisenge lyabo na Lesa no kubakoselesha ukupyungile mishi yabo. Lyalembelwe kukupeelako amafundisho yafikapo ayenga bomba mu ncende ishalekana lekana ne ntambi sha cifyalilwa icili conse mpanga yonse. **Imifula** lyalembwa mu fitabo fine, cila citabo cawkwata ifipande ikumi na fitatu (13) ifyaba mumusango wa kulanshanya capamo mwi bumba.

Imifula citabo calembwa nabakalemba abapeeleshe abene ukufuma muncende ishalekanalekana pano isonde elyo lyabikwa capamo no kulembwa naka bungwe ka Dignity.

Imifula 1: Ubumi bwa Tendeka lyaiminina pali abo bali ne citetekelo cipywa pamo nabo abashila tetekela. Ukufuma fye ku ntendekelo iya anguka, litungulula abantu muntampulo sha ntansi isha citetekelo no kwishiwa Lesa.

Imifula 2: Ubumi Bulakula likuula imifula intu icitetekelo cingakulilapo, kabilii lipeelako ubewishibili bwa masambilisho ya bwina kristu pamo nga Icipingo elyo napa lwe pepo.

Imifula 3: Ubumi Buleetako Ifipywa lya shintilila pakulangilila ifyo abasambi abekala mu mushi wabo bengalenga ukwaluka kwa fintu ifya bashinguluka. Umwina kristu uyo waba umumi, alapeela ubumi bupya buntu apokelela ku bena mupalamano na ku bantu bambi.

Imifula 4: Ubumi Bulafika ku Bukalamba lya beelako ukulondolola ifyo umwina kristu uwakula amoneka. Ici citabo cilunda pa masambilisho yaba mu fitabo fya ntansi fitatu no kuya twala mukushika no kulunduluka.

Ukulembwa

Imifula 1: Ubumi bwa Tendeka lyalembelwe naba kalemba abalekana lekana ukufuma muncende ishalekanalekana. Bakalemba abasanshisheko kuli ici citabo nabalembwa pe samba.

Cornelius Chalwe ni ntungulushi ye bumba lya Bakafikilisha mu kabungwe ka Dignity, ni shi mapepo mu lukuta lwa Anglican, uwaipelesha ku kuleta ukwalulwa kwa fintu, uukumya imyeo ukukula muli shikulu no kuleta ipusukilo. Aba uwatemwa Lesa nganshi kabilo asumina ukutila imfila shakwe shileta ubuntungwa no kwisula amyanda ne mishi kuli Lesa.

Icipande 11

Alan de Wet wene ailondolola ukuti ni kanyekanye mumilimo ya nsale, shibulimi, umulume, wishi kabilo cibusa uushimika icebo, ukufunda elyo no kulemba. Twamwisha nga umo uwatemwa Lesa kabilo uwaipelesha ukwakana nabambi ubumi bwa bu Lesa ukupitila mu mashiwi yakwe.

Icipande 6

Kurt Francis ninkonkani ya kwa ka kumba pa luluta lwa Ruthin Christian Fellowship ku Wales. Aba no mwina mwakwe Ann, nabana baume abakalamba batatu, napali nomba aba ne cilumba ca kuba na beshikulu. Atemwisha uku belenga no kusenda inshita pamo ne fibusa no lupwa lwakwe, nalimo limo ukuya mu kuloba isabi.

Icipande 2

Mary Hardy aishile mu citetekelo ca muli Kristu ku Manchester mu calo ca England. Aba no mwina mwankwe Randall kabilo capamo basenda inshita nkalambo mu kukusha ulupwa lwabo ulwa bana mutanda, ukusambilisha pe sukuulu lya bwina Kristu elyo na pa nganda pa mwabo. Atemwa ukuba mupepi no lupwa lwakwe, ukusoma ifitabo, ukubomba mwibala, ukusambili indimi elyo na ma lyashi ya bena kale.

Icipande 7 na 8

Jo Kimball aibimba mumulimo wa Dignity ukufuma mumwaka wa 2008, alyenda muncende ishingi mu calo ca Zambia ukubomba na Mabumba Ya Bumi pamo pene na ma bumba ya ba kafkilisha. Ni ka kondenkanya kabilni kakoselesha wa bantu, uubekelwa lyonse mukumona ukutila abantu bambi balalunduluka no kwishiba ifyo cipilibula ukutemwikwa na Kristu.

Icipande 5

Ben Jeffery ni ntungulushi ya Soul City, ulukuta luntu batendeke pamo no mwina mwina mwankwe Emma ku Stockport, UK. Aliibimba mumulimo wa NewThing Global Opertions Team, akabungwe akeminine pakwimya umulimo wa kuteyanya inkuta amakana ikumi (10,000) isho ishifyala inkuta shibiye ukufika mu mwaka wa 2020.

Icipande 1

Tobias Ngala nintungulushi, ka kumba wa ntanshi pa lukuta lwa Trinity Chapel ku Mombasa mu Calo ca Kenya. Pamo no mwina mwankwe Joyce, Lesa abapala nabana banakashi babili. Aba uwapimpa mumulimo wa kushimpa inkuta kabilni icimonwa cakwe kubiika ulukuta ulwa bumi mumisumba ikalamba yonse ne inono muno cishi ca Africa. Abomba bwino sana umulimo wa kukansha ba kakumba ne ntungulushi.

Icipande 10

Sarah Small akulile mu musumba wa Yorkshire elyo aile ku masambililo ya Mipepele ya pano isonde elyo na Ifya kwa Lesa ku Manchester. Panuma ya kubomba ngo mubomfi wabula amalipilo pa myaka ikumi ku UK na mu Africa, aibimba mu mu mulimo wa kusabankanya kwa mbila nsuma nga minshoni mu misumba ikalamba ku UK. Aletukusha ukubomba bwino ubutungulushi, umulimo wakuipeelesha ukwabula amalipilo, ukusunga ulupwa ulwa bana babili kabilni nomba line fye apwhishes amasambililo ya MA in Kingdom Theology.

Icipande 4, 9 na 13

Jon Paul Witt esolwesolwe watendeke akabungwe ka Dignity kibili alibomba no Lukuta mu fyalo ifingi. Aba uwakampuka mukutontonkanya, katendeka wa fintu fipyा, kabilia wambila nsuma kibili ni minshoni. Jon aba no mwina mwankwe Judith abo pamo bali nabana batatu. Bekala ififulo fibili, muno Zambia na ku UK. Ukufulukisha kwakwa Jon kwakutila abantu beshibe Yesu no kuti bengaba abapimpa mukwalula imishi yabo ukulola ku busuma.

Icipande 12

Kalemba wa Icipande 3 asalile ukukana ishibwa.

Ifilimo

Ifyakubomfyा ici citabo	1
Ukucingilila abana ilyo tuli ku Mabumba Yabumi	7
1: Ubumi bupya ukufuma kuli Lesa.....	9
2: Ubumi bwa kwa Lesa muli ifwe.....	23
3: Ubumi bupya bulakula	35
4: Ukwakana ubumi bupya	47
5: Uku kula mu lupwa Iwa kwa Lesa	57
6: Mu ncende ya mutalalila na Lesa.....	67
7: Bushe Icipingo cinshi?	79
8: Ifya kusoma Icipingo	93
9: Ipepo cinshi?	103
10: Ukupepela pamo	115
11: Ukushinshimuna ca pamo	125
12: Mupashi wa Mushilo alapeela ubumi	137
13: Icipande ca kusupula.....	149

Ifyakubomfya ici citabo

Icitabo ici ca teyanishiwa mumusango wa kusambilishanya nge bumba. Intungulushi iilesambilisha eilekabila fye ukukwata icitabo epela. Mulingile ukushininkisha ukutila mwapwisha icipande cenu munsa imo na critika atemwa insa shibili (1.5-2hrs).

Nga mwamona ukutila mulekabila inshita iikalamba, cisuma ukubomba icipande cimo mu milungu ibili.

Ifya kutungulula icipande

Cikankala nganshi ukuti mwabimbamo abantu mufipande fyonse. Te kubelenga fye no kweba abantu ifyo bafwile ukucita iyo. Twasumina ukutila umuntu onse alikwata ifyakuposapo ifyaibeelako kuli bonse kabili no kutila Lesa alatusambilisha ukupitila mu bantu aba tushinguluka. Kanshi ifipande fyalembwa mumusango wakutila abantu bafwile fye ukubimbwamo. Muli amalembo ya kusungila, amepusho, utumangalo, amalyashi elyo no kulanshanya, ifi filekabila bonse ukusendamo ulubali.

Nga intungulushi ye bumba, shininkisha ukuti abantu balelanshanya kabilu ushininkishe ukuti ukulanshanya takufumine munshila, lelo teiwe ukucita fyonse weka.

Koselesheni aba nsoni naba shilanda ukuti balelanda nabo bene. Afwilisheni balya balanda sana ukutila bapeleko ishuko ku banabo balandeko ifyo bale tontonkanya.

Ifyo mulefwaikwa muli cila cipande

Ifipande fyateyanishiwa munshila iya anguka kabili tafikabilwa ifya kubomfya ifingi nganshi. Kwateni fye:

- Icitabo ici kuntungulushi ya cipande

- Icipingo (kuti cawama nga cakuti bamo mwi bumba bali ne fipingo, lelo nelyo tapali cili fye bwino)
- Utulembelo na ma pepala, ifya kubomfya makamaka mu fya kucita. Koselesheni abantu ukwisa nefi ukufuma ku myabo.

Ngakuli ifintu fimbì ifile fwaikwa, muli no kulangililwa pa ntendekelo ya cipande fyonse ifilekabilwamo. Teyanishisheni libeela ifyo fyonse ifile fwaikwa.

Utukope twa kumyafwilisha

Utukope twa kumyafwilisha ukutungulula bwino icipande tule mweba ifyo mulino kucita muli cila ciputulwa. Utukope tuli pesamba no bulondoloshi bwatuko. Sendeni nshita ukutulolekesha mwishibe ifyo tuleimininako elyo mweshe no kumona mu fipande fimo fimo bwangu ifyo twa bomfiwa. Ici cikamyangukila ilyo mukala tungulula icipande ca masambililo.

Ukupekanya

Pakumona ukutila ifipande fileenda bwino, kuliko utuntu tumo uto mulingile ukuteyanya. Ifili pamo nga ukushininkisha ukutila na mukwata tonse mulekabila mu cipande cenu no kuteyanya aba kumyafwa ilyo tamula kumana. Mu teyanishe libeela ilyo kwashala inshiku shinono pakutila mukwate inshita yakucita fyonse mulekabilwa ukucita.

Ubuyo

Cila cipande catendekelapo na ukupeela ubuyo. Ifi fyaku mitungulula kufintu mulingile ukusambilisha ibumba, ifyo bonse balingile ukumfwikisha panuma ye sambililo. Lyonse bikeni ubuyo bwenu mumutima no kulaipusha nga cakutila namwafwa abantu ukufika mukwishiba ico. Cili bwino nga kuti mwa cinkwila ibumba libeela ubuyo bwe sambilisho pa kutendeka kwenu.

Ilembo ly a kusungila

Leken bonse basambilile ilembo ly a kusungila no kumona ifyo kuti balanda ku mutwe fye pakupwa ukulongana. Mufwile ukubasambilisha ilyo mulebelenga nokukosha amashiwi ya mu cipingo napo yalembwa. Mubwekeshepo ukubelenga nomba mukuputawisha, ukwakanya mu fiputulwa ifipi, mwebe ibumba ukula bwekeleshapo panuma yenu. Bwekeleshapo imiku iingi pamo ne bumba panuma yenu mpaka bafika pakulanda ukwabula ukubafwa. Koselesheniko bambo ukwesha ukulanda pa mutwe fye.

Ilyashi

Ilyashi lyaliba ninshila isuma nganshi iya kutendekelamo umulandu kabilis tusambilila bwino ku fyo twa belesha. Bonse twalitemwa ukumfwa amalyashi kabilis yalyanguka ukwibukisha! Ilyo muleshimika amalyashi kwibumba, esheni ukubiikamo umulyo no kuba abakalabana bwino elyo no ukuwaminisha. Mwi bumba nga muli abacenjela ukushimika amalyashi, mulebepusha ukwisa shimika ni bena. Kuti mwaba cinkwila libeela pakutila baiteyanya bwino munshita iisuma.

Ukwishiba Icipigo

Cila cipande nacikwata ilembo atemwa limo fye ilya mu Cipingo, fimbis fili naya cililepo. Nga mwibumba muli abenga belenga bwino, bepusheni ukwisa myafwako ukubelenga. Mubepushishe libeela pakutila baptulukamo bwino atemwa bakanina limo. Ishibenitukutila bambo teti babelenge bwino, eico ukubepusha ukubelenga mu cintu bwingi ilyo tabenga belenga, ninshi kuti mwabalenga insoni.

Ukulanda

Muli ifi putulwa ifile fwaikwa ukubelengwa mukwikatisha ukufuma mu citabo. Lyonse ilyo mule pita muli ifi fiputulwa, muletala

mwaiminina makamaka panuma ya kupeela icikomo, kibili ipusheni abantu nga na bomfwikisha ifyo mule sambilisha. Ngata bomfwile, mulekabila ukubwekeleshapo iciputulwa ico atemwa lanshanyeniko munshila ingabafwa uku mfwikisha.

Ukulanshanya na Mepusho

Ukwasuka amepusho nokulanshanya pafintu cila fwilisha abantu ukusambilila elyo nokufwailishisha abene palwa mulandu uyo. Ici cilafwako ukwibukisha icikomo. Nga mwamona icilangililo ca lipusho ipusheni ibumba ilipusho nokukoseleshako bamo ukupela amasuko. Limo kuti yaba mepusho yakulanshanya mutu mabumba utu nono. Nga efyo icipande cilemisontelela ukucita, ninshi lekanyeni abantu muma bumba ya bantu batatu atemwa bane no kuba peela inshita ya kulanshanya. Ilyo babwela capamo, peeleniko bonse inshita ya kulanda ifyo balanshenye mwi bumba lyabo.

Nga kuli amepusho ayengi na malembo ayo abantu balekabila, kuti mwaipushako bamo ukukopa na foni yabo pali cile bumba atemwa kuti mwaisa na mu kopolwela libeela pa mapepala ayo amepusho.

Ifyakucita

abantu basambilila bwino ukubomfyia ifyangalo atemwa ukucitako fimo nge filangililo. Inshita ya fyakucita yabeelako ukupeela ili ishuko. Mulingile ukubimbamo bonse mu fyakucita no kubakoselesha ukuba abacankwa ilyo baleangala!

Ipepo

Ifyo Lesa alanda ku bantu umwine fye fyaliba ifikankala nganshi. Tulakabila ukukoselesha ibumba lyenu ukupepa capamo kabili nokuipepelako ilyo Lyonse benga kwanisha. Lyonse ilyo mwamona icilangililo ici, ebeni abantu ukupepa. Kuli inshila isha lekanalekana isha kupepelamo isha bomfiwa mu citabo cino. Limo kuti ibumba

Iyaipushiwa ukupepela capamo, inshita shimo mu ma bumba yanono, limo kuti mwaipushiwa ukupepa babili babili. Inshita shimo abantu kuti baipushiwa ukupepa no kubilikisha kuli Lesa, elyo limo kuti baipushiwa ukupepa mu mutualalila fye. Cikankala ukupeela abantu inshita ya kupepa no kuba koselesha ukumfwa ku fyo Lesa alelanda.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu kuli imilimo abantu balingile ukuya bomba ku mayanda. Mulingile ukulondolola bwino no kushininkisha ukuti abantu baumfwikisha no kubakoselesha ukuyabomba ku mayanda mukati ka mulungu. Pa kutendeka kwa cipande, peeleni inshita ku bantu balande ifyo bailecita kumayanda ifyo mwa bapeele umulungu wafumineko nga baliya bomba.

Ukubila

Cikankala nganshi ukulanga ukutemwa kwakwa Kristu Yesu kubantu abatushingulwike. Kuti twacita ifi munshila ishalekana lekana. Cila cipande muliko itontonkanyo lyanshila twinga citilamo ifi. Muli no kulondolola bwino ifi ku bantu no ku bakoselesha lyonse ukubomba uyu umulimo mukati ka mulungu. Ilyo tulelanga icitemwiko ca kwa Yesu ku batushingulwike, twasumina ukutila wene alapilibula imyeo no kuleeta ubuntungwa. Cili bwino ukukoselesha aba mwi bumba lyenu ukulasunga amashina ya bantu balelanda nabo imbila nsuma pakutila calabangukila uku bapepelako, pamo ngo mulimo uyo balingile balacita.

Ba
mineti
5

Ukulinge nshita

Mu ncende shimo twalibiikamo inshita mulingile ukusenda mu cilangililo atemwa ukulanshanya. Ici ca kumyafwa ukusenda icipande cenu bwino munshita mulingile ukupwishishapo icipande conse.

Ifipandwa fya mu Cipingo na malembo

Nga mwamona ishina ne nambala napashilwa umushilwa pe samba pamo nga ifi Amalumbo 1:4-6 ninshi bale misontelela ku malembo ya mu Cipingo. Ifi tulembele pamulu ninshi tule misontelela ukubelenga mu nkalata ya Amalumbo, icipandwa 1 icikomo 4 ukufika pa 6.

Ukucingilila abana ilyo tuli ku Mabumba Yabumi

Twabombele capamo ukubikako amafunde aya aya anguka pakutila abana besu baleba abacingililwa ilyo tuli pa mayanda yesu nelyo ilintu bali naifwe kwi Bumba Lyabumi. Aya amafunde yakankala nganshi ukuya bomfyा na mumbali shimbi isha bwikashi bwesu. Limbi kuti caba ni ilyo tule bomba mu mabala yesu, ilyo tuli ku cilonganino nangu ilyo tuli banensu, Lesa alefwaya ifwe twashininkisha ukutila abana besu na ba cingililwa.

Umuntu onse uusangwa kwi bumba alingile ukushininkisha ukutila abana ku ng'anda naba cingililwa kabili balesungwa ku muntu uwacetekelwa nelyo kuti baisa nabana ku kulongana.

Intungulushi she bumba shilingile ukulacinkula ba membala we bumba ukutila lyonse bashininkisha ukuti abana abo bashile ku mayanda na bacingililwa kabili balesungwa ku muntu uwacetekelwa elyo kabili balenge abana ukuba abapokelelwa kwi bumba.

Umuntu onse uwa mwi bumba uulebomba nabana talingile ukula bomba eka lelo pabeumuntu naumbi umo nelyo babili. Nga bali babili, ninshi tabalingile ukuba aba mulupwa lumo lwine iyo. (Balingile ukufuma mundupwa ishapusana).

Abalebomba nabana mwi bumba balingile ukuba abasangwa ku kulongana kwe bumba lyonse pa myeshi itatu no kucilapo.

Intungulushi sha ma bumba pamo naba membala tabalingile ukukopa ifikope fya bana ilyo bali mu milimo ya Mabumba Yabumi.

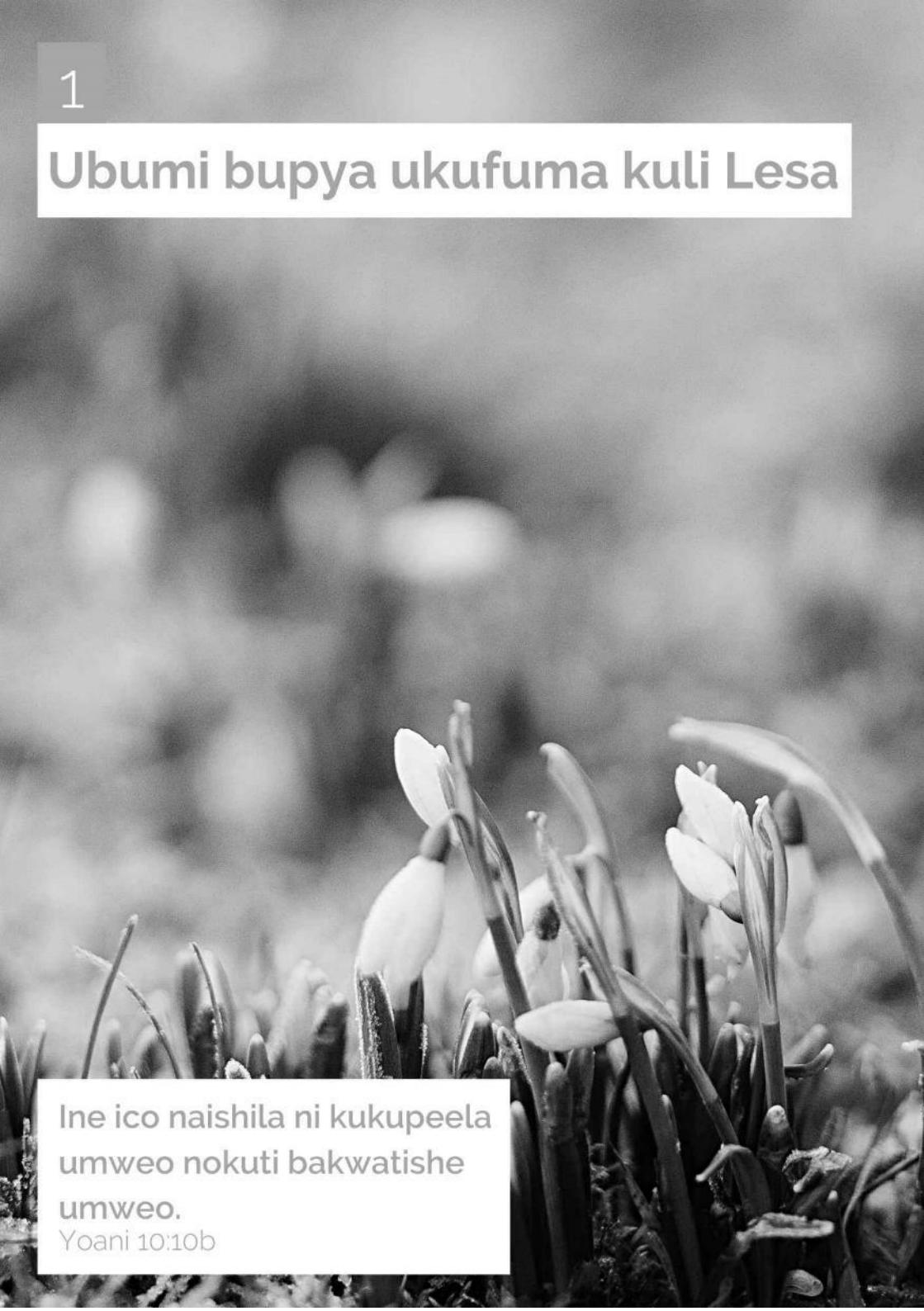
Nga cakuti abana balelyako ifyakulya pansiita ya kulongana kwe bumba, mu shininkishe ukutila fili ifya cingililwa bwino ku bumi bwabo.

Ba membala we bumba ilyo baleya mu kupempula abantu mumushi
balingile ukwenda babili babili, icakumwenako abaume babili kuti
baya pempula umwaume umo nelyo banamayo babili kuti baya
pempula namayo umo.

1

Ubumi bupya ukufuma kuli Lesa

Ine ico naishila ni kukupeela
umweo nokuti bakwatishe
umweo.
Yoani 10:10b

Ukupekanya

Ifyo mulefwaikwa mu cipande cino:

- Akalembelo nepepala muteyanye nafimbi epali bamo tabakwete kuti babomfyako.

Bushe na:

- Mwipusha bamo mwi bumba ukwisa belenga iyashi?
- Mwipusha bamo mwi bumba ukwisa belenga ilembo lya mu Cipingo?
- Mwipusha bonse ukwisa no tulembelo na ma pepala?

Mwaiseni

Ba
mineti
5

Kuti cacitika icakutila bamo abantu mwibumba tabaishibana iyo.

Mulingile ukutendeka uno mulungu na ukuilondolola mwebene amashina yenu elyo mwipushe bonse ukulanda amashina yabo.

Mulingile ukutotela bonse pakwisa no kulondolola ifyala citika mukulongana kwe bumba.

Peppen ipepo ilipi ilya anguka ilya kutotela.

Ubuyo

Ubuyo bwa cipande ca uno mulungu, kutulenga twishibe ukutila ukukonka Yesu cipilibula ifyo kuti twatendeka cipyacipy; kuti kwaba intendekelo ipya mumyeo. Fyonse ifyakale fyalilekelwa. Kale *twaishibe fye palwa kwa Lesa*; nomba *natumwisha Lesa*.

Ilembo lya kusungila

Ba
mineti
5

Belengeni ilembo lya kusungila ne cipandwa ca mu Cipingo kwi bumba mu kwikatisha. Belengeni na kibili mukuputawisha, iyo ibumba lile bwekeshapo cila ciputulwa panuma yenu. Lundeniko panono panono mpaka mulebwekeshapo cila cipande pamo ne bumba mpaka fye bonse beshibe ukulanda icipandwa conse beka. Koselesheniko bamo ukutila balande icipandwa conse ku mutwe.

Ine ico naishila ni kukupeela umweo nokuti bakwatishe umweo.

Yoani 10:10b

Ilyashi

Belengeni Ilyashi ili kwi bumba:

Hetty Green bale mwita ‘Umwina America wa cimfyा ku Kaso’.

Uwakaso emuntu uukwata icuma icingi nganshi, uku kwata indalama ishingi lelo tafwaya ukula shibomfyा iyo, kano ishinono sana fye.

Nelyo line akwete indalama ishingi nganshi, Hetty aleikala umweo wa bupina nganshi ico talefwaya ku bomfyा indalama shakwe nakalya. Wene asalile ukulalya umusunga uwatalala pantu kuli wene cali icalumo mutengo ukukafya amenshi ya kupangila umusunga uwakaba. Umwana wakwe umulumendo alilemne ukulu lelo talefwaya ukumutwala mukundapwa mpaka no kulu kwakwe kwaputwilwe fye. Uyu mayo afwile panuma ya kupusana no mwana pamulandu wakufwaya ukusala ukulabomfyा umukaka wasasa ico ewali uwa nako mutengo ukucila umukaka uubishi.

Ilyo Hetty afwile mu 1916 fyonse fyuma fyakwe fyasansiwe capamo no kusanga ukuti fyalingene pandalama ama Dola yaku America 100 milyoni. Mukwai ngamwa elengenye fye, ala isho shali nindalama ishingi nganshi mu 1916, na nomba line shingi sana. Lelo tontonkanyeni, umuntu uwali ne ndalama shafula ifyo, lelo alaikala pamo ngo muntu uushawkata ndalama. Hetty alikwete fyonse alekabila, lelo taikele nga fintu afwaikwe ukwikala.

Ukulanshanya

Ipusheni ibumba ifyo benga cita nga bakwete indalama ishingi nganshi?

Ba
mineti

Lekeni cilaumo ailandile ifyo engatemwa.

Ukwishiba Icipigo

Belengeni Efese 2:1-9 kwi bumba:

¹Imwe kale mwalifwile pa mulandu wa bumpulamafunde no bubifi bwenu. ²Pantu mu bumi bwenu mwalekonkelela imisango iyabipa iya pano calo. Mwalenakila na kateeka wa bufumu bwa mu lwelele, Ciwa uo na nombaline acili alebomba mu bantu abashipetamina Lesa. ³Kwena bonse pa nshita imo na ifwe efyo twali. Twaikele mukukonkelela ulunkumbwa lubi, twalecitafye ifilefwaya imibili yesu na mano yesu. Kanshi mu buntunse bwesu pamo nga bantu bambi bonse, Lesa ali nokutukanda.

⁴Lelo Lesa alikwatisha uluse, kabili alitutemwisha nganshi. ⁵Eico ilyo twali abafwa ku mulandu wa kubifya kwesu, Lesa alename tube abamweo pamo na Kristu. Ni ku cikuuku cakwa Lesa eko mwapusukila. ⁶Kanshi pa mulandu wakwa Kristu, Lesa alitubusha pamo nankwe, pakuti twikale pamo na Kristu Yesu mu mulu. ⁷Ico Lesa acitila ifyo, ni pakulanga ku myaka yonse iya kuntanshi ifyo icikuuku atukwatila cacilamo ku bukulu ico atutemwa pa mulandu wakwa Kristu Yesu. ⁸Pantu ni ku cikuuku cakwa Lesa, ico mwasumina, eko mwapusukila. Ici cena bupefyte bwakwa Lesa, ⁹te ku maka yenu iyoo. Kanshi tapali nangu umo uwakuitakisha pali ici.

Kuti twaumfwa ilyashi lya kwa Hetty Green no kutontonkanya ukutila ifwe teti tube nga wene, lelo icishinka ca kutila ubumi bwesu eca bupe ca kwa Lesa icacindama ukucila fyonse twinga shita mu ndalam, nagula line fwe bengi twaikala ukwabula ukupokelela ici icabupe, atemwa kwati tatwapeelwa icabupe ica musango uyu.

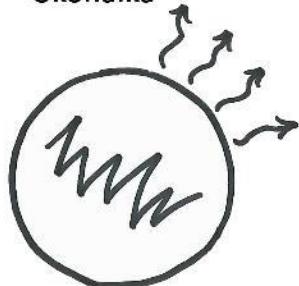
Icipandwa ca Cipingo mu Bena Efese cintu tubelengele pa mulu, ni mu nkatala ya lembelwe ku lukuta ulucece mu calo ca Turkey. Umu kalemba Paulo alelolndolola ukutila mwali abafwa nomba mwalengwa ukuba abamweo. Mwalipokelela ubumi. Ici cilingile ukwalula fyonse.

Lelo cilepilibula nshi icakuti Lesa atupeela ubumi bupya? Inshila imo iya anguka ukumfwikisha ici, ya kubomfyia icikope na ifishilwa fyashinguluka fitatu.¹ Londololeno ukutila mwalashila ifi fikope ilyo mwalabelenga iciputulwa cili pantanshi.

(Buleni ipepala lyenu, kuti cawama nganalikulako, muleshila ukukonkana nafintu bale mutungulula cila lutampulo lumo lumo.)

Icishilwa ca shinguluka 1 – Ukonaika

Ukonaika

Ilyo twalolekesha pano isonde, tulemona ukutila ifintu fyali bipa. Tule mona ukuti ifintu fyalyonaika. Abantu bali abalwala, ifyupo na mayanda ya bantu yaleonaika, abantu baleicena, balebepana ubufi elyo no kuibila ifintu. Bamo balekwata ifintu ifingi sana ilyo bambi bali mukubulwa. Kuli ifinkukuma elyo no kubundwa kwa misumba. Abantu pamo nenko bale imina no kulwishanya.

¹Icikope ca fishilwa fyashinguluka fitatatu ca fumine ku Family Church ku Western Palm Beach, Florida. Fibombelo fyasuminishiwa ukukopololako apabula ubwafya atemwa amapllipilo

Nga twa ilolesha naifwe bene, tatuli abapwililika iyo. Kuti twamona ifilubo ifingi mu myeo nenshila twaonaikilamo.

Ukulanshanya

Ba
mineti

3

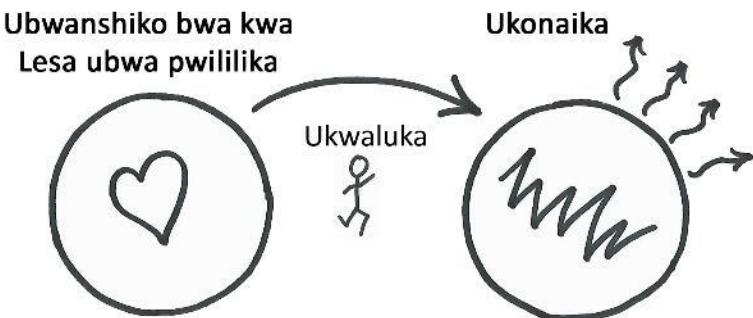
Ipusheniabantu bamwebe ifyo balemona ukonaika muli bena atemwa muno isonde?

Koselesheni bonse ukulanda amatontonkanyo yabo.

Icishilwa ca shinguluka 2 – Ubwanshiko bwakwa Lesa ubwa pwililika

(Nomba shileni utukope tukonkelepo utwa cikope cenu pepepala.)

Icipingo citweba ukutila ilyo Lesa alengele isonde, talyali ilya onaika iyo. **Ubwanshiko bwa Lesa** ubwe sonde bwali ubwa pwililika kabili ubwa kupapa. Citila ifi mu Citendekelo 1:31:

*Lesa amona ifintu fyonse ifyo apangile ukuti nafiwama nganshi.
Kabili bwaila, elyo bwaisaca, e bushiku bwalenga mutanda.*

Tucili tulemonako ifingi ifya bwanshiko bwapwililika ubwa kwa Lesa pesonde na ku bantu batushingulwike – ubusuma bonse ebwanshiko bwa kwa Lesa.

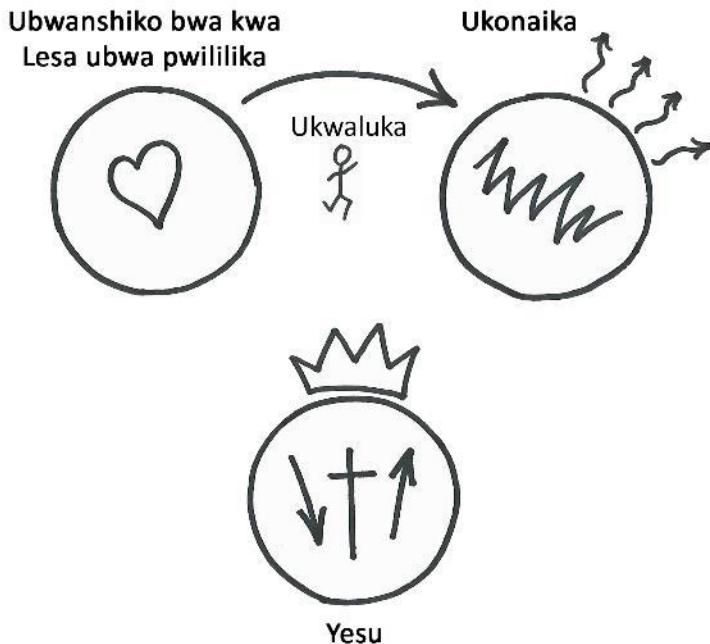
Icipingo ca konkanyapo fye no kutulondolwela ilyashi lya konaike kwa bubumbo bwa kwa Lesa pa mulandu wa kutila abantu bantanshi abo Lesa abumbile, bakene ukumubeela no **kwaluka ukufuma** kuli wene. Ni pa nshita iyi ulu bembu lwaishile pano isonde.

Ulubembu nifyo fyonse ifitupatula kuli Lesa. Ulubembu cipilibula ukonaika kwe senge lyesu na Lesa no konaike kwa bwanshiko bwa pwililika ubwa kwa Lesa pano isonde. Tulemona ifi mu lyashi tulandilepo kale ilya konaike.

Abantu abengi balesha ukusanga inshila sha kulungikilamo ukonaika bapitamo, lelo tekuti balungamike ifintu ifi nakalya.

Icishilwa ca shinguluka 3 – Ipange lyakwaLesa ilya kubwekeshamo ifintu ukupitila muli Yesu

(Nomba lembeni utu konkelepo utwa cikope cenu pe pepala.)

Imembu shesu pamo fye no konaika tupitamo, filanga ukutila twalipatulwa ukufuma kuli Lesa, kabilo teti twikale ubumi ubwafikapo nakalya. Lelo Lesa atumine umwana wakwe Yesu ukwisa tutuula kuli uku ukonaika kwesu.

Yesu aishile muno isonde ilya onaika ngo muntu uwa pwililika, no kwikalala ubumi ubwapwililika. Alipile na malipilo ya konaika kwesu no lubembu pa kutula umweo wakwe, ukufwa mwipunda lyesu. Lelo tabelelele uwafwa iyo. Panuma ya nshiku shitatu, aimine ku bafwa, ukucimfyia imfwa ine. Ilambo lyakwe lyapanga inshila yesu ukulola kuku bwakeshiwa mwisenge na Lesa, ukulekelelwa kwa membu shesu, no kutila kabilo twingekala ubumi buntu twalingile ukwikala ukufuma fye pa kubumbwa kwesu.

Ifyakucita

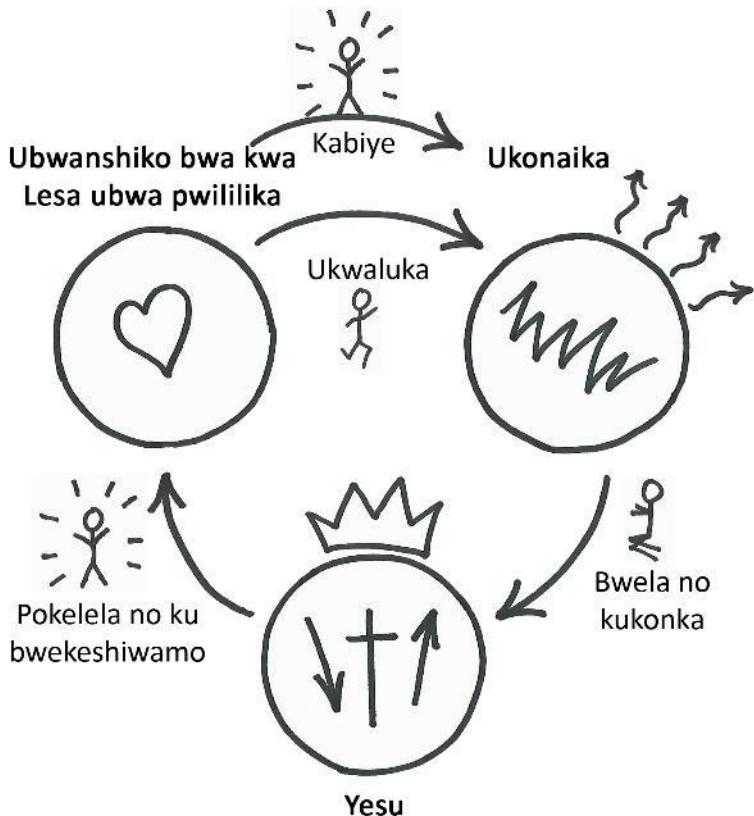

Ba
mineti
3

Ebeni abantu ukulanda kumutwe fye ilembo lya kusungila lintu tusambilile intanshi. Mumone nga kuli bambo abengalanda abene beka.

(Nomba shileni ifyakulekelesha ko mu cikope cenu pepepala.)

Tusambilile ukutila Lesa alengèle isonde ilya pwililika, lelo ulubembu lwaishile lyonaula. Natusambilila no kutila Yesu ni Lesa kabilo aishile pano isonde, ba mwipeye lelo afumine ku mfwa. Illelo Yesu wa mweo kabilo aikala ku mulu, elyo alepela kuli ifwe ica bupe apabula umutengo: ubumi busuma kabilo ubwafikapo.

Bonse ifwe tufwile ukusala nga cakuti tulekabila **ukupokelela** ica bupe cintu Yesu atupeela atemwa kuti twaya munshila yesu no kutwalilila ukwikala mukonaika kwesu.

Pakupokelela ici ica bupe kuli ifintu fibili ifya anguka ifyo tulingile ukucita.

- Ukufuma kulubembu naku kwikala imyeo yakuisekesha (ukonaika) no **kubwelela** kuli Yesu.
- **Ukusala ukukonka** Yesu no kwikala munshila aletulanga.

Nga twacita ifi, Yesu atulaya **uku tubwekeshamo** kunshila ya pwililika iyo twateyanishiwe kale. Alepeela kuli ifwe ica bupe, ubumi bwinebwine ubo tulingile **ukupokelela** fye. Ici cileplibula ukuti ilyo line fye twalaba mwisenge na Lesa, kibili Lesa alaikala muli ifwe. Kibili ekutila mubwikashi bjesu bonse pano isamba lya calo Yesu akulatwafwilisha ukukula mwisenge lyesu na Lesa no kutupiluba ukuba abapalana naena. Tukaba no bumi ubwfakapo!

Ilyo line **twapokelela** icabupe ici ica kwa Yesu, aletutuma **ukuya** ku bantu bambi pano isonde abacili baleikala mu konaika pakutila bengomfwa no kumona ifyo bengapalama kuli Lesa.

Mwisakamana nga cakutila tamumfwikishe fyonse bwino ifyo twalandapo. Icikope ca fishilwa fyashinguluka fitatu, cibombelo ca ku myafwa, icilelanga icikope cikalamba ice sambilisho lyesu. Tuli nokulondolola mukushika pali cila itontonkanyo lili mumashiwi tusambilile ilyo tukala twalilila ukusambilila mu fitabo fyesu ifya **Imifula**.

Ifyakucita

Ba
mineti

15

Bonse bafwile ukukwata utulembelo na mapepala. Nga kuliko abaleshupikwa ukulemba, kuti bacite fi kukulanda fye.

- Bikeni abantu babili babili.
- Umo pali abo alembe icikope ca fishilwa fya bulungana fitatu, ukulondolwela umubiye umulolele cila cishilwawa.
- Nga ba pwisha, ninshi no mubiye nao acite cimo cine.

Kuti mwafwaikwa ukwibukishako balya bale shupikwa ukwibukisha umulolele cila ciputulwa ica cikope cesu.

Ukulanshanya

Bamo pali ifwe limbi twasala kale ukukonka Yesu. Twalipokelela ica bupe, ubumi bwine bwine buntu Yesu apeela.

Bamo nalimo twalisala ukukonka Yesu lelo tucili tatula pokelela ubupe bwakwe, ubumi bwine bwine buntu apeela , tucili tuleikala nga bacilli mukonaika. Tuli pamo nga Hetty Green mulyashi lyesu, uyo wali ne cuma icingi nganshi lelo aleikala pamo ngo mupina wine wine.

Elyo bamo tucili tatulasala ukukonka Yesu no kupokelela ubupe, ubumi bwine bwine.

Mu mabumba ya bantu babili babili, lanshanyeni pamepusho aya:

- Bushe mwalisala ukukonka Yesu, kibili bushe mwa lipokelelela icabupe ubumi bwine bwine buntu apeela?
- Nga mwali cita ici, cali shani ilyo mwa kumenye Yesu? Esheni ukwasuka amepusho yonse aya mukashita kamo fye (1 min).
 - Ubumi bwenu bwali shani ilyo tamula pokelelela Yesu?
 - Mwa kumenye shani Yesu?
 - Waba shani umweo wenu ukufuma apo mwakumanisha Yesu?

Nga tamulasala ukukonka Yesu, ino ine enshita isuma ukupokelela icabupe ubumi no kumusuminisha ukwikala muli imwe. Esheni ukulondolola ifyo ubumi bwenu buli pansiita ino neco mulekabilila ukwishiha Yesu. Twalapepa ipepo capamo pampela ya cipande cino. Kuti mwapepa nentungulushi yenu, ukwita Yesu ese mu mweo wenu.

Belengeni ipepo ili kwi bumba. Libelengeni mukuputawisha no kweba abantu ukukonka panuma yenu nga balekabilila ukwishiha Yesu atemwa ukumwishiha.

mineti

5

Na mitotela mwe Yesu pa kumfwila.
Natotela pakumpela ubumi bupya.
Njeeleni imembu shandi shonse no konaika kwa bumi bwandi.
Nasala ukataluka kuli ifi fyonse.
Pa mulandu wa fyonse mwa ncitila
Nasala ukumukonka kabili napeela fyonse nakwata kuli imwe!
Njafweni njikale mweo wine wine
Amen.

Peeleni inshita ku bantu ukuti baipepeleko mumabumba ya bantu
babili babili ukulingana nefyo balanshenye kale. Bakoselesheni
ukukutika ku fyo Lesa alelanda kuli bena.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu kuli umulimo wa kuya bomba ku mayanda. Uno
mulungu, lembeni pe pepala ifintu fyonse ifya onaika mumweo
wenu. Toteleni Lesa pali fyonse ifyo alealula nokuleka filungame.

Ukubila

Sendeni ku ng'anda icikope ca fishilwa fitatu cintu mulembele.
Muleesha ukulemba libili libili mpaka mwishibe ukulemba ku mutwe
fye. Pepepleniko abanenu bambo elyo muye mulande nabo palwa ici
cikope, ukulondolola ifyo cila cishilwa cilepilibula kuli imwe elyo ne
fintu munonkelemo. Ipusheni abanenu bamwebe icishilwa
baletontonkanya ukutila epo babelele kabili nga benga temwa
ukupepa naimwe. Twalilileni ukuba pepela umulungu onse.

Amalembo na yambi

Kuli abo bali ne Fipingo, kabili bakabila ukuya belengelapo na fimbii
palwa kulengwa kwe sonde ne fyo ly onaika ilyo ulubembu
Iwaishilepo, kuti babelenga ifi mu Citendekelo 1-3.

Abantu nga bakabila ukuya belenga pa fyo Yesu acitile ilyo aishile pano isonde, kuti bay a belenga inkalata ya kwa Marko mu Cipingo. (Mateo, Luka na Yoani nayo yalondolola ilyashi lya mweo wa kwa Yesu ilyo ali pano isonde.)

Amashiwi yenu

Ubumi bwa kwa Lesa muli ifwe

Mona! Ninjiminina pa mwinshi ndekonkonsha.
Umo nga aumfwa ishiwi lyandi, anjiswilako
iciibi, nkengila mumwakwe, elyo ine na ena
tukalya nankwe pamo.

Ubusokololo 3:20

Ukupekanya

Bushe na:

- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilyashi?
- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilembo lya mu Cipingo?

Ukusengela no tusebo

Ba
mineti
5

- Toteleni bonse pakwisa ku kulongana kwe bumba.
- Isulenii nepepo ilipi kabilii ilya anguka.
- Ipusheni abantu nga baliya bomba ‘Imilimo ya uno mulungu’ na ‘Ukubila’ ifyo bapeelwe umulungu wafumineko.
- Lombeni abantu ukuti balondololeko ifyo bamwene atemwa ukusambililako ilyo bale bomba uyu mulimo.

Ubuyo

Ubuyo bwa cipande ca mulungu uno kuleka twishibe ukutila ukukonka Yesu cipilibula ukuti Lesa esa mukwikala muli ifwe. Lyonse akulaba muli ifwe akula tupilibula ukubombela mukati nokuleka fimoneke kunse.

Ba
mineti
5

Ilembo lya kusungila

Belengeni ilembo lya kusungila ne cipandwa ca mu Cipingi kwi bumba mu kwikatisha. Belengeni na kabilii mukuputawisha, ilyo ibumba lile bwekeshapo cila ciputulwa panuma yenu. Lundeniko panono panono mpaka mulebwekeshapo cila cipande pamo ne bumba mpaka fye bonse beshibe ukulanda icipandwa conse beka. Koselesheniko bambo ukutila balande icipandwa conse ku mutwe.

Mona! Ninjiminina pa mwinshi ndekonkonsha. Umo nga aumfwa ishiwi lyandi, anjiswilako iciibi, nkengila mumwakwe, elyo ine na ena tukalya nankwe pamo.

Ubusokololo 3:20

Ilyashi

Belengeni Ilyashi ili kwi bumba:

abantu ilingi batila, ‘Ubusuma bwaba fye mu nkanda’. Ubucindami bwa fintu ilingi bushintilila fye pa mimonekele ya kunse.

Ku Calo ca Japan kwabako icilengwa na lesa cimo ico beta ati Doradongo (ici calola mukutila ‘ama bola ya matipa aya beka nganshi’). Bakabumba wa fya maloba, balabumbako ama bola ayaasuma nganshi ukufuma kwi loba lya ku mushili. Batala babula fye iloba lya pa mushili fye mpaka ba cipanga mumusango wa bola. Balaleka caumako elyo panono panono panuma ya nshiku shimo balalundako iloba iyatelela bwino sana mpaka fye bapanga bola iisuma nganshi ukufuma kwi loba iyalingana ne kofi lya cisansa cenu. Ici kuti caumfwika ica kupapa, lelo ico bakonkeshapo cacila ukupesha amano.

Ilyo tacila umisha, banakabumba bala bula bola yabo no kutendeka ukupolisha bwino bwino. Pakusenda insa ishingi ukuwaminisha awe casuka caba ni bola iya beeka nganshi iya pwililila. Panuma ilyo bapwisha amabolu yeloba, bayatantika bwino pe pulanga ilya shinguluka kukuleka bonse batambe no kukumbwa.

Temulandu ne fyo cile moneka ubusaka, ukushilimuka kwakwa na kabumba we loba ne fyo cile beeka bwino, awe mukwai nalyo line cicili fye cintu ca bumbwa kwi loba. Ili fye ni bola ye loba nangu ibeekele, umulimo waiko, kutambwa fye ku bantu, tayaba no mulimo umbi nakalya iyo, tainga bomfiwa nga bola iyo.

Nga mwa biika mu mbeketi ya menshi, bwangu fye mukwai mwalamona umubeelo waciko uyo caba nakale fye, matipa fye, te cintu cimbi iyo.

Ilelo twala sambilila ifyo Lesa alekabila ukutupanga abayembra ukupitila mukwikala muli ifwe. Lesa alitwisha sana ukucila napa mimonekele yesu iya kunse fye, alatumona ifyo twaba ukufikapo. Talekabila ukutupolisha fye imimonekele ya kunse pamo nga ka bumba wa bola ye loba iya beeka. Lelo Lesa wene asala ukwikala mukati kaifwe pakutila atuwamye ukutendekela mukati mwine elyo ukufumina na kunse.

Ici cilepilibula ukuti ifwe tuli no kuba abapusana sana na ma bola yeloba ayo yaba aya beeka bwino kunse lelo yacili fye matipa yeka yeka mukati. Nga twaita Lesa ukwisa ikala mukati kesu, kuti twaba namaka ya kuba ifyo no kucila fye tukaba abasuma mukati kesu pamo na kunse kwine.

Ukwishiba Icipigo

Belengeni 2 Korinti 4:1-12 kwi bumba:

¹*Lesa ku luse lwakwe ewatupeela ukubomba uyu mulimo, kanshi tatuli nakunenuka.* ²*Ifyo fyonsen ificitwa mu bumfisolo ifilenga insoni twalifitalukako. Ifwe tatwaba na bucenjeshi nangu ukufulunganya amashiwi yakwa Lesa. Ifwe lyonse twaba abacishinka pa cinsa cakwa Lesa pakuti umuntu wa mutima usuma aletupashanya.* ³*Pantu Imbila Nsumma tufunda nga yalifisama, ninshi yafisamafye ku bantu abalelobelela.* ⁴*Ico bashasuminina, nico Ciwa, lesa we sonde lino abateeka mu mfifi. Abateeka mu mfifi pakuti bemona ulubuuto ulwabasanikila ulwa Mbila Nsumma ya bucindami bwakwa Kristu. Uyu Kristu ewaba icine cine icata cakwa Lesa.* ⁵*Pantu ifyo tubila te fya pali ifwe iyoo. Ifwe tubila pali Yesu Kristu Imfumu, elyo ifwe tulifye basha benu pa mulandu wakwa Kristu.* ⁶*Pantu ni Lesa ewasosele ati, “Mu mfifi namufume ulubuuto lulesanika.” Ni uyu wine Lesa ewalenga ukuti*

ulubuuto lwakwe lulesanika mu mitima yesu, pakuti tumone ukwisha ubucindami bwakwa Lesa ububengeshima pa mpumi yakwa Kristu.

⁷*Nomba ici cuma caba muli ifwe. Ifwe twabafye nge nongo she bumba. Epakulanga ukuti uwakwatisha amaka ni Lesa teifwe iyoo.* ⁸*Ifwe amacushi yatwishilafye ukufuma konse konse, nomba tatumenuka. Ilyo catwansha ifyakucita, nalyo tatufupuka.* ⁹*Abantu balatucusha, lelo Lesa tatulekelesha. Balatupuma, lelo tatufwa.* ¹⁰*Lyonse twenda ne mfwa yakwa Yesu pa mibili yesu, epakuti umweo wakwa Yesu ulemoneka mu mibili yesu.* ¹¹*Pantu ilyo tucili abomi lyonsefye twenda mu busanso bwa mfwa pa mulandu wakwa Yesu, epakuti umweo wakwa Yesu ulemoneka mu mibili yesu iyinakufwa.* ¹²*Kanshi emukutila imfwa eibomba muli ifwe, nomba muli imwe mweo.*

Twaba nga ifipe fye bumba

Ilembo Iyesu ilelo lya lembelwe na Paulo, uwali ni umo pa ntungulushi sha lukuta lwa ntanshi. Paulo abomfeshe icikope ca cipe cabula amaka icafuma kwi bumba, icipe ca fyefye, icabulo mutengo, icapishiwa mu mulilo. Icipe ice bumba tacikwata ubusuma bwakuti tucilolekeshe sana iyo. Kuti camoneka icafye fye lelo kuti ca bomfiwa ukusungilamo ifintu fikankala kibili ifya cindama pamo nga amafuta, umwangashi, ifyakulya, impapa shalembwapo, ifyuma fya golide na silfere.

Paulo abomfeshe icilangililo ca cipe ce bumba nge cipasho ca bumi bwakwe pamo naifwe.

Yesu aba nga icuma mukati kesu

Ifwe bonse twaba nge cipe ce bumba, abanaka kibili nokutobeka bwangu. Paulo alelondolola ukutila Lesa atumine Yesu ukwisaba

mukati kaifwe nga icuma .

Inshita shimo kuti twamoneka abaibeela sana. Lesa alebomfyा Paulo mumaka nganshi lelo mu cilangililo ici, ale tucinkula ukuti tekumaka yakwe no kwiluka efilenga alecita ifi. Lelo aletila icuma cintu Lesa afisa muli wene cimulenga ukuba uwakosa.

Paulo aleti, tepa mulandu ne fyo tumoneka atemwa ifyo twaishiba. Lelo ni pamulandu wa uyo untu twaishiba – Yesu. Ukuba ne citetekelo muli Yesu, ukuba ne cuma ici muli ifwe, ukwishiha Yesu mu myeo yesu.

Paulo alekabila ulukuta Iwishibe ukuti icintu icikankala ni Yesu no bumi bwakwe ukubomba muli ifwe kabilii ukupitila muli ifwe.

Filiipi 2:13 atile:

Pantu ni Lesa lyonse eubomba muli imwe pakuti mulefwaya no kulacita ifyo umwine afwaya.

Lesa alekabila abantu abaicefyा umo enga biika icuma cakwe. Atubumbile ukubomba umulimo uwa cindama nganshi kabilii alekabila ukubiika icuma cakwe mumyeo yesu – Yesu.

Bushe muli nga icipe ce bumba?

Nga mwa biikile icipe ce bumba lya fye fye mupepi na icipe baenga bwino no kupolisha, awe ecingamoneka icaibeela kabilii ica cindama ukucila ice bumba. (Langeni icikope ici ku bantu kukuleka icikomo cenu cumfwike bwino).

Icipe ce bumba ta cimoneka icayemba iyo. Tapali nelyo cimo icingalenga umone ukuti cisuma na kalya. Kuti ca tusontela fye ku cuma caba mukati kaciko.

Lelo inongo yaengwa bwino no kuwaminishiwa awe yena kuti yaleka wabikako amano no kutamba watamba ifyo ilemoneka iine fye kunse, kibili kuti ya peelwa ubukata. Teti upose amano ya kumona ifili mukati iyo.

abantu bambo basakamana sana ukuiwamya bwino kunse, ukufwaisha ukuyemba kwa mubili, amano, ukwishibikwa ku bantu ne cuma. Bali fye nga inongo yaengwa bwino bwino, atemwa bola ya maloba ilya mulyashi lyesu ilelo. Tabakwata umulimo umbi uyo babelapo, kano fye ukui tatakula abene beka (ukuleka bamoneke bwino abene). Ilyo baumfwa imfila ya kwa Yesu, tabaisuminisha ukutila ingile mukati ka mitima yabo nakalya. Ekukana lolesha ku ntanshi. Bwangu fye ifintu ifya beeka fya putulwa, fya bongololwa no kuba ifyafye.

Ba
mineti
5

abantu bambi bena taba sakamana sana ifyo bamoneka kunse, lelo babiika amano yabo pa fyo baba mukati. Bali nga icipe ce bumba lya fye. Baleeta Yesu ukuti ese ekale mumyeo yabo. Ici ecintu cimo icikankala nganshi: ubu ebusuma ubushi bonsa iyo, busuma bwa kwa Yesu! Iyi emyeo iicindamika Yesu kibili myeo yakwe.

Ukulanshanya

Muma bumba ya bantu batatu atemwa bane, lanshanyeni pa mepusho ay ape samba. Mube abafuma icuma mukwasuka kwenu.

- Bushe tupeela umucinshi ku fintu nangu abantu ukulingana ne fyo balemoneka kunse atemwa ifyo bali mukati?
- Bushe tucindika abantu abakwata sana indalamo ne fipe ukucila abakwata fye utunono?
- Bushe ukumoneka kwa kunse atemwa ishina, fikankala sana nangu bushe kuliko fimbi ifyo Lesa atubumbile?
- Nga kuliko fimbi ifyo Lesa atubumbile ifyacilapo, bushe fintu nshi engakabila ukucita muli ifwe na pali ifwe?

Yesu alefwaya ukwikala muli iwe

Yesu alekabila ukwisa no kwikala muliwe. Tubelenga ifi mu fyalembwa ifingi mu Cipingo.

Mu nkalata ya Ubusokololo 3:20, Yesu aleti:

Mona! Ninjiminina pa mwinshi ndekonkonsha. Umo nga aumfwa ishiwi lyandi, anjiswilako iciibi, nkengila mumwakwe, elyo ine na ena tukalya nankwe pamo.

Nga kuti waumfwa ishiwi lyakwe, Yesu aleti, ‘Nde fwaya ukwisa ikala mu mweo obe’.

Yesu nga aikala muli ifwe ali no kwalula imibeele yesu, imicitile yesu, ukulanda no kutontonkanya kwesu. Aletulenga ukuba aba pwililika

kabili absuma. Inshila naimbi iya kulondolwelamo ifi, ni iyi.

Muli Yoani 15:5 Yesu aleti:

Ine nine mwangashi, imwe muli misambo. Uwaikalilila muli ine, na ine muli ena, uyu eutwala ifitwalo ifingi. Pantu ukwabula ine, imwe teti mucite nelyo cimo.

Ubusuma bwa kutila Lesa acilenga ukuba ica anguka ukuti Yesu engekala muli ifwe. Icantanshi ici citika cakutila Lesa ala tusamba twaba ne mitima iipy. Muli 2 Korinti 5:17 Paulo alondolola ukuti ilyo Yesu aingila mumweo wesu, tulapilibulwa. Atile:

Eico, umuntu onse uwaba muli Kristu ninshi nomba aba umuntu mupya. Bumuntu bwakale bwapwa, nomba aba umupya.

Panuma ya nshita Yesu alula ifibelesho fyesu ne mibeele yonse. Mu 1 Korinti 3:16 tubelenga ukuti Lesa akabila ukwikala mu bantu bakwe pakutila isonde limumone ukupitila muli ifwe:

Bushe tamwashininkisha ukuti nimwe itempele lyakwa Lesa, na Mupashi wakwa Lesa ekala muli imwe?

Ifyakucita

Ba
mineti
5

Ikaleni babili babili no kulanshanya ifyo mumona Kristu muli umo no munankwe. Mube ne cikuku lelo abafuma icumi. Amasuko kuti yaba ya kusokolola fimo pali imwe lelo kabili yabe aya kukoselesha sana.

Ipepo

Ba
mineti
10

Ebeni abantu ukubweke shapo ilembo lya kusungila ku mutwe. Suminishenniko bambo balande beka nga kuli abaipeeleshe.

Mona! Ninjiminina pa mwinshi ndekonkonsha. Umo nga aumfwa ishiwi lyandi, anjiswilako iciibi, nkengila mumwakwe,

elyo ine na ena tukalya nankwe pamo.

Ubusokololo 3:20

Cikankala ukuleka abantu basuke kufintu Lesa alanda kulibene ilelo. Ipusheni nga kuli abo balekabilo ukwita Lesa atume Yesu ese ekale mumyeo yabo? Nga eko bali, batungululeni mwi pepo ili ilya anguka.

Mwe mfumu Yesu, na mutotela pa ku fwaya ukwikala muli ine. Natotela pantu nangu ndi fye icipe ce bumba icafye fye, mulefwaya ukwisaba icuma icafiswa muli ine. Ilelo nasuminisha ici icuma, ubu ubumi bupya kabili na lomba ukuti iseni mumpilibule muliine na kunse yandi. Iseni mwikale mu mweo wandi. Mbeleleni uluse pa mikalile yandi iya kale, kabili ukutendeka nomba nakulaikala umweo wakusekesha imwe.

Amen.

Nomba filya fine baciba babili babili, bapeleni inshita ya kuti baipepeleko umo no mubiye ukulingana ne fyo bacilanshananya. Muba koseleshe ukumfwa kufyo Lesa alelanda kuli bene.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu natukwata umulimo wa kuya bomba ku mayanda.

Cila lucelo uno mulungu, lombeni kuli Lesa ukutila amupeele ishuko lya kumona no kukumanya Yesu mu mweo wenu. Tekeni umutima; takwaba icintu ico Lesa atemwa ukucila pa kubomfyab abaipeleshe abene!

Ukubila

Uno mulungu sendeni inshitayenu ukulandako no muntu uyo nalimo ta mwinga temwa ukulanda nankwe pa mulandu wa mimonekele yakwe atemwa ifyo aba mu cipanda. Kutikeni sana kuli ena kabili

mumu koseleshe ukuti Lesa ali mutemwa. Mulondolweleni pa cuma icaba mumweo wenu, Yesu uwaikala muli imwe. Mulangeni ifyo alekabila ukumupeela ubumi nao wine. Ipeeleni ukutila mupepe nabo

Umulungu onse, twalilileni ukupepela ulya cibusa mwalandile nankwe ilyashi lya fishilwa fyashinguluka fitatu mu mulungu wa fumineko pamo nabo mwalandile nabo uno mulungu.

Amashiwi yenu

Ubumi Bupya Bulakula

Ine ndatasha Lesa lyonsefyе ilyo ntontonkanya pali imwe... Kanshi nalishininkisha ukuti, Lesa uwatendeke uyu mulimo usuma muli imwe, akulakonkanya pofye ukuubomba mpaka no kuupwisha pa Bushiku bwakwa Kristu Yesu.
Filipi 13&6

Ukupekanya

Bushe na:

- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilyashi?
- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilembo lya mu Cipingo?

Ba
mineti
5

Ukusengela no tusebo

- Toteleni bonse pakwisa ku kulongana kwe bumba.
- Isulen i nepopo ilipi kabilo lya anguka.
- Ipusheni abantu nga baliya bomba 'Imilimo ya uno mulungu' na 'Ukubila' ifyo bapeelwe umulungu wafumineko.
- Lombeni abantu ukuti balondololeko ifyo bamwene atemwa ukusambililako ilyo bale bomba uyu mulimo.

Ubuyo

Ubuyo bwa cipande ca uno mulungu kuleka twishibe ukuti nga fintu fye akanya kakula kaba umwana munono, mpaka no kufika kubu kalamba, efyo nefwe tukula mubumi bwesu ubupya muli Lesa.

Tulaba aba palana na Yesu, amatontonkanyo yesu ne micitile yonse yaba iyapalana na Yesu.

Ba
mineti
5

Ilembo lya kusungila

Belengeni ilembo lya kusungila ne cipandwa ca mu Cipingo kwi bumba mu kwikatisha. Belengeni na kabilo mukuputawisha, ilyo ibumba lile bwekeshapo cila ciputulwa panuma yenu. Lundeniko panono panono mpaka mulebwekeshapo cila cipande pamo ne bumba mpaka fye bonse beshibe ukulanda icipandwa conse beka. Koselesheniko bambo ukutila balande icipandwa conse ku mutwe.

Ine ndatasha Lesa lyonsefye ilyo ntontonkanya pali imwe...

Kanshi nalishininkisha ukuti, Lesa uwatendeke uyu mulimo usuma muli imwe, akulakonkanyaofye ukuubomba mpaka no

kuupwisha pa Bushiku bwakwa Kristu Yesu.

Filipi 1:3&6

Iyashi

Belengeni iyashi ili kwi bumba ilya mulumendo Peter Pan:

Ilyo Peter Pan ali umwaice, afyukile pa bafyashi no kuyaikala mu calo citwa ukuti Tafingac itika, incende iyo tekuti akule atemwa ukukota nakalya. Akumenye abaice nabambi abaleikala ku calo cine ico abo batwalililile ukuba utwaice, nga fintu naena ali nokwisa ba. Abaice bonse bale angalila ca pamo. Bali na mangalo ayengi no kushinguluka nganshi mu calo ca Tafinga citika. Fyonse fyali fye kwangala no kuseka epela, takwali nawakubeba ifyo balingile ukulacita nakalya.

Bushiku bumo Peter abwelele ku calo afyalilwe, no kukumanya abaice batatu ni: Wendy, John na Michael. Basangwike bacibusা bakwe, kibili Peter abalalike ukuya nabo ku calo ca Tafingacitika

Ilyo abaice ba mucalo ca Tafingacitika ba mwene Wendy, basekelele nganshi kibili ba mulombele ukutila abe enyina wabo bonse. Wendy amwene ukutila cine fye tapali nelyo umo uwinga linga ukuba nyina wa aba bana pa mulandu wa kutila tapali nelyo umo uulekula, kanshi asumine ifyo fine. Wendy aeseshe namaka yonse lelo afililwe ico nawene ali mwaice uusha kwete ukwishiba ifyo nyina aba no kuba.

Bushiku bumo Wendy ashimike iyashi ku baice bonse – lyali iyashi lyakwe fye. Ashimikile abaice ifyo umukashana umo nabanyina bakwe bibili bafumine pa bafyashi babo no kubutukila ku calo ca Tafinga citika. Awe bafulwike abafyashi babo kibili nabo bene baishibe ukutila abafyashi babo baleba fuluka icine cine.

Wendy aumfwile sana ubulanda iyo ashimike ili iyashi kibili asalile

ukutila ninshita ya kubwelelamo ku bafyashi pamo wene naba munyina wakwe. Aebele Peter pamo nababiye bonse ukuya nabo ku calo ca kumwabo.

Bonse ba bwelelemo ku myabo, kibili abafyashi ba kwa Wendy basuminishenyenye ukubuula abaice bonse no kula basunga pamo pene nabana babo na Peter wine. Abaice bonse basekelele nganshi pantu nomba basanga ulupwa ulupya, ukusambilila ifintu ifipyga na panuma bonse ba kulile no kuba abakalamba nabo bene. Lelo Peter wene ali no bulanda, afulwike ukubwelela ku caloa ca Tafingacitika pakutila elakula iyo. Alefwaya ukubelelela fye umwaice ubumi bwakwe bonse. Peter asalile ukusha abanankwe bonse no kubwelela ku calo ca Tafingacitika, ukuyaikalila umwine eka. Pakutila enga belelela ukuba umwaice nakabili, Peter afwaikwe ukulaba fyonse apitilemo no kusambilila na banankwe nefyo amwene mu bwikashi bonse.

Peter Pan iyashi ilyalembelwe na J.M. Barrie mu mwaka wa 1904. Peter Pan aleimininako mwilyashi, munyina wa kwa J.M. Barrie, uyo wafwile mubusanso bwa pa musebo ilyo ali fye ne myaka yaku fyalwa 14, kansi takwete ishuko lyakukula. Nangula line Peter Pan apitile muli fyonse no kuisekesha, iyashi lyakwe lile tufunda ukutila ca bulanda abana nga ta bale kula iyo.

Ukwishiba Icipigo

Belengeni Efese 4:11-15 kwi bumba:

¹¹*Euyu wine apeela ubupe, bamo ukuba abasole, bambi ukuba bakasesema, bambi ukulabila Imbila Nsuma, bambi ukuba bakacema na bakafundisha.* ¹²*Acita ifi, pakupekanya abamushilo ku mulimo wabutumishi, epakuti bamone ukukosha umubili wakwa Kristu.* ¹³*Pakuti bonse pamo tukakwate icisumino cimo cine na mano yamo yene*

ayakwisha Mwana Lesa. Lyena elyo tukakula, tukafike na ku ciimo cakwa Kristu.

¹⁴*Lyena ninshi twaleka ukuba abaice abasendwa na matamba uku noku, abasendwa no mwela konse uko wapuupila, emukutila abasendwa na mafunde ya ncenjeshi sha bantu. Aba ebongolaabantu no kubatwala mu cilubo ku mano yabo ayabucenjeshi.* ¹⁵*Lelo nga twalalandia ifyacishinka no mutima wakutemwana, lyena ninshi tukakula mu nshila shonse tukapalane na Kristu, umutwe wesu.*

Utwana tunono twalitemwikwa, lelo tatufwile uku belelela utunya pe fye. Umwana uwa bumi alakula kabili alasambilila imilimo iipyga.

Nga mwa likwata abana kuti mwaibukisha ubuseko mwakwete ilyo umwana wenu atampwile ulutampulo lwa ntanshi. Talwali lwa cine cine iyo. Lwali lwa kutalantanta fye limbi no kupona aliponene. Lelo bwali bushiku ubukankala nganshi. Nga mwalikwata umwana uwasambilila no kulanda, bushe kuti mwaibukisha amashiwi yantanshi yantu alandile? Buhe yali ni ‘Mama’ atemwa ‘Tata’? Cila leeta ubuseko ku mutima wa mufyashi onse ukumona uko umwana wabo alasambilila ifintu ifipyga. Tulomfwa icilumba uku mona uko bala kula no kulunduluka. Tukabilaloyonse uku mona ukutila balecita bwino.

Ilyo twaba abena Kristu tupokelela ubupe kuli Lesa ubumi bupya. Icipingo citila ukuti twa fyalwa libili. (Kuti mwa belenga Yoani 3:1-8 pakutila mwingo mfwilapo na fimbi pa mulandu uyu.) Imibili yesu iya buntunse taifyalwa umuku wa bubili iyo lelo tufyalwa mubumi bwa ku mupashi. Mumusango umo wine umwana akulilamo no kupilibuka ifintu mubumi bakwe, naifwe tulakula no kupilibuka ifintu mubumi bwesu ubwa ku mupashi ukufuma fye pansiha iyo ine.

Ilyo abana ba fyalwa imibili yabo taiba iya pwililila ukukula. Pakubala fye ba kulila umukaka; ilyo bakulako balasambilila ukulya ifilyo ifyakosa ne mibili yabo yala kosa ica kuti ba tendeka ukwikala abene, elyo basuka balaimininako, ukwenda elyo no kubutuka ulubilo. Bongo bongo nayo ya lunduluka. Imbeela yabo ya lunduluka kabili basambilila ifya kulanshanya na bantu bambi.

Uku kula uku takwisa fye iyo. Cilasenda SANA ukulya no kunwa kabili uksambilila SANA no kwesha ko pakutila uyu mwana akule no kufika ku bukalamba. Icacila pali fyonse, cila senda inshita ukukula. Takuli uufika ku bukalamba mu kasuba kamo nakalya fye. Inshita ishingi umwana teshiba no kutila alekula. Lelo ifwe few bafyashi tuleshiba ilyo tule mona ifya kufwala fyabo fileya fila cepa fye. Abana abali abomi balakula.

Ifi efilingile ukula citika kuli ifwe mu bumi bwesu ubwa ku mupashi ilyo twa fyalwa cipyaplya. Tutendeka nga akana kanono ako kakabila fye umukaka. Cilasenda inshita ukukula kabili cifwaikwa ukulya no kunwa sana.

Muli 2 Korinti 13:9 Paulo apepele abena Kristu ba mu Korinti, ku Greece. Apepele ukuti:

*Kanshi ifwe tulamupepelako pakuti mwaluke mube
abapwililika.*

Ishiwi lya ci Greek lintu Paulo abomfeshe ilyo atile ukubwekehiwamo monse monse lyalola mukutila ukukoseleshiwa elyo no kupwililika. Lesa afwaya ukutila twalakula. Lesa takabila ku mona twa belelela abacece fye ku mupashi.

Mu Bahibulu 5:12-14 kalemba akalipile aba Yuda abatetekete, ilyo abalembele. Atile:

¹²Kwena pa nshita ino nimwe mufwile ukuba bakafundisha, lelo ukufika na nomba mucili mulekabila uwakumufunda ifyakutampilakofye ukwisha pa mashiwi yakwa Lesa. Mu nshita yakulalya icakulya icikosele, imwe mpaka na nomba mucili muleonka ibele. ¹³Umuntu uucili aleonka ibele, ninshi acili akanya, talati eshibe ukusala ifili bwino ne fishili bwino. ¹⁴Abalya icakulya icakosa bakalamba, pantu bena mukubomfyia ifi fintu, basuka baishiba ukusobolola ifisuma ne fibi.

Abebele ukutila na basenda inshita ntali apo babela abena Kristu, abalingile bala fundako abantu bambi. Lelo nanomba bacilli fye abacece, abanwa fye umukaka, no kukabila ukusungililwa na bantu bambi. Paulo ale fwaisha ukutila bakule, nokuba abena Kristu abakosa abishiba ukulekanya ububi no busuma. Ca bulanda nganshi kuli Lesa wesu ilyo amona umwana wakwe umo talekula.

Ba
mineti
10

Ifyakucita

Mu mabumba ya bantu batatu atemwa bane belengeni Efese 4:11-15 na kibili. Ipusheni cila ibumba nga ca kuti aya ama shiwi nensoselo muli ilillembo:

- Ukukulwa
- Uku kula
- Tusuke bonse tufike
- Ukuba
- Utwaice
- Ubukalamba

Bebeni balanshanye ifyo cile shiwi lile pilibula.

Panuma ya nsa shisano (ba mineti 5), bwesheni bonse capamo no kuleka bonse balande ifyo aya ama shiwi ya lepilibula.

Mule subila amasuko ayali pamo nga; umutande, ukuya pantanshi, atemwa ukulundululkilako, naya lelanda pa nshita no kwaluka kwa fintu.

It says in Efese 4:15 paletila ukukula kuba pamo nga Yesu. Kanshi efyo tule fwaya ukuba – aba palana na Yesu.

Fwe bengi tu fwaya ukukula ukuti tube abakalamba. Fwe bengi tula kabilia ukuba pamo nga Yesu, lelo inshita ishingi tatwisha ifyo twinga kula iyo. Amasambilio yonse ayali mu citabo cino yateyanishiwa ukumifunda no kumyafwa ukutila mukule. Yali nga icakulya na menshi ya kunwesha ubumi bwenu ubwa ku mupashi pakutila mulekula bwino.

Ukulanshanya

Ipusheni ibumba, bushe finshi umwana alingile ukucita pakutila akule? Ilyo ba cili balepela amasuko (lolesheni pesamba) kuti mwabomfyia ukulondolola uku pa kulanga ukutila naifwe tulakabila ifintu ifi ukuti tukule ku mupashi.

- Ukulya ifyakulya no kunwa – Mu bumi bwesu ubwa mupashi tufwaikwa ukulya no kunwa Icebo ca kwa Lesa.
- Ukpema umwela – Ukpema ku mupashi tulingile ukulanda na Lesa no kumfwa kuli Mupashi wa Mushilo.
- Ukpokelela icitemwiko – Tulingile ukpokelela icitemwiko no kusakamana ku lupwa lwersu ulwa ku mupashi (abena Kristu ba nensu).
- Ukubomfyia umubili no kukalabana – Tufwile ukulatukusha umubili wesu ne mishipa yonse iya ku mupashi, ukupitila mu kubomba imilimo isuma pamo nga ukupeela , ukupyungilaabantu pamo na ukushinshimuna Lesa.

Ba
mineti
5

Muli ifi fyonse tulingile ukwishiba ukutila, ni Lesa eule bomba mu myeo yesu ukupitila mumaka ya kwa Mupashi wa Mushilo ukutulenga tukose ku mupashi; ici teti tucite na maka yesu nakalya.

Nangu twigeshiba Icipingo CONSE, kuti caba bwishibilo bwa mumutwe fye, lelo ubumi bwesu ubwa ku mupashi kuti twaba abanaka nganshi kabilo abacece kano fye ilyo Mupashi wa Mushilo ala bombela muli ifwe kukulenga tukule bwino.

Nga tuli mu lukuta, tulepeela no bupe, ukupyunga atemwa ukushimikila icebo, Mupashi wa kwa Lesa tabomba mumyeo yesu, ninshi tatula kula nakalya mubumi bwa ku mupashi.

Ubumi bwesu ku mupashi buli nokukula fye ilyo tulecitila fyonse mu kucetekela fye muli Lesa no kushintilila pali wene lelo te mu maka no kwishiba kwesu fwebene. Nga muli no kushintilila pali mwebene kukulenga ifi ficitike, lyena tafya ka bombe iyo.

Ilyo mule belenga Icipingo, belengeni ne citetekelo ukuti Lesa ale misambilisha no kumyafwa ukukula. Ilyo mulepepa mulingile ukupepa na mucetekela ukuti Mupashi wa mushilo ale myumfwa kabilo alalambula abo aba mufwaya fwaya, elyo nokuti ale mikoselesha, uku misansa musha no ku mi sangulula – na kuba fye Mupashi wa Mushilo ali no kwalula umutima wenu uwe libwe no ukuleka ube uwa munofu. Nga watemwa bambi no kulanga ictemwiko kuli bena no kuba pyungila, ulingile ukulacita ifyo kukupeela ubukata kuli Lesa mu citetekelo wasumina ukutila ulelengwa ukuba uwupalana na Yesu. Nga wala shinshimuna Lesa no mweo obe onse, akula lenga waba uwakosa mumutu wa bu mupashi.

Yesu afundile abasambi bakwe muli Luka 11:1-13 ifya kupepa.

(Mwibelenga icipandwa cino iyo, lelo koselesheni abantu ukuya belenga ku mwabo.) Yesu aebele abasambi bakwe ukulomba kuli Lesa ukutuma Mupashi wa Mushilo uwakutila alebomba mu myeo yabo. Yesu atile, Lesa ali no kumi peela Mupashi wa Mushilo nga mwa mulomba. Aba ngo mufyashi musuma kabilii alishiba ukupela ifya bupe ifisuma ku bana bakwe. Tuli no kusambilila na fimbii pali Mupashi wa Mushilo mu fipande fili ku ntanshi.

Ipepo

Umwana pakutila akule, alingile intanshi afyalwa; efyo cili no lwa citetekelo cesu. Nga tulekabila ukukula no kulunduluka mu citetekelo, tulingile twasenda ulu tampulo Iwantanshi ukulomba Lesa awafwe ukutila ‘tufyalwe libili’. Ipusheni nga muli bambo mwi bumba abo balekabila ukubuula ulutampulo ulu ilelo. Nga epo bali, ninshi pepeni capamo ipepo ili:

Shikulu Yesu, nde mitotela paku mpela ica bupe ubumi bupya.
Ilelo nde kabile ukupokelela ubu ubupe. Napilibuka ukufuma ku mibeele yandi iya kale, ndelomba no kutila mwise mwikal
muli ine,mulenjafwa ukuba uwapalana naimwe. Amen

Nomba, mu mabumba ya bantu batatu atemwa bane, ebeni abantu ba pepele capamo. Lekeni bapepe mu kutekanya ilyo bale tontonkanya pafyo Lesa alebomba mumyeo yabo.

Cila umo alingile:

- Atotela Lesa palubali lonse mu bumi bwakwe umo alemona ukutila Lesa na mwafwilisha ukulilako.
- Alombe Kuli Lesa ukumulanga ulubali lwa bumi bwakwe ululefwaikwa ukulilako.
- Alombe kuli Lesa ukutuma Mupashi wa Mushilo uku bomba muli wene ukutila akulileko ku mupashi.

Bwesheni ibumba ca pamo no kupepa ipepo ili.

Twatotela Shikulu pantu muli mufyashi musuma kibili
mwatemwa ukupeela kuli ifwe ifya kukabila fyesu fyonse ukuti
twafwilishiwe ukuba abapalana no mwana wenu Yesu.
Mupashi wenu enga twafwa ukutila tukule no kuba abalepela
ubukata kuli imwe. Bikeni ukukabila muli ifwe ukwa kuti tukule,
ukukabila ‘ukulya’ icebo cenu no ‘kupema’ Mupashi wa
Mushilo pakutila ubufumu bwenu bwise buteke mu myeo yesu.
Mwishingina lya kwa Yesu, Amen.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu na tukwata umulimo wa kuya bomba ku mayanda
yesu. Uno mulungu, fwayeniko umuntu uwakula mu citetekelo
ukucila pali imwe no kukwata inshita na ena. Bepusheni ifyo Lesa
abomba mumweo wabo kibili mweshe no kucita ifyo
balamulondolwela.

Ukubila

Uno mulungu, shimikileniko umuntu umo ifyo Lesa alebomba
mubumi bwenu. Shimikeni ifyo atendeke umulimo usuma muli
imwe elyo ne fyo ale bomba pansiha ino ine. Uyu kuti aba ni ulya
mwalandile nankwe pa fishilwa fyashinguluka fitatu nangu ulya
mwalandile nankwe umulungu wa fumineko nelyo umuntu umbi
fy.

Amashiwi yenu

Ukwakana Ubumi Bupya

Kanshi kabiyen'i muleyalula abantu ba
mishobo yonse pakuti babe abasambi bandi.
Mulebabatisha mwishina lyakwa Tata ne lya
Mwana ne lyakwa Mupashi Wamushilo.
Mateo 28:19

Ukupekanya

Bushe na:

- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilyashi?
- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilembo lya mu Cipingo?

Ba
mineti
5

Ukusengela no tusebo

- Toteleni bonse pakwisa ku kulongana kwe bumba.
- Isulen i nepopo ilipi kabilo ilya anguka.
- Ipusheni abantu nga baliya bomba 'Imilimo ya uno mulungu' na 'Ukubila' ifyo bapeelwe umulungu wafumineko.
- Lombeni abantu ukuti balondololeko ifyo bamwene atemwa ukusambililako ilyo bale bomba uyu mulimo.

Ubuyo

Ubuyo bwa cipande ca uno mulungu, kuleka twishibe bwino ukutila ilyo twatendeka ukukonka Yesu, ninshi twaba no mulimo mwi pange lya kwa Lesa uwakubila ku bantu bambi. Ubumi bwesu ubupya bwaba nomba ca kumwenako kuli bambi ifyo Lesa abomba, aletwipusha ukutila twebeko bambi ilyashi Iyesu ne mbila nsuma ya kwa Yesu, kuli bonse aba tushingulwike.

Ba
mineti
5

Ilembo lya kusungila

Belengeni ilembo lya kusungila ne cipandwa ca mu Cipingo kwi bumba mu kwikatisha. Belengeni na kabilo mukuputawisha, ilyo ibumba lile bwekeleshapo cila ciputulwa panuma yenu. Lundeniko panono panono mpaka mulebwekeleshapo cila cipande pamo ne bumba mpaka fye bonse beshibe ukulanda icipandwa conse beka. Koselesheniko bambo ukutila balande icipandwa conse ku mutwe.

Kanshi kabiyen i muleyalula abantu ba mishobo yonse pakuti babe abasambi bandi. Mulebabatisha mwishina lyakwa Tata

ne lya Mwana ne lyakwa Mupashi Wamushilo.

Mateo 28:19

Ilyashi

Belengeni Ilyashi ili kwi bumba:

Thandiwe ali ne fumo lya myeshi pabula (9) kabili no mwana wakwe kuti afyalwa fye ubushiku ubuli bonse nomba. Thandiwe aishibikwa nganshi mumushi wakwe. Chimwemwe umwina mwankwe ni mfumu iya cindikwa apa kalamba kabili babombela pamo kukwa fwililisha abekala calo. Bonse babili, batemwikwa apakalamba ku bantu.

Ilyo Thandiwe na Chimwemwe ba cinkwile abantu ukutila balesubila ukukwata umwana, awe abantu basekelele nganshi. Bonse batemwe pa kusubila ukumona ibeli lya aba babbili. Bale elenganya ifyo uyu mwana nao wine akesa teka icalo bushiku bumo? Abantu bale fwaisha ukwishiha ifyo Thandiwe aleumfwa mu nshita ali ne fumo. Bushe ali fye umumi? Bushe na lwala? Bushe umwana ale sakana munda?

Abantu kabili bale twishika fye, bushe mwaume uukafyalwa atemwa mwanakashi. Baleesha no kutunganya ishina b aka mupeela. Bushe ali nokufyalwa nomba line atemwa alekokola, bushe akafyalwa umumi atemwa iyo? Ilyo inshiku shi lepita awe abantu bala belako fye aba buseko lyonse. Nomba inshita ya kupapa ya fika kuli Thandiwe, abantu nabo cacila nomba ukukutika ku fya la konkapo.

Ku macaca bushiku bumo, akalumendo ka mona ibumba lya banamayo baleya bale pintauka ukulola ku ng'anda ya kwa Thandiwe na Chimwemwe. Awe akakalumendo bwangu ka fulumuka no kuya ebako banyina, nabo bwangu fye batunganya

ukuti umwana nomba aba mukufyalwa, nangu ca fye abo banamayo babetile ukuya papisha na cifyashi. Awe uyu na mayo aebako umunankwe, no yo nao aebako umbi awe calaya fye ifyo fine mpaka ibumba lya bana mayo lya kolongana pa ng'anda ya mfumu. Bonse balelolela ukuti babe abantansi ukumfwa ilashi lya kufyalwa kwa mwana limbi no kumona ko uyu mwana. Awe balalolela umutalalila panse, balelanguluka pamo pene no buseko mumuitima.

Munshita ya kasuba pakati, Thandiwe na Chimwemwe bafuma panse, balemoneka abanaka lelo bali ne nsansa. Chimwemwe ali no mwana mwanakashi na pombwabwino bwino munsalu ishisuma ale punda no kupanta kukuleka bonse bomfwe no kumona! Awe kwaba ukupunda no kusekelelela nganshi, abantu batendeka ukukopa ifikope pali ba lamya babo.

Awe bwangu fye ilyashi lya buseko ili lyasalangana umushi onse. Umulungu wapwile fye abantu uko besa mukutasha Thandiwe no mwina mwakwe Chimwemwe no kusekelela capamo. Bonse balefwaya bomfwe pali uyu mwana munono no kumumonako fye. Awe kalemba wa malyashi uwa muncende ilya atuma ne cikope ca uyumwana ku Lusaka kuli ba Lusaka Times (Ipepala lya malyashi). Ukufyalwa kwa uyu mwana ni mbila nsuma nganshi!

Nga twaumfwa ilyashi ilisuma, tufwaya ukushimikila abantu bwangu bwangu. Tukabila ukusekelela ca pamo ne fibusa pamo ne ndupwa shesu. Ubumi bupya ubo Lesa apeela, nimbila nsuma! Nga twa pokelela ubupe ubu kuli Lesa, tufwile fye ukukabila twaebako ifibusa fyesu pamo nendupwashine na bonse abatushingulwike. Nga twashimika ilyashi lyesu no kulanda pa bumi bupya ubo twa peelwa na Lesa, abantu kuti bamona fintu Lesa aba ne fyo Yesu acita mumyeo yesu. Kuti bashininkisha no kumona ifyatumbuka mu mbila nsuma pa myeo yesu.

Ukwishiba Icipigo

Belengeni Yoani 4:4-30 kwi bumba:

⁴Pakubwelelamo, ali nokupita mu Samaria.

⁵Kanshi ilyo aleya, afika ku musumba umo uwa mu Samaria uwitwa Sika. Uyu musumba waba mupepi ne mpanga iyo Yakobo apeele mwane Yosefu. ⁶Emwaba ne cishima cakwa Yakobo. Yesu, ico anakा ku lwendo, aikala mupepi ne cishima. Akasuba ninshi kalafika pakati ka mutwe, pa nshita ya 12:00.

⁷Elyo umwanakashi umo umwina Samaria aisa kukutapa amenshi. Yesu amweba ati, “Mpeelako amenshi nwe.”

⁸Abasambi bakwe bena ninshi nabaya ku musumba kukushita ifyakulya. ⁹Umwankashi umwina Samaria amwasuka ati, “Iwe uli Muyuda na ine ndi mwina Samaria. Nga kanshi kuti wanomba shani amenshi yakunwa?” Pantu Abayuda tabasankana na bena Samaria. ¹⁰Yesu amwasuka ati, “Ala awishiba ubupe bwakwa Lesa, no ulekulomba amenshi yakunwa, nga niwe umulombele, nao nga kuti akupeela amenshi yakupeela umweo.” ¹¹Umwankashi amwasuka ati, “Mukwai, tamukwete ne cakutapilako amenshi, elyo ne cishima naco cintu cashika. Nga kanshi mulefumya kwi amenshi yakupeela umweo? ¹²Icikolwe cesu Yakobo ewatupeela ici cishima. Umwine wine pamo na bamwane ne fitekwa fyakwe balenwa muli ici cishima. Bushe imwe muleti namucila pali Yakobo?” ¹³Yesu amwasuka ati, “Uyo onse uunwa aya menshi akomfwa icilaka nakabili. ¹⁴Lelo uyo onse uukanwa amenshi nkapeela, takomfwe cilaka nakabili. Pantu amenshi nkamupeela yakaluka mu nda yakwe akamfukumfuku ka menshi yakupeela umweo, yakamupeela no mweo wape.” ¹⁵Umwankashi ati, “Mukwai, mpeeleniko ayo menshi! Epakuti

nilaumfwa icilaka nakabili, nilaisa lyonse kukutapa amenshi.”

¹⁶*Yesu amwasuka ati, “Kabiye kete umulume obe, wise nankwe kuno.”* ¹⁷*Uwanakashi amwasuka ati, “Nshakwata mulume.”*

Yesu aeba umwanakashi ati, “Ee, walungika pakusosa auti, ‘Nshakwata mulume.’ ¹⁸*Pantu waupwa ku baume basano, elyo noyu wine uli nao, tali mulume obe. Ico walanda cacishinka.”*

¹⁹*Uwanakashi ati, “Mukwai, namona ukuti muli kasesema.*

²⁰*Ifikolwe fyesu fyalepepa Lesa pali ulu lupili. Nomba imwe mwe Bayuda mutila, incende umo abantu bali nokupepela Lesa ni mu Yerusalem.* ²¹*Yesu amwasuka ati, “Mayo, ala nsumina, inshita ikesa ilyo mushakalepepela Tata pali ulu lupili nangu mu Yerusalem.* ²²*Imwe mwe bena Samaria tamwaishiba ico mupepa. Nomba ifwe fwe Bayuda twalishiba uo tupepa, pantu ukupusuka kuli nokufuma ku Bayuda.* ²³*Kwena inshita ikesa, no kufika naifika, ilyo bakapepa bene bene bakalapepa Tata mu mupashi na mu cishinka. Aba e bakapepa Tata afwaya.* ²⁴*Lesa mupashi, na bamupepa bali nokumupepela mu mupashi na mu cishinka.”*

²⁵*Uwanakashi aeba Yesu ati, “Nalishiba ukuti Mesia, uo batila Kristu ali nokwisa. Illo akesa, akesa tweba fyonse.”* ²⁶*Yesu amwasuka ati, “Nine wine, uo mulelanda nankwe.”*

²⁷*Awe apopene abasambi bakwa Yesu bafika. Bapapa pakumona ukuti Yesu alelanda no mwanakashi. Lelo tapali nangu umo uwamwipwishe ati, “Finshi ulefwaya?” nangu “Finshi ulelandila no mwanakashi?”*

²⁸*Awe umwanakashi asha umutondo wakwe, abwelelamo ku musumba. Elyo alaeba abantu ati,* ²⁹*“Iseni mumone umuntu uwanjeba fyonse ifyo nacita. Bushe ninshi teo e Kristu?”* ³⁰*Awe abantu bonse bafuma mu musumba, balaya ukwali Yesu.*

Ifyakucita – Imbila nsuma

Ebeni abantu bonse mwi bumba bebukishepo ilyashi limo ilisuma ilyo benga shimika kwi bumba lyonse. Abene basale inshila bengafwaya ukushimikilamo kwi bumba pa kutila lyumfwike bwino, kuti yaba ya kulondolola fye bwino, ukwimba ulwimbo lwa ilyo ilyashi atemwa ukulemba pepepala, ickope atemwa inshila imbi iyo benga landilamo ilyashi lyabo ilisuma. Koselesheni bonse ukwelenganya bwino ifyo bengalenga liwame.

Ilyo bambo baleshimika, koselesheniko ibumba ukutota no kulumba! Cisuma nganshi ukushimika ilyashi lisuma!

Mulyashi lyesu ilya mu Cipingo, Yesu aleeya na basambi bakwe. Aingile mumushi wa bena Samaria. Nga fintu cili mulyashi, abena Samaria tabalemfwana naba Yuda ilingi fye (na Yesu ali mu Yuda). Lelo Yesu alandile no mwanakashi umwina Samaria ilyo ali pa cishima ca menshi. Ici kabilii cali icaibeela nganshi pantu abaume tabalanda nabananamayo inshita ishingi fye. Ici eca lengele na mayo ulya ukupapa ilyo Yesu alandile kuli wene no kumulomba amenshi ya kunwa.

Yesu asangile ishuko lya kumusambilisha pa ‘menshi ya mweo.’ Iyi yali ninshila naimbi iya kulandilamo pa bumi buntu Yesu apeela kabilii icakupapa kutila ubumi bwali no kupeelwa kuli uyu mwanakashi nangu line mwanakashi umubembu kabilii umwina Samaria. Aumfwile bwino ililyashi kabilii apapile nganshi pakumona umuntu uwaishibe ifingi ifya kumine umweo wakwe, kabilii abwelele ulubilo ku mushi ukuya eba bonse ukuti bese bamone Yesu.

Mwi lembo lyesu, umwanakashi aipwishe Yesu nga ca kutila e Mesiya. Mesiya aishibikwe ukutila ni uyo Lesa ali no kutuma ukwisa lubula bantu bakwe. Bale tontonkanya ukutila Mesiya akesa ngo

?

Ba
mineti
15

mushilika uwamaka nganshi uuka fumyapo ubuteko bwa bena Roma ubwa batitikishe pansiita ilya no kuleka aba Yuda ba pokololwe. Lelo Yesu aebele umwanakashi ukutila wene e Mesiya, lelo ali uwapusana no yo untu balelolela. Aisa mukutuula abantunse fye bonse, te ba Yuda beka iyo, lelo na bonse abo bashilemoneka ukuti nabalinga ,awe nabobene Yesu wena ale bapeela ubumi bupya.

Ukulanshanya

Mu cipande ca ntansi ica cino citabo twali umfwa pa bumi bupya buntu Lesa atupeela. Mu cipande ca bubili twaumfwile ifyo Lesa ekala muli ifwe, pamo nga icuma icabiikwa mu fipe ifye bumba. Mu cipande ca butatu twa mwenwe ukukula mu bumi bwa ku mupashi.

Twala bwekeleshapo ifyakucita twacitile mu cipande ca ntansi. Esheni ukulundamo fimo fimo ifyo tusambilile kunuma mumasuko yantu mulepeela.

Ebeni abantu bekale babili bibili no kwesha ukushimika ilyashi lyabo ukubomfyia amepusho ay ape samba. Beshe fye ukwasuka cila lipusho mu nsa fye imo (1min).

- Bushe bwalishani ubumi bwenu ilyo tamulakumanya Yesu?
- Mwakumenye shani Yesu?
- Bwaba shani nomba ubumi bwenu ukufuma ilyo mwakumanya Yesu?

Panuma ya nsa mutanda (6 mins) atemwa cine lubali (7 mins), ebeni abantu ukusankana nomba mumabumba ya bane (4). Londololeni ukutila twala tontonkanisha ca pamo ifyo ubupe bwa kwa Lesa ubumi bupya bwaba bupe bwa bonse nga fintu tumwene mwi Lembo Iyesu lelo. Bebeni ukulanshanya pa mepusho aya.

- Cumfwika shani kulii mwe ukuti ubumi bupya cabupe ca kwa Lesa ku muntu onse, te kuli abo beka fye abapalana naifwe atemwa abo tumona ukuti naba linga ukupeelwa?
- Bantu nshi mumushi wenu mwingatila awe tabalinge ukupeelwa ubupeqwa bumi bupya ubwa kwa Lesa?
- Lanshanyeni inshila mwinglelamo kuli abo bantu no ku bashimiklila pa bumi bupya ubwa kwa Lesa. Ici kuti ca bimbamo no kuya shimika ilyashi lyenu.

Ipepo

Mwi bumba lyenu toteleni Lesa pa bumi bupya buntu mwa peelwa kuli Lesa. Nga muli bambo mwi bumba abashila pokelelela uyu umweo bapeni inshita yakuti bacite ifyo. Nga nabaiteyanya ukucita ico bebeni ba pepe ipepo ili pamo naimwe:

Mwe mfumu Yesu, na mitotela pa bupe bwenu ubwa mweo upya. Namitotela pantu nelyo line nshalingile, mwaishile tuula naine winepamo. Illelo napokelela uyu mweo, kabili ndelomba ukuti mwise no kumpilibula mukati kaine na kunse pamo. Iseni mwikalale mumweo wandi. Mbelelni uluse pa mibeele yandi iyantansi, kabili ukufuma nomba line nde fwaya ukwikalila imwe. Amen.

Nomba inonshita pepeleni balya mwacitila tabengalinga ukupokelela ubumi bupya kuli Lesa. Lombeni kuli Lesa amipeleko ishuko lya kutila mwaya landa nabo ilyashi lya mweo wenu no kubalanga ifyo Lesa abatemwa.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu natukwata umulimo wakuya bomba ku mayanda. Uno mulungu, shininkisheni ukutila mwasungila ilembo lya kusungila no kupitulukamo cila bushiku. Ilyo mule pituluka mwi lembo lya

kusungila, lombeni kuli Lesa inshila ‘mwingelamo’ no kuya ‘lenga abanko ukuba abasambi .’

Ukubila

Ibukisheni abantu balya mulanshenyepo pa kubala, nenshila sha kuya landilamo kuli bena. Kabiyen'i mukamone abo bantu, ukuti mubiike amapange ya uno mulungu mukucita. Limbi balombeni ukwisa sangwa kwi bumba lyenu, atemwa mumone nga benga temwa ukuya tendeka ibumba ilipy. Mupepe ilyo tamulaya elyo napa numa ya kubwela.

5

Uku kula mu lupwa lwa kwa Lesa

Natuletontonkanya pafyo
twingalacincishanya mukutemwana na
mukucita ifisuma. Twilashala
kukulongana pamo, nga filya bambo
bacita. Lelo mufwile ukulakoseleshanya.
Bahibulu 10:24-25a

Ukupekanya

Bushe na:

- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilyashi?
- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilembo lya mu Cipingo?

Ukusengela no tusebo

Ba
mineti
5

- Toteleni bonse pakwisa ku kulongana kwe bumba.
- Isulen i nepepo ilipi kabilo lya anguka.
- Ipusheni abantu nga baliya bomba 'Imilimo ya uno mulungu' na 'Ukubila' ifyo bapeelwe umulungu wafumineko.
- Lombeni abantu ukuti balondololeko ifyo bamwene atemwa ukusambililako ilyo bale bomba uyu mulimo.

Ubuyo

Ubuyo bwa cipande ca uno mulungu kuleka twishibe ukutila ubumi bupya twapokelela kuli Lesa cipilibula ukutila nomba twaba mu lupwa lwa kwa Lesa: e shifwe naifwe tulili bana bakwe. Tulingile ukubulamo ulubali muli ul ulupwa ulwa kusambilila no kukula muli Lesa.

Ilembo lya kusungila

Ba
mineti
5

Belengeni ilembo lya kusungila ne cipandwa ca mu Cipingo kwi bumba mu kwikatisha. Belengeni na kabilo mukuputawisha, ilyo ibumba lile bwakeshapo cila ciputulwa panuma yenu. Lundeniko panono panono mpaka mulebwakeshapo cila cipande pamo ne bumba mpaka fye bonse beshibe ukulanda icipandwa conse beka. Koselesheniko bambo ukutila balande icipandwa conse ku mutwe.

Natuletontonkanya pafyo twingalacincishanya mukutemwana na mukucita ifisuma. Twilashala kukulongana pamo, nga filya bambo bacita. Lelo mufwile ukulakoseleshanya.

Bahibulu 10:24-25a

Ilyashi

Belengeni Ilyashi ili kwi bumba:

Mirriam, Ruth, Simon na Jacob bekala na bafyashi babo bonse babili mukamushi kamo ifi. Cila lucelo bacelela bonse ku cishima ca menshi. Ilyo batapa amenshi aya lingile ukubomfya, elyo babwelela ku ng'anda. Panuma elyo Mirriam, Ruth na Simon bonse baya ku sukuulu. Jacob acili umunono, ashala na bafyashi pa ng'anda.

Ilyo abaice babwela ku sukuulu, besa mukwafwa abafyashi babo imilimo iya lekana lekana. Mirriam alafwilishako ukuteyanya ifyakulya. Alabombesha nganshi, banyina bali mu funda ifya kwipika ubusaka. Ruth alafwilishako ukupyanga mu ng'anda, lelo inshita ishingi, eulela umwana Jacob. Ale musambilisha ukwenda elyo na tendeka ukulanda panono panono! Simon wena alikosa, aya na bawishi ku mabala kuku bafwako imilimo. Ba wishi bali mulangilila ifya ku tanda imbuto isha lekana lekana, ukubiika umufundo uule fwaikwa no kutapilila ifisabo.

Ulu lupwa lonse lula bombesha, mumilmo iya lekana lekana. Lyonse icungulo besa ca pamo no kulila pamo icakulya. Awe balalanshanya ifyo babombele inshita ya kasuba no kumfwa ku ficitiike kuli bonse. Limbi umo acikwata ubwafya ate mwa icintu cimo icikankala na bena mupalamano. Limbi umo ilelo na Iwala. Limbi Jacob nasambilako ukulanda fimo, bonse basekelele pamo. Limbi abaice bambo naba pusana balefwaikwa uku wikishanya. Limbi umo nabomba bwino ku sukuulu, na pasa mumashindano yakwe. Limbi abafyashi nabawkwata ilyashi iya ku bwaice ilyo bale kabilan ukushimikila abana.

Cila bushiku fye Mirriam, Ruth, Simon na Jacob balasambilila ku bafyashi babo na kuli umo no mubiye. Balasambilila ukubombela ca pamo elyo ne milimo imo iikankala iya kuba fwa mu bwikashi bwabo

kuntanshi. Kibili balasambilila ne fya kulanshanya bwino, ukukoseleshanya elyo no kumfwa ku babiye. Na beshiba ukulanda naba fyashi ilyo bali no bulanda nelyo basansamwike, ilyo ifintu fibipile nelyo fili bwino mu myeo yabo.

Ilyo ulupwalu leikala pamo no kubombela ca pamo, balakwata ishuko lya kusambilishanya.

Pamo fye nga aba bana bane mulyashi Iyesu, ilyo tufyalwa tufyalwa mu lupwa lumo. Umu kuti mwasangwa abafyashi, ba shikulu na bamama, indume ne nkashi shesu, ba mayo senge na ba yama. Ilyo tucili abaice, tukabila uku cingililwa no lupwa Iwesu, ukutwafwa ukutila tukule no kutu sambilisha. Ilyo twakula naifwe nomba twa kwata ulubali lumo mulupwa Iwesu ukwafwilisha bambi mulupwa, ukusunga abaice pamo naba kote, ukubafwa mu nshita sha kulwala na mumafya. Ilyo twakula, tula peela ubwafwilisho ubwaibeela fye mu lupwa Iwesu, ukuti lu wamineko no kukoselako. Tulatendeka no kwimininako ulupwa Iwesu ku bantu bambi. Tulalandilako atemwa ukucita ama kwebo mwi punda lya lupwa Iwesu.

Ici cikope ca kutwafwa nganshi ilyo tule tontonkanya palwa kukonka Yesu. Nga twasala ukukonka Yesu, Lesa atwita abana bakwe abaume nabananakashi, tubiikwa mu lupwa lwa kwa Lesa. Twala sambilila nafimbi ilyo twala belenga pa bantu bamo aba salile ukukonka Yesu.

Ukwishiba Icipigo

Belengeni Mateo 4:18-22 kwi bumba:

¹⁸*Kibili ilyo Yesu aleenda alekonka ululamba lwa bemba wa Galile, amwene ababwananyina babili, Simoni uo batila Petelo, na munyina Andele. Baleteya amasumbu muli bemba, ico bali balondo.* ¹⁹*Elyo Yesu abeba ati, "Nkonkeni, nkamucita abalondo*

*ba bantu.”²⁰ Apopenefye, basha amasumbu yabo,
balamukonka no kumukonka.*

*²¹Kibili Yesu ati endeleleko cinono, amona na bambi
ababwananyina babili, Yakobo na Yoani bamwana Sebede mu
bwato, balelunda amasumbu yabo. Awe nabo
abeta. ²²Apopene nabo basha ubwato na shibo balamukonka.*

Mufipandwa fikonkelepo mu nkalata ya kwa Mateo, tu belenga ifya citike panuma Peter (uwitwa kabilu Simon), Andrew, James, na John pamo na basambi bambi batendeke ukukonka Yesu. Tubelenga ukuti Yesu aleposha abalwele no kufumya ifi banda mu bantu. Tubelenga ne fyo alesambilisha aba bantu bane, na basambi bambi elyo na mabumba ya bantu aya kalamba aya le mukonka. Pano tubelenga ukutila Yesu atandele ku ng’anda ya kwa Peter no kundapa na fyala wa kwa Peter. Tula belenga no kutila inshita imo ali na basambi bakwe pali bemba elyo umwela ukalamba waimine. Abasambi batinine nganshi lelo Yesu akalipile umwela, nao wali nakile no kuba tondolo.

Yesu aleba inshita ishingi na Peter, Andrew, James, John elyo na basambi bonse. Alebasambilisha ifya kucita imilimo ale bomba elyo no kulanda na bo. Aletandala ku mayanda yabo no kwendauka nabo. Aleba pamo nabo nelyo baleba no mwenso ukubalanga ukuti balingile uku cetekela Lesa.

Nomba twala belenga iyashi nalimbi inshita imo iikankala mu iyashi lyu kwa Peter, Andrew, James na John na basambi bambi.

Belengeni Mateo 10:1 and 7-8 kwi bumba:

¹ Awe Yesu aitile abasole bakwe ikumi limo na babili. Abapeela

*na maka yakutamfya imipashi yakowela na yakuposha
amatwele yonse ne ntenda shonse.*

⁷*Ilyo muleya, mulebilikisha amuti, ‘Ubufumu bwa mu mulu buli
mupepi!’⁸*Muleposha abalwele, mulebusha abafwa, muleposha
na bafibashi, muletamfya ne mipashi yakowela.
Mwapeelwafye ubu bupe, na imwe mulepeelafye.**

Panuma ya kuposa inshita na basambi iya ku ba sambilisha, Yesu abatumine ukutila bengaya sambilisha abantu abengi.

Munshila ishingi fye Peter, Andrew, James na John bali fye pamo pene nga ulupwa lumo na Yesu. Bapishishe inshita naena, ukusambilila kuli wene, nge fyo tusambilila ku bafyashi besu pamo nendume ne nkashi shesu. Ilyo balakula mukwishiba na mu citetekelo, Yesu abatumine ukuya bomba umulimo atendeke. Yesu talefwaya ukubomba umulimo wakwa Lesa eka fye iyo; afwaile uku bomba na bantu bambi. Aitile abasambi bakwe, ilelo aleita ifwe ukutila tube mu lupwa lwa kwe no kutila tubombe pamo nankwe elyo kabili pamo naba nensu.

Ukulanshanya

Ba
mineti

5

Muma bumba ya bantu batatu atemwa bane, Lanshanyeni pa mepusho aya:

- Nishani mule cumfwa ica kutila Yesu alengele abasambi bakwe babe nga ulupwa lwakwe fye, uku basambilisha, ukuba pamo nabo, no ku balanga imilimo iingi?
- Bushe mwakulila mulupwa lusuma atemwa ulubi mumweo wenu kabili ici cilekuma shani ifyo muleumfwa lyo tulelanda

pa lupwa lwa kwa Lesa?

Ilyo twa tampa ukukonka Yesu, atwita ukutila tube mu lupwa lwakwa Lesa. Ulu lupwa lwa kumupashi, ulwaba isonde lyonse, kabili lwabako inshita ntali. Teti twishibe bonse ababa mulupwa ulu, pantu lwali kulisha nganshi, lelo Yesu alatupeela abantu abakuba naifwe pakutila twala afwana nabo ifya bwikashi bwesu. Kuti baba ni balya tulongana nabo mu lukuta, mwi Bumba lya Bumi atemwa ibumba ilinono.

Cikankala ukusangwa na bantu aba pantu nabo bantu abalekonka Yesu. Kuti twalasambilishanya elyo no kumfwa kumfyo bonse twa pitamo mu myeo yesu. Kuli bamo abakokola nganshi muku konka Yesu kabili kuti baba nga abafyashi ba ku mupashi. Ilyo tulekula mu citetekelo, kuli no kuba abantu aba kutukusha nga bafyashi aba ku mupashi. Kuti twalakoseleshanya nabo no kula ipepelako. Ici kuti ca twafwa ilyo twaumfwa ukutila na tutaluka kuli Lesa atemwa tule shupikwa mufintu fimo ku mupashi. Kuti twakwata inshita ya kulondolola ifletucusha kuli umo no mubiye.

Pamo pene fye nga indume ne nkashi, limo kuti twapusana no kumana, lelo pamo nga ulupwa lonse, tufwile ukubombesha pakutila twa wikishanya. Nga tuli capamo, kuti twaba ulupwa ulwakosa, ukukonka Yesu no kwita nabambi bengile mu lupwa.

Limbi mwalimona ukutila nga mwasenda inshita ukwabula ukumonana naba lupwa benu bamo atemwa ifibusia, ninshi panono fye mwalatendeka ukumfwa ukuba aba talukana nabo. Efyo cili na kulupwa lwa ku mupashi. Nga tatulekwata inshita capamo, awe twalaba abapatulwa bwangu. Twalaba abanaka kabili mu busano, abatompoka bwangu no kulufiwa. Ici tacilepilibula ukutila tatuli no kukwata inshita ya kuba fweka na Lesa mu ma pepo iyo. Ici cikankala

nganshi kibili tuli no kusambil mu cipande cili kuntanshi.

Kuti twakwata inshita capamo nga ulupwa lwa kwa Lesa mu nshila isha lekana lekana. Kuti twaimbila capamo, ukubelenga Icipingo, ukupepele capamo nangula fye ukukwata inshita ya mutualalila capamo ukulomba ukuti Lesa atusokolwele fimo. Kuti twalila ca pamo, ukwafwa abalandu mumushi wesu capamo no kubombela ca pamo. Kuli inshila ishingi isho twingalangilamo ukutila tuli lupwa lwa ku mupashi.

Tufwile ukwi bukisha ukutila ubumi bwesu ubupya twakwata muli Lesa bwatulenga ukuba aba mu lupwa. Tulekabila ululupwa ilyo tule kula ku mupashi, kibili na ulupwa ulu lule tukabila pamo.

Ifyakucita – Ubwangalo bwa kwa mbula

Mulupwa ilingi fye tusambilila ukupitila mu kucita ifintu ca pamo.

Tulemona ifyo bambi balebomba naifwe twa ambulako. Londololeni ukutila twala angala ubwangalo kukutwafwa ukwibukisha ifi!

Ba
mineti
5

Bikeni abantumumabumba ya babili babili. Umo pali abo wa kutungulula, alecita utumisango utwa lekana lekana elyo umubiye alekonkeleshamo ifyo alemona. Landeni ukutila ibumba lile cimfyai nil ilyo lyala angala utumisango twaciwele wele ukucila bonse!

Langililene ici, mwite bambo mwi bumba bese ku ntanshi bale mikonkelesha fyonse ifyo mule cita pa nsa imo (1 min). Pil bukeni mukwangufyanya, Itobeni pa mutwe, tolaukeni amabaka, butukeni ukushinguluka momu putule, bifyeni icinso cenu! Utwa ciwele wele ukulingana napo mwinga pela ukucita.

Ilyo bonse baiteyanya, pundeni amuti “Tiye” peleni bonse insa shibili (ba mineti 2) atemwa shitatu (ba mineti 3) ukwangala ubwangalo ubu.

Ba
mineti
10

Ibukisheni ukumona akamusango kalapulamo ubuwelewele pa kuti musale abalacimfyा pa mpela.

Ukulanshanya

Mumabumba ya bantu batatu atemwa bane, lanshanyeni pa mepusho aya:

- Twa pwisha fye ukwangala ubwangalo bwa kwambula.
Landeniko inshita imo ilyo mwa sambilile kuli bamo ukupitila mu kwambula ifyo bale cita?
- Bushe kuli inshita fya mishupile ifintu lelo ulpwa lwenu pamo ne fibusa ba mikoseleshe ukutwalilila no kumyafwilisha mpaka mwa cimfyा ubwafya mwali nabo?
- Bushe kuliko inshita mwaumfwile ukukoseleshiwa pa kuba fye caapamo na balupwa lwenu atemwa ifibusa?

Ba
mineti
15

Ipepo

Twalakwata inshita ya kuipepela umo no munankwe. Illyo ba cili mu mabumba ya bantu batatu atemwa bane, lekeni abantu bamyasuke amepusho aya.

- Bushe na mukwata ifyo mulekabila ukulanda mukukoselesha ulupwa lwa ku mupashi?
- Bushe kuliko ifyo mule shomboka nafyo, ifyo mwinka kabila ulupwa lwa kumupashi ukuyafwilishako?

Lekeni abantu bakwate inshita ya kukutika kuli umo no mubiye elyo na kuli Lesa kibili babe abafuma icumi kibili abantungwa. Illyo abantu bapwisha ukulanshanya, lekeni nomba baipepelako mu ma bumba yabo yene.

Nomba bwesheni abantu bonse pamo. Koselesheni bonse ukwiminina pamo abashinguluka ilyo na bekatana amaboko uku no

ku. Tule kabilia ukukwata inshita ya kutotela Lesa pa lupwa atupela. Ipusheni bonse umo umo ukupepa ipepo ilipi, ukutotela Lesa pa lupwa atupeela. Panuma ya nshita inono, isaleni inshita yaku pepa ne pepo lyenu.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu twalikwata imilimo ya kuya bomba ku mayanda yesu. Uno mulungu saleniko umuntu umo mwi bumba no kusuminishanya ilyo mukala kumana nanena mukukoseleshanya, ilyo ukulongana kwa mulungu umbi takula fika. Nga kuliko bamo abo mwapusana nabo, eshuko lyenu ilya ukuya wikishanya. Kuti mwafwaikwa ukulombeshanya ubwelelo no ku belelana uluse. Ici kuti caba ica kosa, lelo cikankala nganshi ukucita mu lupwa lwesu ulwa ku mupashi.

Ilyo ta mulakumana, kwateni inshita ya kupepa ukwipusha Lesa amilange ifya kuya ba koselesha, nalimo lilembo lya mu Cipingo, ulwimbo, atemwa amashiwi aya cine ayakubafwa ukwsihbilako Lesa bwino.

Ilyo mwa kumana, koseleshanyeni, iipusheni pama fya muleshingwana nayo, elyo mu pepe capamo ukutila Lesa amyafwilishe ukwansha ayo amafya. Kuti mwaisa shimika ifili fyonse munshita ya tusebo mu cipande ca mulungu uli ku ntansi.

Ukubila

Ilyo mwasenda inshita mu ceni ca kwa Lesa, ali no kulanda naimwe. Mulombeni amyafwe ukuya koselesha bamo abashaba mulupwa lwa kwa Lesa no kubalalika ukwisa longana naimwe umulungu uli ku ntansi. Mwipusheni amilange uyo mulingile ukulanda naena, limbi ni ulya mwaile bilila umulungu wa fumineko.

Mu Ncende ya Mutualalila na Lesa

Tekanyeni mutualale tondolo
mwishibe ukuti nine Lesa.
Amalumbo 46:10a

Ukupekanya

Bushe na:

- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilyashi?
- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilembo lya mu Cipingo?

Ukusengela no tusebo

Ba
mineti
5

- Toteleni bonse pakwisa ku kulongana kwe bumba.
- Isuleneni nepepo ilipi kabilii lya anguka.
- Ipusheni abantu nga baliya bomba 'Imilimo ya uno mulungu' na 'Ukubila' ifyo bapeelwe umulungu wafumineko.
- Lombeni abantu ukuti balondololeko ifyo bamwene atemwa ukusambililako ilyo bale bomba uyu mulimo.

Ubuyo

Ubuyo bwa cipande cauno mulungu kuleka twishibe ifyo pakutila tukule mukupalamina kuli Lesa wesu no kuba aba palana nankwe, tule fwaikwa ukula kwata lyonse inshita sha mutalalila mu ceni cakwe.

Ba
mineti
5

Ilembo lya kusungila

Belengeni ilembo lya kusungila ne cipandwa ca mu Cipingo kwi bumba mu kwikatisha. Bwekeshenipo nomba mwebe ibumba ukula bwekeshapo panuma yenu mpaka bonse beshibe ukulanda ilembo ku mutwe fye. Koselesheniko bambo ukutila balande icipandwa conse ku mutwe.

Tekanyeni mutualale tondolo mwishibe ukuti nine Lesa.

Amalumbo 46:10a

Ilyashi

Belengeni Ilyashi ili kwi bumba:

Daniel ali mulumendo uwa leikala mumushi umo ilyo akumenye umukashana uwayemba uweshina lya Confort, uyo nao alebomba umulimo wa kushitisha mwi tuuka. Akwete icitemwiko pali uyu mukashana no kupanga ifyo kuti amupa, lelo tale fwaya ukumweba ilyo talaishiba ifingi paliwene.

Aleya mukutandala pe tuuka lyonse, nokukwata inshita yakulanda iyashi ilyo Lyonse kwaba ishuko, lelo imilimo mwituuka yali iya kalabana ico mwaleisa abakushita libili libili, eico aleti nga apa fye, awe amusha, aya mukumona aba kushita. Abene be tuuka nabo bene, tacale basekesha uku mona aba bibili bale ambaula fye, kanshi bwangu bwangu, bale peela umukashana imilmo yakubomba ilyo tapalaisa aba kushita. Baleesha ukulanshanya ilyo ninshi acili lubali lumbi alebomba, lelo tacaleba ica anguka pamulandu wa kutila ninshi amano yakwe yali ku milimo alafilwa ukumfwa ifyo umubiye alelanda.

Daniel amwene ifyo takeshibe bwino Confort pe tuuka iyo, eico baumfwene ukulakumana palya bashitisha kofi Lyonse ilyo Confort ainuka ku milimo pa kubwelelamo ku mwabo. Lelo nalyo line awe pe tuuka lya kofi napo pene palesangwa abantu abengi nganshi, kabilis nababobo te pa bwingi icakuti Lyonse beshileikala fye pe tebulo lyabo ukunwa kofi. Elyo icilimba naco balelisha ni so tambe, kanshi te pa congo, no kulanshanya awe bwafya nganshi.

Daniel te pakumfwa ububi nganshi pantu afilwa ukusanga ishuko lyakulanshanya no mutemwikwa wakwe bwino, kanshi epa kupanga fye ukutila ali nokuya mupempula fye pa ng'anda peka pa bafyashi bakwe. Lelo nalyo line, nga atandala, ninshi balaikala naba wishi bakwa Confort mumu putule wakutushishamo, ico batemenwe nganshi ukutamba TV. Awe ba wishi confort batemenwe Daniel kabilis baleumfwa bwino ukulanda naena pa bwangalo ubo

baletamba. Ba nyina Confort nabobene nga baisa ninshi lyashi fye na mepusho pafyo babombele inshita ya kasuba elyo na ma pange yabo. Confort ali natundume yakwe utwaice uto nato twatemenwe ukwangala mumu putule wakutushisha, kibili ngatwa mona Daniel awe tepe kutemwa ukwangala naena no kumwipusha amepusho ayengi, alefilwa ukutu kanina pa mulandu wa ku fwaya ukusekesha Confort ne co nakale atemwisheshe ukwangala na utwaice utwabaume.

Daniel alasakamana kibili pakumona ifyo nangula line ali mupepi na Confort, awe takwete inshita ya kwisha naena pakutila amwisheshe. Konse uko baeseshe ukukumanina, awe ifya kupumfyanya no kucilinganya fyafula fye, pamo ne congo, ukulesha ukuti balanshanye ukulolenkana fye babili. Albuskishe ukutila kuli fye inshila imo ukupwisha ubu bwafya. Amulombele ukulaima bwangu insa imo ilyo talatendeka imilimo pakutila balemonanina ku kamana cila bushiku uko kushale sangwa ifya kupumfyanya, uko icongo cabako fye, kano iciunda ca menshi lintu ya lepongoloka mu kamana.

Awe bwangu fye batendeka ukwishesibana bwino, ne citemwiko cabo calakulilako fye cila bushiku. Ukwabula no kuposa inshita, Daniel ailelomba ku bafyashi bakwa Confort nga benga musuminisha ukuti bakopane nankwe.

Ifyakucita

Ba
mineti
10

Lekeni abantu babe babili babili. Mumone ukutila baba no yo bashaishiba sana. Nomba cila babili bayeilunda kuli bambi babili pakutila babe bane bane.

Muli cila ibumba lekeni babili basende insa shibili ukulanshanya pakutila beshibane ukufika fye apo benga pelela. Ifintu pamo nga

imyaka bakwete, uko bafyalilwe, imilimo babomba iya bwikashi, ifyakulya batemwisha pamo na fimbi.

Ilyo aba bibili balelanshanya, abanabo bibili beshe sana ukuba cilinganya mukupanga icongo, ukubepusha ipusha amepusho ya fyefye, uku batumina ba lamya, ukucita fye conse bengacita kuku ba fulu nganisha ukulanshanya.

Nomba ba pilibule imilimo, balya balecilinganya ebo batendeke ukwishibana naba biye bale bacilinganya. Elyo nomba lekeni balanshanye no kulondolola ifyo beshibene. Mumone nga nibesa beseshe ukwishibana bwino ukucila ababiye, nangula line kwaciba ifya kupumfyanya.

Bwesheni bonse capamo nomba, elyo mumfwe kuli bonse nga caciba ica anguka ukwishibana bwino ilyo kuli ifya kucilinganya ifyafula nganshi pamo ne congo.

Ukwishiba Icipigo

Belengeni Mako 1:21-39 kwi bumba:

²¹*Kabili baingila mu musumba wa Kapanamu. Elyo pa bushiku bwe Sabata, Yesu aingila mu sinagoga alafunda.* ²²*Awe abantu balapapa nganshi pa mifundile yakwe, pantu imifundile yakwe tayali nga iya bakafundisha bamafunde, wena alefunda nga uwakwata amaka.*

²³*Nomba mu sinagoga, mwalimo umuntu uwali no mupashi wakowela. Noyu muntu wa mupashi wakowela apunda ati,*

²⁴*“Cinshi ulefwaya kuli ifwe iwe Yesu wa ku Nasaleti? Bushe waisa kukutulofya? Nalikwishiba iwe, uli Wamushilo uwafuma kuli Lesa!”* ²⁵*Lelo Yesu aukalipila ati, “Talala! Fuma muli uyu*

muntu!”²⁶ Elyo umupashi wakowela walamufulumfunsha, wapunda ne shiwi ilikalamba, wamufumamo.²⁷ Abantu bonse balapapa, balaipushanya abati, “Bushe ici naco calola mwi? Iyi mifundile ipya! Pantu ku maka alekalipila imipashi yakowela nayo ilemubeela.”²⁸ Awe bwangu bwangu ululumbi lwakwe lwasalanganina na mu calo conse ica Galile.

²⁹Kabili bashifumafye mu sinagoga, baya ku njanda yakwa Simoni na Andele. Bali pamo na Yakobo na Yoani.³⁰Nomba basanga nafyala Simoni nalala, nalwala impepo. Apopene baeba Yesu abati, “Nafyala Simoni mulwele.”³¹Awe Yesu aya apo alele, amwikata ku minwe amwimya. Apopene ne mpepo yamuleka, alabatebeta no kubatebeta.

³²Cilya kwaba icungulo, ilyo akasuba kawa, abantu balaleta kuli Yesu bonse abalwele, na bali ne mipashi yakowela.³³Kabili na bantu bonse aba mu musumba balongana pa mwinshi.³⁴Nao Yesu aposha abengi abali na malwele ya misango misango, atamfyia ne mipashi yakowela iyingi mu bantu, kabili talekele mipashi yakowela ukulanda, pantu yalimwishibe.

³⁵Ku macaca Yesu abuuka, afuma mu njanda, aya ku ncende ukwakuti ali eka kukupepa.³⁶Simoni na banankwe baima baya balemufwaya.³⁷Ilyo bamusanga, bamweba abati, “Abantu bonse balekufwaya.”³⁸Elyo Yesu abasuka ati, “Natuleya kumbi, ku mishi yamupepi, uleke nako nje nshimikileko, pantu eco naishila.”³⁹Awe aya alapitana mu calo conse ica Galile, aleshimikila mu masinagoga, aletamfyia ne mipashi yakowela.

Mu ciputulwa cantanshi mwi lembo lyesu, tulemona ilyashi lya kwa Yesu aali ne milimo iingi nganshi mu nshiku shilya. Ubushiku bwa konkelepo Yesu aishibe ukutila cali icikankala kuli wene ukusanga

inshita yakuba eka na wishi pakutila engaba uwa koshiwa cipy a cipy a ku mupashi, ukucila ukuba mu busanshi no kubwesha amaka mumubili. Aishibe ukutila alekabila inshita ya mutualila eka fye na Lesa.

Yesu alishibe ukutila abantu ilyo bwalaca, balashibuka, takwate ishuko lyakuba eka na Wishi. Kuti twamona ifi mu cikomo 36 na 39 ilyo abasambi bakwe baishile mukumufwaya no kutila kuli wene, abantu nabesa balekufwaya. Ama bumba yalefwaya ukumona Yesu. Balekabila ukuba nankwe. Balekabila ukukakulwa ku mipashi, ukundapwa pamo no kumfwa icebo. Tabalemushila inshita ya kutusha nakalya, lelo aleendauka akasuba konse mumishi ne mishi ukundapa no kupyungila abantu.

Icikomo 35 ciltweba ukuti Yesu aile eka ukwatalala no ‘kupepa’. Cintu cayanguka ukupusa no kutontonkanya ukutila Yesu atwele kuli wishi umwina wa fyakukabila fyakwe ne fyakulomba. Lelo ili shiwi lya bomfiwa pano ‘kupepa’, lilepilbula ifingi ukucila pa kulomba: lilebimbamo ukutotela, ukushinshimuna, ukulomba (ukuninika ifyakukabila), na ‘ukulolela’ pali Lesa Wishi. Ukulolela eshiwi ili londolola ukuba tondolo mu ceni ca kwa Lesa ukumfwa ifyo alelanda kuli iwe. Yesu alishibe ukutila abo abalolela pali Lesa balabwекeshiwamo amaka (Isaya 40:31) kabili abikile ilembo ili mukucita! Aishibe ukutila umulimo wakwe kuti (nakuba fye nga wali) waba uwafilikwa uku bomba nga tale cita ifi.

Munshita yakuba eka na Wishi, Yesu alelanga icitemwiko no kutasha kuntu akwete kuli wishi. Nga alepepela pafintu ifyo alekabila no nelo ifyalecitika elyo no kulomba insambu na maka yakutwalilila ubupyungishi bwakwe.

Alelolela pali Lesa, ukukutika kuli wene nafintu atemwikwa kuli

wishi, no kumfwa ubutungulushi bwa mweo wakwe mumulimo wa kasuba kalya. Tulamona mu cikomo 38 ukutila Yesu aishibe bwino sana ipange lyakwe nomba ilya bushiku bulya panuma ya kuba eka na Wishi – ukufuma mu ncende ilya no kuya ku mishi naimbi iyashingulwike mupepi.

Nga cakutila Yesu, umwana wa kwa Lesa uwali ne nsambu na maka yonse yalya, akabile inshita ya kuputulwa mu cinso ca kwa Lesa eka, nga ifwe teti cicile iyo?

Ba
mineti
5

Ifyakucita

Ukuba pamo nga Yesu no kusenda inshita weka na Lesa, cilakabila ukuipelesha. Bonse twalapekanya ubwanshiko ubuli no kutwafwa ukufikilisha ici. Akanyeni ibumba babili babili no kulanshanya amepusho aya. Cilaumo aipangile ubusalo bwakwasuka ifyo alemona elyo ebeko uyo bali naena, kibili alembe ubusalo bwakwe pakutila ekalaba iyo.

- Nikwi mwakulaba mweka na Lesa wenu fye? Ici cifulo cilingile caba uko ta mwinga cilinganishiwa, ukupangwe congo atemwa ukupumfyanishiwa. Kulingile ukwakutila kuti mwasangwako cila bushiku.
- Ninshita nshi iya linga mumweo wenu ilingile ukuba mweka na Lesa wenu? Tontonkanyeni pa milimo yenu iya cila bushiku no kusala inshita ingaba bwino kuli imwe. Kuli bambo, bamona ukutila inshita ya wamisha ni ku macaca ilyo tabalabomba icintu nelyo cimo iyo. Kuti mwa tendeka nalimo ukusenda insa 10 (ba mineti 10) elyo mwala lundako ilyo mwalaya mule belela.

Koselesheni abantu ukulemba amapange yabo nga ca kutila kuti bakwanisha ukulemba. Cili no kubafwa ukwibukisha.

Ba

mineti

5

Muma bumba ya babili, koselesheni abantu ukuti baipepelako.

Mupepe mumusango wa kulumbula icifulo, inshita ifyo cilaumo asalile ukula kwatilapo inshita ya mutualalila na Lesa wakwe no kulomba Lesa ukulabakumanya mumusango uwawama kibili uwakukoselesha lyonse.

Pakutendeka cikaba icaibeela kibili iceni. Satana akesha ukumitompola no kutila teti fibombe, teti mumfwe kuli Lesa, muleiposela fye inshita yenu. Lelo mwinenuka iyo. Twalililene fye munshiku shaku ntanshi muli no kubelela kibili cikaba icalondoloka fye sana. Mukomfwa inshiku shimo abapalamina sana kuli Lesa nenshiku shimbi abataluka kuliwene. Mwikalekela pakati iyo. Cilasenda inshita ukupanga isenge. Bombeleni pakusanga inshita lyonse iya kuba na Lesa mu mutualalila.

Ba

mineti

15

Ifyakucita

Ebeni abantu ukutilamwalaesha ukukwata inshita ya mutualalila nomba. Bepusheni ukukonka intampulo. Mubabelengele lumo lumo bwino, no kupeela abantu inshita ya bomba cila lutampulo.

- Saleni umuputule umwakutila mube mweka umutalalila
- Shimyeni lamya wenu (tondo).
- Lekeni amano yenu, amatontonkanyo yabe tondolo, fumyeni amasakamika, na fyonge ifya kwelenganya mumutima wenu. (Ukuba na Lesa ulucelo celo ecantanshi ilyo amano tayala fulamo ifyakucita, cilafwilisha nganshi.)
- Beni tondolo. Ikaleni tondolo. Mwila pilibuka pilibuka no kupitana iyo.
- Tendekeleni no kushinshimuna pamo no kutonda Lesa. Langeni icitemwiko cenu pali wene. (Citeni ici munsa isha linga elyo intampulo shikonkelepo.)
- Yebeleleni imembu shonse isho mwishibe elyo mulombe ukwafwiwa ukutila amilange nashimbi isho tamwinge

bukisha. Bikeni bwino ifintu na Lesa.

- Kwateni inshita ya kumutotela pa busuma bwakwe pali fyонse amicitila.
- Mumulombe ukutila amipeele ifya kukabila fyenu elyo mutule na fyонse ifya kulomba fyenu kuli wene.
- Pakulelekelesha kwateri inshita ya ‘kulolela pali Lesa’. Belengeniko amalembo ya mu Cipingo. Ilelo kuti mwa tendekelapo na Amalumbo 46. Belengeni panono panono, mukuteka umutima. Belengeni mumusango wa kupepa. Lekeni ilembo libe lipepo lyenu kuli Lesa.
- Illo mulebelenga mukutike bwino bwino. Lembeni amatontonkanyo yonse muleumfwa ayo yengaba mashiwi yalefuma kuli Lesa. (Nga cakutila muli fye mweka elyo mwaumfwa ukutila amatontonkanyo yenu tayali pamo iyo, belengeni mukwkatisha ilembo . Cilafwilisha ukuleta amano pamo pene)

Bwesheni ibumba pamo nomba no kubepusha nga kuliko abo bengakabila ukulondololako ifyo baumfwa muli uyu mulimo twa bomba.

Ipepo

Tungululenii ibumba mwi pepo ili. Mu belenge umutande umo umo no kwipusha ibumba ukubwekesha panuma yenu nga benga temwa:

5

Mwe mfumu Yesu, nalimitemwa kabilo nde kabila ukumwahibilako ubushiku no bushiku. Nsambilisheni ukuba tondolo, ukuba umutalalila no kukwata inshita naimwe mweka. Mu njafwe ukuti cibe e mubeelo wandi uwa cila bushiku. Mu ncingilile kuli Satana uyo akabila uku cilinganya pamo no konaula inshita yakuba naimwe. Nalimutemwa mwe shikulu Yesu. Njafweni ukwenda mu pepi naimwe,

Amen.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu natukwata umulimo wakubomba ku mayanda yesu. Uno mulungu bikeni ubwanshiko bwenu mupekenye kale mu kucita. Kabiyen'i ku cifulo musalile na pansiita intu musontele. Kabiyen'iko umuku umo cila bushiku no kukonka intampulo shilya twacikonka ilelo ca pamo. (Kuti mwafwaikwa ukwibukisha abantu intampulo.) Ipelesheni ukucita ici, kibili koseleshen'iko bambi babili aba mwi bumba ukufikilisha ici mu mulungu uno.

Lekeni abantu beshibe ifyo inshita ishingi kuli nokuba ifya ku cilinganya no kupumfyanya mu nshita ya mutualalila na Lesa umulungu onse. Bepusheni ukutila ba tontonkanye pali fy'onse ifingaleta ukupumfyanya no kusanga inshila ya kucimfishamo ifi fy'onse.

Ukubila

Tontonkanyeni pa bantu bonse abo mwalandako nabena kunuma no kwipusha Lesa nga kuli umo pali abo untu alekabila imwe mulande nankwe uno mulungu atemwa kuliko umbi umupa. Kabiyen'i no kulanda no muntu uyo Lesa abikile pa mutima wenu no kumweba ukutila mwakulaba munshita ya mutualalila na Lesa. Londololeni ukutila muli nokusanga inshita ya kulanda na Lesa no kumfwa kuli wene. Balondolweleni ifyo mwa sambilila ilelo no kubepusha ukulacita fimo fine.

Amashiwi yenu

Bushe Icipingo Cinshi?

Amalembo Yamushilo yonse yena mashiwi yakwa Lesa. Kanshi kuti wayabomfy a pakufunda pa cishinka, pakwebaula abaluba, pakwaluluka abali mu filubo, na pakufunda ifyo abantu bali nokuba abakaele pa cinso cakwa Lesa. Eico kanshi Amalembo Yamushilo yalafwa umuntu wakwa Lesa ukuti akwate fyonse ifyo alekabila pakuti akwate amaka yakubomba umulimo usuma uwa musango onse.

2 Timote 3:16-17

Ukupekanya

Cino cipande cilelomba bonse aba mwi bumba ukukwata Ifipingo. Moneni ukutila mwacinkula bonse ukuti bakese ne fipingo nga bali kwata. Munshita ya ku sambilila, mumone ukutila bonse mwi bumba bali ne fipingo mupepi elyo kabilo abo bashinga belenga baafwilishiwa kuba nabo. Nga kuli bambo abakwata ishuko lya ku bomfyamashiwi ya mu nsale (internet) pa foni yabo kuti babomfyamifipingo fya pali lamya ifyo bakopolwela libeela. (Moneni ibula lyalondolola pa fibombelo kumpela ya citabo cino nga mulekabila ukusanga ififulo apasangwa ifibombelo fya musango uyu.)

Bushe na:

- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilyashi?
- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilembo lya mu Ciping?
- Mwipusha bonse ukwisa ne fipingo nga balikwata?

Ba
mineti
5

Ukusengela no tusebo

- Toteleni bonse pakwisa ku kulongana kwe bumba.
- Isuleni nepepo ilipi kabilo ilya anguka.
- Ipusheni abantu nga baliya bomba ‘Imilimo ya uno mulungu’ na ‘Ukubila’ ifyo bapeelwe umulungu wafumineko.
- Lombeni abantu ukuti balondololeko ifyo bamwene atemwa ukusambililako ilyo bale bomba uyu mulimo.

Ubuyo

Ubuyo bwa cipande ca mulungu uno kutulenga twishibe Icebo ca kwa Lesa, Icipingo. Icipingo cilanda pali Lesa na bantu bakwe nokutwafwilisha ukutila tu mwishibe bwino bwino.

Ilembo lya kusungila

Belengeni ilembo lya kusungila ne cipandwa ca mu Ciping kwi bumba mu kwikatisha. Belengeni na kabilo mukuputawisha, ilyo

ibumba lile bwekeleshapo cila ciputulwa panuma yenu. Lundeniko panono panono mpaka mulebwekeleshapo cila cipande pamo ne bumba mpaka fye bonse beshibe ukulanda icipandwa conse beka. Koselesheniko bambo ukutila balande icipandwa conse ku mutwe.

Amalembo Yamushilo yonse yena mashiwi yakwa Lesa. Kanshi kuti wayabomfyा pakufunda pa cishinka, pakwebaula abaluba, pakwaluluka abali mu filubo, na pakufunda ifyoabantu bali nokuba abakaele pa cinsو cakwa Lesa. Eico kansi Amalembo Yamushilo yalafwa umuntu wakwa Lesa ukuti akwate fyонse ifyo alekabila pakuti akwate amaka yakubomba umulimo usuma uwa musango onse.

2 Timote 3:16-17

Ilyashi

Belengeni Ilyashi ili kwi bumba:

Nomba papita imyaka imyanda ibili (200) ilyo ku calo ca Wales kwali umukashana uwaleitwa Mary Jones. Afyelwe mu lupwa ulupina lelo banyina naba wishi bonse bali bena Kristu. Mary nao aishile mukutetekela Yesu ilyo ali fye ne myaka mupepi na cine konse konse (8). Mary bamuusambilishe pa Iwa Cipingo ilyo ali fye umwaice, lelo lyonse alefulukisha ukutila bushiku bumo akaisomene Icipingo umwine fye. Lelo kwali amafya ayalingile ukucimifiwa. Ica ntansi cakutila taishibe ukubelenga; ica cibili cakutila ni kwi ali nokusanga Icipingo, kabili ninshila nshi engakwanishamo ukushita?

Ubwafya ba ntansi bwa pwile ilyo kwaiswilweko isukuulu mupepi na pa mushi wabo. Mary nomba alasambilila ukusoma! Awe Mary ashipikishe inshita shonse ukulaya ku sukulu nelyo fye limo tacaleba ica anguka. Awe alesha abomba imilimo ya pa ng'anda lyonse, kabili limo ale awwilishako na bantu bambi imilimo pakutila alemwenamo

akakusunga panono panono. Alecapa ifya kufwala, ukusunga inkoko, no kushitisha amani yankoko. Lyonse ilyo asangamo aka bukumo, alesunga bwino, ico Lyonse itontonkanyo lyakwe lyali fye pakumona ilyo akakwanisha ukufikilisha ipange lyakwe.

Panuma yakusungilila pa myaka mutanda, amwene ukutila awe nakwata indalamu iyalinga. Mary aipwishe kuntungulushi ya lukuta lwabo palwa kushita Icipingo. Awe kwaliko umo uyo baishibe, no yu ali ni Thomas Charles uwaleikala ku Bala – uko kwali imilundu amakumi yabili na mutanda (26 miles). Ewalekwata ifipingo fya kushitisha limo limo. Ifipingo fya ku Wales fyali ifya ansha ukusanga pa nshita ilya, lelo Mary ali uwaipeelesha fye. Eico ngo mukashana wa myaka ikumi na ine (14) aiposele pa bulendo ubushailelepela nganshi. Ali no kuya pita mu mpili ishingi pakufuma mumushi wabo ukuya fika ku Bala. Inshila yali iya bipa nganshi, ni mumpili na mabwe, kabilo ali fye nenkasa ukwabula indyato nakalya, awe nalyo line fye ailefika kulya kuntu.

Panshita ailekonkonsha pa ng'anda ya kwa Mr.Charles, awe ninshi nanaka icibi kabilo ali nefiko pa mubili ni sotambe, leo aiswilemo ubuseko ne cinso icansansa nganshi. Ukwabula no kutusha, bwangu fye aipusha; ‘Bushe naba kwata ifipingo fya kushitisha mukwai?’ Awe Mr. Charles ifya kutila asuke fyabala fyabula. Ifipingo fyone ifyali mu ng'anda fintu asungiile abantu bambi abashitile kale elyo na balya balaile ukutila bakesashita ku ntanshi. Nomba uyu mukashana aisna napimpa icine cine ne filamba mumenso yakwe, alisungilile indalamu shakwe panshita ntali kabilo endeleso imilundu ya kupapa pa mulandu wakwisa shita Icipingo. Awe cine fye teti abwelelemo fye ne minwe mikutwa iyo. Awe Mr.Charles atontonkanya bwangu bwangu. ‘Nalakupeela Icashelepo fye cimo, elyo balya nasungile nka bafwaila cimbi.’

Eico Mary akwete Icipingo cakwe kabili alebelenga mubumi bwakwe bonse. Inshita imoici Cipingo casungilwe mu ng'anda yaba benye, lelo nomba balicibwekeleshamo ku calo ca Wales, nelyashi lya londolola ifyo asangile ici Cipingo lya lembwa kunuma ya ciko mwilembo lyakwe umwine. Nomba Mr. Charles? Mukwai, wene ubumi bwakwe bwaalwilwe apakalamba pa mulandu wa kumona ifya citile uyu mukashana, nipali ico, atendeke akabungwe Kakulemba Ifipingo (Bible Society) pa kutila abantu abengi baikwatile Ifipingo. Awe ukutemwisha kwa cipingo kuntu Mary Jones akwete pamo na Lesa waba mu Cipingo takwaletele palo pa mweo wakwe no lupwa lwakwe fye iyo lelo na bantu abengi bapalilweko.

Ukwishiba Icipigo

Belengeni 2 Timote 3:14-17 kwi bumba:

¹⁴*Lelo iwe ukonkanyepofye ukukonka ifyacishinka wafundwa kabili ifyo washininkisha nganshi. Pantu walishiba na bakafundisha abakufundile.* ¹⁵*Kabili uleibukisha ukuti ukufumafye ku bwaice, walishiba Amalemba Yamushilo, ayafwile ukukupanda amano ayakulenga ukuti ku cisumino wakwata muli Kristu Yesu ukapusuke.* ¹⁶*Amalemba Yamushilo yonse yena mashiwi yakwa Lesa. Kanshi kuti wayabomfyia pakufunda pa cishinka, pakwebaula abaluba, pakwaluluka abali mu filubo, na pakufunda ifyo abantu bali nokuba abakaele pa cinsio cakwa Lesa.* ¹⁷*Eico kanshi Amalemba Yamushilo yalafwa umuntu wakwa Lesa ukuti akwate fyonge ifyo alekabilo pakuti akwate amaka yakubomba umulimo usuma uwa musango onse.*

Icipingo citabo cimo icamaka nganshi. Pamo nge fyo icipandwa cesu cilesosa, kuti twapilibulwa nga twalekele icine icalembwamo ukuba mumitima yesu. Caba elyashi lya kwa Lesa: ubwanshiko bwa fitabo

fyalondolola ukulengwa kwe sonde, nomba lyaba lyashi lya kale nakale, icitemwiko akwata pa bantu bakwe, amapange yakwe ayakutupusushisha muli Yesu mwano, elyo ne fyanshita shampela ye sonde.

Ilyashi lya kwa Mary Jones lyatulanga ubukankala bwakukwata Icipingo ico mwinga belenga mululimi lwenu mwebene. Nalimo, naimwe muli pamo nga Mary, tamwabalaikwatila Icipingo cenu mwebene. Mulandu nshi teti mupepele kuli Lesa amyafwe ukusungilila akandalama mpaka mukashite cimo ico mukalabomfya pamo no lupwa lwenu.

Ukulanshanya

Palwa cila lipusho ili pe samba, koselesheniko abantu ukulanda ifyo baletontonkanya. Panuma yakumfwa amasuko ku bantu, belengeni amasuko yapeelwe pe samba.

Icipingo cinshi?

(Mwilaba ukuleka bambo balandeko amasuko yabo intanshi.)

Icipingo kukolonganikwa kwa fitabo atemwa Ifyalembwa. Ishiwi Icipingo lyafuma kwi shiwi lya lulimi lwa ci Greek ilyaimininako ifitabo fyantansi fye, ilyailwilwe mwishiwi icitabo. Nakuba fye Icipingo ekusanshiwa capamo ukwa fitabo amakumi mutanda na mutanda (66), ifyalembelwe pansiha ishalekana lekana kibili ku bantu abalekana lekana. Ca akanishiwa mu fipande fibili:

- Icipingo ca Kale icabamo ifitabo amakumi yatatu na pabula (39) fyonse fyalembelwe ilyo Yesu tala fyalwa.
- Icipingo Cipyu umwaba ifitabo amakumi yabili na cine lubali (27) ne figi ma kalata, fyalanda palwa ku fyalwa kwakwa Yesu ukufika fye naku lyashi lya kupwa kwe sonde.

Icikope tushilie pe bula likonkelepo cilelanga ifitabo fyalekana lekana

ifya mu Cipingo nefyo fyaba ukulingana ne mbeela ya masambilisho ne milembelwe yafiko. Mu Cipingo ca Kale mwaba ifyakaniko fisano (5) ifya mibeele ya fitabo:

- Amafunde: Ifitabo ifi filondolola palwakwa Lesa na bantu bakwe kabi filangilila ifyo balingile ukwikala.
- Ilyashi lya kale: Ifitabo ifi filanda pamalyashi ya citike imyaka yakale nakale fye, no kutwalilil ukulondolola ilyashi lya kwa Lesa na bantu bakwe, limbi kuti lyaba lyashi lya luko lwa bantu lonse elyo limo lupwa fye ulunono atemwa umuntu umo fye.
- Imishikakulo: Ukulandila munsoselo namu fikope, nokwilimuna imitima yesu, ifi fitabo fitwafwa ukwiluka bwino ifya bwikashi bwa panwe sonde.
- Bakasesema bakalamba naba nono: Mu fitabo fyonse ifi tubelengamo amashiwi yakwa Lesa ku bantu bakwe, inshita imo alebasonsomba elyo limo ale bakoselesha. Tusambilila ifingi palwa mbeela yakwa Lesa elyo nembeela sha bantu mu fitabo ifi.

Mu Cipingo Cipy, ifitabo fya akanishiwa mu fiputulwa fine:

- Imbila nsuma: Ifi fitabo filondolola ifyacitike inshita Yesu ali pano isonde.
- Ulukuta lwa ntanshi: Panuma Yesu afumine pe sonde, abasambi bakwe baile bililako abantu bambi. Ili lyashi elyalembwa mu fitabo ifi.
- Amakalata: Intungulushi sha lukuta lwa ntanshi sha lembele amakalata ku mabumba ya bena kristu ayengi kukubakoselesha. Aya makalata eya lembwa muli ifi fitabo.
- Ubusesemo: Mumusango umo wine ifitabo fya busesemo mu Cipingo ca Kale, nacino citabo casokolola imbila yakwa Lesa ku bantu bakwe. Ukupitila mu fikope ne filangililo, twalipeelwa ukusoka elyo ne cikoseleshi.

Icipingo ca Kale						
		Iyashi Iya Kale		Imishikakulo		
	Amafunde	Icitendekelo	Yoshua	Yobo		Hosea
		Ukufuma	Abapingushi	Amalumbo		Yoeli
		Abena Levi	Ruti	Amapinda		Amosi
		Impendwa	1 Samwele	Kafundisha		Obadia
	Amafunde		2 Samwele	Ulwimbo		Yona
			1 Ishamfumu			Mika
			2 Ishamfumu			Nahumu
			1 Imilandu	Esaya		Habakuku
			2 Imilandu	Yeremia		Sefania
			Esra	Amalilo		Hagai
			Nehemia	Esekieli		Sakaria
			Estha	Daniele		Malaki
					Ba kasesema ba kale	

Icipingo Cipyा						
	Imbila nsuma	Mateo	Roma			1 Petelo
		Mako	1 Kolinti	1 Timote		2 Petelo
		Luka	2 Kolinti	2 Timote		1 Yoani
		Yoani	Galatia	Tito		2 Yoani
	Ulukuta Iwa Ntanshi		Efeso	Filemoni		3 Yoani
		Imilimo	Filipi			Yuda
			Kolose	Bahibulu		
			1 Tesalonika	Yakobo		
			2 Tesalonika			Ubusesemo
						Ubusokololo

Awe Icipingo caba ecitabo cimo icacimfyा ku kushitwa bwangu pa fitabo fyonse ifya lembwa, kabilii nomba calyalwilwa mundimi ishingi nganshi pano isonde ponse.

Niani walembele amashiwi mu cipandwa cesu?

(Mwilaba ukuleka bamo balandeko amasuko yabo intanshi.)

Paulo intungulushi ya Lukuta Iwantanshi ewalembele iyi inkalata kuli Timote. Ulupwa Iwakwa Timote lwa musambilishe Ifyalembwa (eshiwi nalimbi ilipilibula Icipingo) ilyo ali fye umwaice. Ilyo Paulo amusangile, amubulile no kutila engalaenda naena mukusambilisha abantu palwa kwa Lesa no kukoselesha inkuta ishipya. Paulo abikilwe mu cifungo pa mulandu wa citetekelo cakwe muli Yesu, na pakulemba ino nkalata ninshi inshiku sha mfwा yakwe shili mupepi fye. Alembele ukukoselesha kampenga wakwe uwali umunono ukutila akatwalilile ne citetekelo cakwe muli Yesu nokumucikula palwa bukankala bwa Fyalembwa fya kwa Lesa.

Mulandu nshi Icipingo ca cindamina?

(Mwilaba ukuleka bamo balandeko amasuko yabo intanshi.)

aebele Timote ukutila amalembo yaba ayashishiwa na Lesa umwine, atemwa ‘*ukuputwamo-na Lesa*’. Nangula line imilembelwe ya cila citabo ca mu Cipingo yaba iya lekana lekana, paba ukwampaana ukwacipesha mano pafitabo fyonse ifya mu cipingo mumashiwi yakalamba, imitwe ya milandu na matontonkanyo yonse yaba ayaikatana bwino mukupela ilyashi likalamba lyonse lintu cilandapo. Nakuba fye, elyashi lineline ilye sonde lintu twaishiba umo twaikala.

Finshi Icipingo cinga cita?

(Mwilaba ukuleka bamo balandeko amasuko yabo intanshi.)

Icipingo kuti catulenga ukwisha Lesa – Tata, Mwana elyo na Mupashi wa Mushilo. Citupeela ubulondoloshi bwaciko palwe sonde, ukufuma kukutendeka mpaka na kumpela. Citusokolwela uko

umuntunse afuma elyo no mulandu isonde lyaisulilamo amafya. Kibili pamo fye cilatupeela icikope cikalamba, ukutulangilila imibele yesu fwe bantunse. Cila tulondolwela nefyo fwe bantunse twapatwike kuli Lesa, ifyo Lesa acita pali ubu bwafya nefyo twingaba abaibimba muli ili ipange lya kutuula abantunse.

Finshi ifyo Icipingo tacinga cita?

(Mwilaba ukuleka bambo balandeko amasuko yabo intanshi.)

Tulingile ukumona bwino sana ifyo Paulo alembelé: Amalembo kuti yatulenga ‘ayafwile ukukupanda amano ayakulenga ukuti ku cisumino wakwata muli Kristu Yesu ukapusuke.’ Nangula cabamo nama shiwi ya mweo, lelo Icipingo ceka fye mukwai teti cipele nangu umo fye imbeela ya bumupashi nakalya. Ubu bumi bwishila fye ukupitila muli Kristu Yesu ilyo line twabiika icitetekelo cesu muliwene. Icipingo caba no mulimo ukalamba nganshi kuli ifwe, lelo pa kusanga ipusukilo lyesu, tulingile twabiika icitetekelo muli Yesu, uyo waba e Cebo ca mweo. Nakuba kuti twatila atutu Icipingo cili nga icipampa, icitusontelela kunshila ya cine, umuntu wine wine, Yesu, uwaba namaka ya kututula ku lubembu no kutupeela ubumi bupya.

Ifya lembwa kuti fyatwafwa shani?

(Mwilaba ukuleka bambo balandeko amasuko yabo intanshi.)

Paulo atile amalembo ya mulimo ku, ‘cishinka, pakwebaula abaluba, pakwaluluka abali mu filubo, na pakufunda ifyo abantu bali nokuba abakaele pa cinsó cakwa Lesa.’ Kuti yatusontela apo tulubile, pamo nga ulubuto ululebutisha mumbali shonse isha fisama mumitima yesu na mu mitontonkanishe yesu. Yatupeela ifilangililo fisuma ukuti tukonke, elyo nefya kuti tutalukeko. Ifya lembwa kibili fitupeela ne subilo ukutulanga ukuti Lesa kuti abomfyia umuntu onse fye, temulandu nefyo abipile kale ilyo tala tetekela muli wene.

Icipingo kibili citwafwa ukuba abakanshiwa mu bulungami –

tacicitika icine ceka iyo! Mupashi wa Mushilo (kafwa untu Yesu atumine abasambi bakwe panuma yakubuka kwakwe) alalanda ku mitima yesu naba kampingu wesu ukutulenga ukufulukisha imikalile ya mushilo no bumi ubwa busaka. Ali no kubomfyia ifyalembwa ilingi kuku fikilisha icikomo ici.

Na pampela Paulo akoseleshe Timote ukuba uulekula mwisenge lya kwe na Lesa. Atile umubomfi wa kwa Lesa alingile *ukuba uwa pwililika*. Lesa aliteyanya imilimo isuma iyo twaba no kubomba. Munkalata yakwe ku bena Efese, Paulo atile:

Ifwe tulifye fibumbwa fyakwa Lesa. Lesa alitubumba, fwe bali muli Kristu Yesu, pakuti tulebomba imilimo isuma iyo Lesa umwine atuteyanishishe kale ukuti tuli nokuibomba.

Efeso 2:10

Tuli nokuba abalinga ukubomba bwino ifi nga cakutila twatwa lilile fye ukuba abasambi no kwishibilako Lesa wesu bwino bwino. Ifyalembwa pamo na Mupashi wa Mushilo fili no lubali ulukalamba muli uyu mulimo – efyabupe ifya cindama nganshi mukwai.

Ba
mineti
10

Ifyakucita

Salanganineni mumabumba ya bantu batatu atemwa bane no kwasuka amepusho aya pe samba:

- Bushe kuliko bambo abauumfwapo ilyo Lesa alandile na bena ukupitila mu cikomo cimo mu cipingo atemwa Icipandwa?
- Bushe lilembo nshi atemwa cipandwa nshi ico cine?
- Bupusano nshi ici caletele kuli imwe?
- Napamulandu wa ico, finshi mwa citile?

Ipepo

Beni mumabumba ayanono ifyo fine no kupepela ca pamo,
ukutotela Lesa pa cabupe cakwe Icipingo.

Kuti mwa mu lomba:

- Ukutila amyafwe ukwiluka elyo no kumwishiha bwino ukupitila mu kubelenga atemwa ukumfwa.
- Ukumyafwilisha ukutila mwalabeela ifyo alelanda kuli imwe ukupitila muli cene.
- Ukumipeelako ishuko namaka yakutila mwingaya ebako bambi icine ico musambilile mu Cipingo

Pepeleni pe lembo lya kusungila, ukupepela bonse ukutila Lesa abateyanye bwino kuku bomba imilimo isuma ilyo bale soma Icipingo.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu natukwata umulimo wakuya bomba ku mayanda yesu. Uno mulungu ilyo lyonse mwa mona umusebo atemwa icipampa, toteleni Lesa pa kumisontelela kuli Yesu Kristu. Mutoteleni pa kutupeela Ifyalembwa ifitupeela ukushilimuka ukulola kwipusukilo.

Limbi palwenu mweka atemwa nabamo nangu bibili aba mwi bumba, belengeniko Icitabo cimo icipi mu Cipingo. Cilifye kuli mwebene ukusala Icitabo. Nga tamwishibe bwino apaku tendekela, kuti mwaesha Yakobo, 1 Petelo nangu 1 Yoani, amakalata ayalembewe ku lukutaa lwa ntanshi. Ibuuku lya kwa Marko lisuma nalyo line ukutendekelapo. Lyalilepa panono lelo lilondolola ifyalecitia ilyo Yesu ali pano isonde.

Ngakuli bambo abashakwata Icipingo nangu teti basome abene, bakoselesheni ukuya kubakwata kabilu abaishiba ukusoma pakutila

baya babelengelako.

Ukubila

Namulomba kuli Lesa uku mipeela ishuko lya kulanda icine kuli bambi ukufuma mu Cipingo, mumone ukutila tamupushile ilyo ishuko kabilii libomfyeni nga lya sangwa!

Tontonkanyeni pali bonse balya mwalanda nabo kunuma munshita ya fyakucita. Ipusheni kuli Lesa nga cakutila nanomba balekabila ukulanda nabo atemwa kuli bambi abo mwinka yalandia nabo uno mulungu. Lesa ali no kubiika bambo mumano yenu abalingile ukutila mwinkaya landa nabo. Kuti mwabomfyia icikope ca fishilwa fya bulungana fitatu, ukulandako imboni ya mu Cipingo nangu fye ukubomba umulimo wafya nkumbu mumweo wa muntu nge nshila ya kulangilamo icine ca mu Cipingo.

Kuti mwaisa shimika kwi bumba amasuko mukapokelela umulungu uleisa.

Amashiwi yenu

Ifya Kusoma Icipingo

Amafunde yakwa Yawe yantu yapwililika,
kabili yalatalalika umutima wa muntu.
Ifisambilisho fyakwa Yawe fyakucetekela,
kabili filapeela amano ku bantu abashayakwata.
Fyaliwama ukucila golide uwalopololwa bwino,
ukucilafye na pali golide wine wine.
Fyalilowa ukucila na pa kulowa kwa buci,
ukucila no luto ulutona ku cipepe ca buci.

Amalumbo 19:7&10

Ukupekanya

Ifyo mulefwaikwa mu cipande cino:

- Ifipingo fitatu atemwa fine

Bushe na:

- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilyashi?
- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilembo lya mu Cipingo?
- Mwipushako batatu atemwa bane ukwisako ne Fipingo abakwata?

Ba
mineti
5

Ukusengela no tusebo

- Toteleni bonse pakwisa ku kulongana kwe bumba.
- Isuleni nepepo ilipi kabilo ilya anguka.
- Ipusheni abantu nga baliya bomba ‘Imilimo ya uno mulungu’ na ‘Ukubila’ ifyo bapeelwe umulungu wafumineko.
- Lombeni abantu ukuti balondololeko ifyo bamwene atemwa ukusambililako ilyo bale bomba uyu mulimo.

Ubuyo

Ubuyo bwa cipande ca uno mulungu kuleka tusambilile ifya kusoma Icipingo bwino. Ici cilebimbamo ukwishiha apakutendekela elyo nenshila shimo isho twingakumanishamo Lesa nefyo twingaleka Icebo cikumye imyeo yesu.

Ba
mineti
5

Ilemblo lya kusungila

Belengeni ilemblo lya kusungila ne cipandwa ca mu Cipingo kwi bumba mu kwikatisha. Belengeni na kabilo mukuputawisha, ilyo ibumba lile bwekeshapo cila ciputulwa panuma yenu. Lundeniko panono panono mpaka mulebwewekeshapo cila cipande pamo ne bumba mpaka fye bonse beshibe ukulanda icipandwa conse beka. Koselesheniko bambo ukutila balande icipandwa conse ku mutwe.

*Amafunde yakwa Yawe yantu yapwililika,
kabili yalatalalika umutima wa muntu.
Ifisambilisho fyakwa Yawe fyakucetekela,
kabili filapeela amano ku bantu abashayakwata.
Fyaliwama ukucila golide uwalopololwa bwino,
ukucilafye na pali golide wine wine.
Fyalilowa ukucila na pa kulowa kwa buci,
ukucila no luto ulutona ku cipepe ca buci.*

Amalumbo 19:7&10

Ilyashi

Belengeni Ilyashi ili kwi bumba. Lyashi lyा mfumu David ilya mu Cipingo.

Kale mu calo ca Israel mwali umulumendo umo uwaleitwa David. Ali ni ka cema wa mpanga. Aleikala inshita ntali mumpanga ukusunga impanga atemwa ukubomba umulimo wishi alemutuma ukubomba. Ali ewacepeshe pa bana baume bakwa Jesse kabili nabamunyina wakwe tabalemona ukutila ali uwa cindama nakalya – ni kakalume fye. Lelo David atemenwe Lesa apakalamba pamo fye necine cakwe. Aleti alolesha isonde nafyonse ifyabamo awe alatasha fye Lesa pali fyonse abumba. Kibili atemenwe sana ukwimba. Alelisha isese no kulemba imishikakulo, naimo yaisaba ni nyimbo.

Mukuya kwanshita, ulupwa lwa kwa David lwa mwene icipapusho cimo. Kasesema Samuel atandel kabili akabile ukumona abalumendo bonse – Lesa amutumine ukwisa suba umo pa bana baume bakwa Jesse uuli nokuba imfumu ya Israel. Bushe niani alasonta? Umukalamba pali bonse? Uwakosa pali bonse? Uwayemba ukucila bonse? Tasalile nelyo umo pali abo nakalya – Lesa aebele Samuel ukutila emona fye imimonekele ya kunse iyo lelo aloleshe mukati ka mutima, imibeele ya mutima wa muntu. Eico

David umunono ewa sontelwe.

Ali mulumendo umo uwashipa, kibili icitetekelo cakwe no kushipa fyaishile eshiwa bwangu fye. Limbi mwalishiba ifyo acimfishe ipaka lyaleitwa Goliath ukubomfyा fye icisukushilo na mabwe ya kululamba lwa kamana. David ashipikishe ifintu ifingi ifyakosa pa mulandu wakuti imfumu yalipo (Saul) amukwatile akalumwa no kufwaya ukumwipaya, lelo kwipelwe pelwe, ipange lya kwa Lesa lya fikilishiwe na David abikilwe pa bufumu. Ubufumu bwakwe bwa kulile nganshi kibili David alelunduluka no kushuka. Lelo talabile kuli Lesa nakalya. Alepepa no kwimbila Lesa inyimbo sha malumbo mu nshita shisuma ne shakosa. Shimo inyimbo shamalumbo mu Cipingo cesu ilelo shintu David alembele, kibili shalyafwilisha abena Kristu pa myaka iyingi ukuninika imitima yabo kuli Lesa no kumulumbanya pakwiluka ukutila lyonse wene ekwali, aleteka, kibili wacishinka lyonse.

Ilembó Iyesu ilelo lifumine muli limo pa malumbo yakwa David. Twalamona ifyo atemenwe amashiwi ya kwa Shikulu nenshila shakwe ne fyo asangile ipalo mukubeela icebo.

Ukwishiba Icipigo

Belengeni Amalumbo 19:7-11 kwi bumba:

*⁷Amafunde yakwa Yawe yantu yapwililika,
kibili yalatalalika umutima wa muntu.
Ifisambilisho fyakwa Yawe fyakucetekela,
kibili filapeela amano ku bantu abashayawkwata.
⁸Amalango yakwa Yawe yantu yalungama,
yalapeela insansa ku mutima.
Ifyo Yawe akonkomesha filasanikila,
filalenga amenso ukumona.*

⁹*Ukukwatila Yawe akatiina kwaliwama,
kabili kulabelelela.*

*Ifya bupingushi fyakwa Yawe fyacishinka,
fyonse apo fyapela fyalilungama.*

¹⁰*Fyaliwama ukucila golide uwalopololwa bwino,
ukucilafye na pali golide wine wine.*

*Fyalilowa ukucila na pa kulowa kwa buci,
ukucila no luto ulutona ku cipepe ca buci.*

¹¹*Efinsoka ine ne mubomfi wakwa Yawe,
na mukuyakonka mwaliba ipaalo.*

Tufwile ukutendekela kwi?

Kuti caba ica kosa ukwisha ba apakutendekela ukusoma Icipingo; cali kula nganshi. Ukubelenga fye ukufuma pa lutwe napa lutwe, awe teti citwafwe, tecisuma nakalaya; lelo nalyo ico tulekabila kupwisha ukubelenga Icipingo conse, lelo tuli nokuya tule cita ico panpno panono. Mulandunshi tatwinga tampilako ne fitabo fya mbila nsuma (Mateo, Marko, Luka na Yohani) elyo twaya ku Milimo ya batumwa pakutila tusambilile ifyo ubumi bwa Lukuta lwa ntanshi bwali. Kuti nomba twaya ku Malumbo ukutila tumone inyimbo ne mishikakulo iya londolola ifya bumi bwesu panonse, atemwa Icitendekelo ukuti tusambilile ifyo Lesa alengele isonde.

Lesa kuti alanda shani naifwe ukupitila mu Cipingo?

Inshita shimo kuti mwa belenga Icipingo no kumfwa ukuti tapali ifileumfwika iyo. Mwisakamana. Mucili mulebiika icine mu bumi bwenu, kuntanshi cili nokumyafwa ukwiminina bwino mubwikashi bwenu. Icine ca mu Cipingo cilakuma imyeo yesu, te mulandu ne fyo tuleumfwa. Ukubelenga Icipingo no mute cili no kumyafwa ukwisha ‘icikope cikalamba’ cintu caimininapo, elyo no kusambilila ifiputulwa finono mukushika. Ilyo mwa tendeka ukusoma icitabo cimo ica mu Cipingo, esheni ukwisha ifyo casuntinkana ne Cipingo

conse. Nani walembele, nililali, kibili mulandu nshi alembele?

Inshita shimo ilyo mule belenga kuti mwa umfwa amashiwi yamo mu cipandwa ce lembo yaisa sana pa mutima wenu. Nga caba ifyo mutekanye sana no kutontonkanya ifyo yalekuma umweo wenu, imitontonkanishe yenu ne fyo mulepitamo. Bushe kuti yaba bwasuko kumapepo yenu mwapepele pansiha imo? Bushe uwa Mushilo paliko fimo ifyo alempamfyia ukucita, ukuya ku ncende kumo, ukupilubulako fimo mumweo wenu? Bushe ale mye baula pamibeele ya mutima wenu iibi?

Lombeni ukutila Lesa amyafwe ukwiluka ifyo mule belenga. Mwitomposhiwa ne fipandwa fimo ifyakosa. Twalilileni fye. Inshita imbi mukatila, ‘Eya, nomba namona!’ pantu fimo muli no kubelenga kuntanshi fika myafwa ukwiluka ifyo mwafililwe ukumfwa pakubala.

Icipingo caba nga pa mukoti. Fimo ifikankala mukafisanga fye pambilibili atemwa mupepi. Fintu fya anguka ukusanga. Lelo ifyuma fimo fyaba apatali nganshi, fintu fya kosa ukusanga, mulingile mwabombesha paku fisanga. Emulandu wine casosa pa mulandu wakwetetula, ukushetulula, ukupitulukamo mufintu mubelengele.

Tekuti wiluke fyonse munsa shisano nakalya, lelo Lyonse ilyo wa belenga, lomba Lesa akwafwe, ulekula nafimbi ifishinka fyakwe muweo obe na mumatontonkanyo. Panono panono, Mupashi wa Mushilo akula alula imitontonkanishe yesu, ukutupalamika mumibeele intu alefwaya tukwate. (Kuti mwa belenga Amalumbo 119:9-11 ukutila mumfwilepo nafimbi.) Mwi tompoka iyo! Lelo mwampane Lyonse na bena kristu banenu. Balondolweleniko ifyo mulesoma mu Cipingo. Kuti fyabakoselesha, kibili bushiku bumbi naimwe bakamikoseleshako.

Ibukisheni ifyo David alandile mu Amalumbo 19:11 – mwaliba icilambu icikalamba nganshi mukwenda munshila sha kwa Lesa. Bonse twalitemwa itontonkanyo lya cilambu, lelo ici camuyayaya. Tacili fye nge ndalamu atemwa ifyabupe fimbizi ifisuma – kuba abakoseleshiwa ku mupashi namu citetekelo cesu namucitemwiko cesu pali Lesa wa mweo ukutila tumwishibileko bwino. David atile ifyebo fya kwa Lesa fyacila ubuci ukulowa kabili fyacindama ukucila golide, ukutucinkula ukutila icebo ca kwa Lesa cali cindama pali fyonse ifyo tubkelwamo nokucindamikwa pano calo.

Ba
mineti
15

Ifyakucita

Twala senda insa ikumi limo na shisano (ba mineti 15) ukusambililako inshila imo iya kusomenamo Icipingo. Akanyeni ibumba mufiputulwa fya bantu batatu atemwa bane (3-4), mushininkishe ukutila cilebumba muliko umuntu umo uuli ne Cipingo ico benga belenga bwino bwino

Ipusheni abantu ukucita ifi mu mabumba yabo:

Ukubelenga: Umo abelenge mukwikatisha Marko 6:30-44, ‘Yesu Alisha abantu amakana yasano.’

Ukulondolola: Abantu bambi mwi bumba bashimike ili iyashi mumashiwi yabo abene.

Ukutontonkanyapo: Bonse lanshanyeni amepusho aya no kupeela amasuko:

- Finshi ilembo lile tufunda pali Lesa?
- Finshi ilembo lile tufunda pali fwe bantunse?
- Bushe kuliko ifyo tulingile ukucita panuma ya kusoma ililembo?

Ukupitulukamo: Saleni ifyo cilaumo mwibumba lyenu alingile ukucita panuma yakubelenga ili lembo, mulanshanye amepusho yambi ayo mwinga lundako.

Tuli nokula soma Icipingo lyonse munshita ya mutualalila na Lesa wesu. Cili nokutwafwa ukumwisha bwino kibili ninshila imo iya kuti engalandilamo kuli ifwe.

Cikankala kibili ukutila twalashimikilako abanensu ifyo tulesambilila munshita tule belenga Icipingo, nokuleka twalalondolola kuli umo nomubiye amabusalo yesu ayo tupanga ilyo twaumfwa ifyo Icipingo cile tweba. Illembó lye lelo pamo nelembó lya kusungila, fitulanga ukutila mwaliba ubukumo muku belenga Icipingo.

Ifyakucita

Ba
mineti
5

Akanyeni ibumba lyenu pa bili no kusala intungulushi (uwaishiba ukubelenga bwino) muli cile bumba. Moneni ukutila bonse abaletungulula naba kwata Icipingo kibili nabaiteyanya ukubelenga Amalumbo 19:7-11.

- Ukutangilwa nentungulushi yabo, Ibumba limo libelenge mukwikatisha iciputulwa cantanshi (7-10), pamo ngefi: ‘Amafunde yakwa Yawe yantu yapwililika.’
- Ibumba limbi libelenge icputulwa ca kulekelesha, pamo ngefi: ‘kibili yalatalalika umutima wa muntu.’
- Mubelenge ifipandwa 7-10 mumusango uyu wine.
- Nomba, amabumba yonse yabili capamo bapwishe icipandwa (11) ukutendekela pali ‘Efinsoka ine ne mubomfi wakwa Yawe...’

Ukulanshanya

Lekení bonse babe mumabumba ya bantu batatu atemwa bane.

Ba

mineti 5 Landeni ukuti icikomo ca kulekelesha (Amalumbo 19:11) cilanda palwa cilambu icikalamba nganshi icaba mukwendela munshila kwa Lesa. Ipusheni ibumba ukumona ubunonshi bwalondololwa mu fikomo fili pamulu.

Panuma yanshita inono, shingulukeni mumuputule no kwipusha cile bumba lilandeko ubunonshi bumo basangile mpaka yonse yalandwe.

Ipepo

Ba mineti 10 Mumabumba yanono yene ayo, toteleni kuli Lesa pakubakilila icebo ca kwe pa myaka yonse iyi, ukutila naifwe ilelo tule belengamo. Peperi ukutila aletwafwilisha ukwiluka ifyo tule belenga.

Mu toteleni pa mapalo tupokelela ilyo lyonse twabelenga no kubeela ifyo Mupashi wa mushilo ale tusontelela.

Lombeni ukutila atulange fyonse ifyo alefwaya ukulanda pa mishi yesu, ifyo tulepitamo nefyo tulekabila.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu natukwata umulimo wa kuya bomba ku mayanda yesu. Uno mulungu sendeni inshita yakumona mu Cipingo (atemwa ukumfwa ku Cipingo cakopwa mukalimba) elyo musale ilyashi limo atemwa yabili ayo mwingesha ukubomfyia inshila tusambilile ilelo: Ukubelenga, Ukulondolola , Ukutontonkanyapo, Ukupitulukamo.

Ukubila

Lesa nga alanda kuli iwe ukupitila mu Cipingo atemwa ayasuka amapepo yenu, shipeni! Ebeniko bambi ifyo Lesa amicitila.

Icinkuleniko amalembo yakusungila yonse yantu musambilile

ukufika pansiita ino. Ngamwashininkisha ukutila namwishiba bwino amalembo yakusungila, kebeniko abantu bambi – lekeni na bambi bomfweko!

Ifibombelo fimbì

Kwaba ifibombelo ifingi ifyakutwafwa ukuanga Icipingo ca munsale ne fyo twinga sambilila palwa cipingo cine. Nga mwali kwata ishuko lyakubomfyia intaneti (internet) moneni apa:

- www.biblegateway.com
Ifipingo fya munsale ifyo mwingasanga mu fitundu fyalekana lekana pamo na Icipingo ca mumashiwi yakukutika nga kukalimba
- www.youversion.com
Kuti mwaambwila pali lamya yenu atemwa pa compyuta Icipingo icituntulu no bwanshiko bwa mibelengele, pali ne Cipingo ca mu kalimba
- www.thebibleproject.com
Paba ubunkolanya ubwabula umutengo, ubwalondolola ifitabo fya mu Cipingo mu bwipi elyo ne mitwe ikalamba iyabamo
- www.easyenglish.bible
Icipingo ca munsale icalembwa mu cingeleshi icanaka

Ipepo Cinshi?

Mulemutuula amasakamiko
yenu yonse, pantu eumusunga.
1 Petelo 5:7

Ukupekanya

Bushe na:

- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilyashi?
- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilembo lya mu Cipingo?

Ba
mineti
5

Ukusengela no tusebo

- Toteleni bonse pakwisa ku kulongana kwe bumba.
- Isuleneni nepepo ilipi kabili ilya anguka.
- Ipusheni abantu nga baliya bomba ‘Imilimo ya uno mulungu’ na ‘Ukubila’ ifyo bapeelwe umulungu wafumineko.
- Lombeni abantu ukuti balondololeko ifyo bamwene atemwa ukusambililako ilyo bale bomba uyu mulimo.

Ubuyo

Ubuyo bwa cipande cino kuleka twishibe ifyo ipepo lyaba. Lyaba kulanshanya na Lesa. Cili ngo mwana uyo alesambilila ululimi lwa ba fyashi bakwe kabili cabimbamo ukulanda no kukutika.

Ba
mineti
5

Ilembo lya kusungila

Belengeni ilembo lya kusungila ne cipandwa ca mu Cipingo kwi bumba mu kwikatisha. Bwekeshenipo nomba mwebe ibumba ukula bwekeshapo panuma yenu mpaka bonse beshibe ukulanda ilembo ku mutwe fye. Koselesheniko bambo ukutila balande icipandwa conse ku mutwe.

Mulemutuula amasakamiko yenu yonse, pantu eumusunga.

1 Petelo 5:7

Ilyashi

Belengeni Ilyashi ili kwi bumba:

Umukashana umo alombele ba kakumba bakwe ukwisa pepelako ba wishi. Awe ilyo bakakumba bafikile, bailesanga bashikulu bantu nabasamikisha no twe wabo pafyakusaminako fibili, lubali lomo, akapuna nakekela apabula umuntu. Bakakumba bwangu baelenngenye ukutila aba bashikulu bantu bale enekela ukwisa kwabo.

Kakumba atile, ‘Ndemona mwaciba mulendolela.’

‘Iyo mukwai, bushe ni mwe bani?’

Kakumba atile, ‘Nine kakumba mupya uwishile pa lukuta lwenu. Ilyo mwene akapuna apabula umuntu, ntontonkenye nati mwaciba mulesubila ukwisa kwandi.’

‘Oh mukwai, aka kapuna,’ shikulu bantu pa musengele wakwe ayankula. ‘Mukwai nga benganjisalilako icibi bushe?’ Nshabala eba nangu umo ulwaici cintu, nangu fye mwana wandi wine’ shikulu alyaswike. ‘Lelo mubumi bwandi nshatalaishiba ifyakupepa ipepo nakalya. Lyonse nga anaumfwa ba kakumba ku cilonganino balefunda pa Iwepepo, awe ine naleshalapo fye.’

Shikulu bantu akonkenyepo nokutila, ‘Awe nalekele fye nomba nokweshako ukupepa, mpaka fye bushiku bumonomba napapita ne myaka ine ilyo umunandi aishile tila kuli ine ati, “Joe, ala ipepo kulanshanya fye ukwa anguka pakati kaiwe na Yesu epela. Leka nkwebeko ifyo wingalacita. Iwe ikala pa kapuna kamo, elyo ubiike akapuna kambi kuntanshi yobe apabula umuntu nelyo umo, elyo mucitetekelo, umone Yesu naikala pali ako akapuna. Te cakutila walaishupa nakalya, wene atile, ‘Nakulaba naimwe lyonse.’ Kanshi akulanda fye nankwe,

no kukutika nga fintu ulelanda naine pano.” Awe nalyeseshko, kabi naishile fitemwa nganshi, ica kutila nomba nsenda insa ishingi ukucita ifyo cila bushiku. Nomba umwana wandi nga ansangile ndelanda ne cipuna apabulo muntu, awe kuti ca mupesha amano, limbi kuti atntonkanya fye ukutila ni mfulungana.’ Awe kakumba aiketwe nganshi pakumfwa ilyashi lyakwa uyu shikulu bantu icakutila amu koseleshe ukutwalilila ukucite ci mubumi bwakwe bonse. Elyo panuma yakupepa pamo nankwe, abwelelemo ku Cilonganino.

Awe pawile fye utusuba tubili, umukashana aile cinkula bakakumba ukutila ba shikulu bantu bacifwa munshita ya cungulo kasuba.

‘Bushe bacimoneka ukufwa no mutende?’ kakumba aipusha.

‘Emukwai, ilyo naciya panganda cakuma 2 koloko ya kasuba, bacinjita ukupalama ku musengele wabo, batendeka nokunsekesha mumusango batemenwe ukunsekesha lyonse awe bamfyopa pe saya. Pacipita fye insa imo, naciba nafuma mumuputule wa kusungilamo ifyakulya, awe efyo njilesanga nabafwa kale. Lelo kwaciba cimo icipapusho. Nakuba cacicila fye ukupapusha – icaibeela fye sana. Kwena, batata ilyo tabalaleka umweo, baciya shintilila kukapuna no kubiika umutwe pa kapuna kene ako kaciba lubali lwa musengele wabo.’²

Ukwishiba Icipigo

Belengeni Mateo 6:9-13 kwi bumba:

² Taishibikwa (Inshiku tashaishibikwa). *An Empty Chair* [MUNSALE] Lisangwa pa: www.storiesforpreaching.com/an-empty-chair/ [Fya ambwilwe pa 29 November 2017]

⁹*Kanshi imwe mulepepa amuti;*

'We Shifwe wa mu mulu,

ishina lyobe licindikwe,

¹⁰*Ubufumu bobe bwise,*

ubufwayo bobe bulecitika,

pano calo nga mu mulu.

¹¹*Utupeele lelo icakulya cesu tulekabila.*

¹²*Uletubelelako uluse ku fintu tukubifya,*

nga filya na ifwe tubelela uluse abatubifya.

¹³*Wileka tuwile mu ntunko,*

lelo utupusushe na ku mubi.'

Ipepo cinshi?

abantu abengi balapepa, nanguline ipepo lyabo talicila pakutila fye, 'Mutule!' Ipepo enshila yabeleshiwa iyakulanshanya na Lesa. Ni 'ntambo yabumi bwesu' ukulolenkana na Lesa kibili emusango wakulenga icitetekelo cesu ukubikwa muku cita. Takwaba umutande waimikwa uyo bonse balingile ukukonka pa kupepa. Ipepo talyaba ne ntampulo shaimikwa ishakukonka bonse nakalya, kibili nimbeela imo iyo twaba fye no kulundulula ilyo tule kula mu citetekelo cesu.

Ipepo kuti lyaba:

- Kulilila kuli Lesa munshita shakukabila.
- Kupunda kwa nsansa pamulandu wa kupokelela icabupe
- Ukupepepla pa fya kukabila kwa bambi.
- Ninshita yakuba mu ceni ca kwa Lesa.
- Inshita yakumfwa fye kukulanda kwa kwa Lesa mu ceni cakwe.
- Ukusenda inshita no kupokelela icitemwiko ca kwa Lesa.

Nga fintu tumfwile mu lyashi lya kwa shikulu bantu, ipepo pakubala limoneka ilya kosa, lelo ilyo twailuka ukutila Yesu ali naifwe mupepi

kabili kuti twalanda nankwe fye, lyena ninshi cilanguka ukupepa. Ilyo twala esha lyonse, awe twalakulilako no kulunduluka. Tulasambilila ukulanda na Lesa ifyashika ifile tupamfya, amafya yonse ayakumine imyeo yesu elyo pamo fye na ifyabwikashi bwe sonde lino. Amapopo yesu yaluka imilimo yesu, neci cilaleta ubupusano mubwikashi.

Yesu apepele

Yesu alesenda inshita ukulomba kuli Lesa Wishi. Mwi lembo ili ilya mu Cingo, afundile abasambi bakwe ipepo ilyo nomba twita ati ‘Ipepo lya kwa Shikulu.’ Awe talitufunda fye ifya kupepa, lelo litusontelela ne fintu twaba no kupepeplapo. Ipepo lilafwaikwa nganshi nga cakutila tuli nokukula mwisenge lyesu na Lesa.

Finshi Ipepo lya kwa Shikulu litweba?

Twalaloleshaa pa mashiwi yonse ayalandwa mwi Pepo lya kwa Shikulu pakutila tumone ifyo litufunda.

- ‘*We Shifwe wa mu mulu*’
Ici ciletweba ukwibukisha ifyo Lesa aba, nefyo tulingile ukumwita. Ni Shifwe uwa mumulu. Te wishi wa kwa Yesu fye iyo, lelo eshifwe nefwe bene, kabili ekutila alitusakamana: akabila ukumfwa kuli ifwe.
- ‘*ishina’ (umushilo)’ lyobe licindikwe*’
Ici ciletufunda ukutila Lesa wa Mushilo, ni shifwe, lelo na kabili ewalengele isonde, ali kula ukucila ukwelenganya kwesu konse.
- ‘*Ubufumu bobe bwise*’
Ici ciletulanga ukutila Lesa alikwata amapange ayo tulingile twalomba ukuti yafkilishiwe. Yesu afundishe ukutila ubufumu bwa mumulu buli mupepi: tulekabila ubufumu bwakwe, inshita iyo insambu shakwe ishapwilila pano isonde shikamoneka, ficitwe bwangu fye.

- ‘ubufwayo bobe bulecitika, pano calo nga mu mulu’
Ubufwayo bwa kwa Lesa ku mulu ebucitwa fye, kanshi tulombe ukutila efyo cibe na panonse – ukuti isonde lyalulwe.
- ‘Utupeele lelo icakulya cesu tulekabila.’
Ici ciletulanga ukutila tuli no kusubila Lesa ukutupeela ifya kukabila kwesu cila bushiku. Mumusango uyo, lyena tuba abashintilila pali wene, no kukana icetekela fwebene nakalya.
- ‘Uletubelelako uluse ku fintu tukubifya, nga filya na ifwe tubelela uluse abatubifya’
Ici ciletulanga ukutila Lesa alitulekelela. Ili lyashi lisuma kuli ifwe, lelo uku kulekelelwa takuli no kupelela fye pali ifwe, naifwe tulekelele abatubifishe nabonse abatulile misha.
- ‘Wileka tuwile mu ntunko, lelo utupusushe na ku mubi.’
Ici ciletwebefyo tulombe ukutila tucingililwe ku mesho kabili nokutila tutulwe kuli Satana.

Aya yonse mapepo aya maka ayo twinga pepa: file tufunda ifyo Lesa aba, ifyo fwe bantu twaba elyo ne fintu tulingile ukutangisha mumyeo yesu pamo no bwafwilisho uli no kulomba kuli wene. Esheni ukupepa ipepo lya kwa Shikulu libili libili. Mu pepe cila mutande mukutekanya fye, ukwipusha Lesa amusokolwele ifyo fine fye alefwaya ukumilanga muli cila lubali.

Ifyakucita

Ba
mineti
3

Ipusheni ibumba nga bengebukisha ilembo lya kusugila. Lekeni bonse balande pamo mukwikatisha.

Prayer for enemies

Jesus teaching on prayer was often challenging. He also said:

⁴³“Mwalyumfwa ifyo casoselwe ukuti, ‘Uletemwa umubiyo,

ulepata umulwani obe.’⁴⁴ Lelo ine namweba nati, muletemwa abalwani benu, mulepepelako na bamucusha.

Mateo 5:43-44

Ukulombela abalwani besu kuli ifwe limo kuti camoneka icakosa nganshi, lelo tulingile ukusenda ukukonkomesha kwakwe uku na maka sana. Lesa atemwa abantu bonse, kibili afwaya bonse ukusanga ubumi buntu naifwe twapokelela; eico tulingile ukuipelesha muku pepela nabalya bene cingaba icakosa ukulombela.

Ipepo

Ba
mineti
3

Ipusheni abantu bapepe mumatalalila ukulombela abalwani babo: kuti baba nibalya bapata atemwa nibalya bapusene nabo nangu fye abo bashabeleshanya nabo. Bakoselesheni ukwipusha Lesa ukubafwa ukutila batemwe ulya muntu nga fintu Lesa amutemwa nokuti engondapa isenge lyabo.

Bushe Lesa alasuka amapepo yesu yonse?

Kuli fintu ifingi nganshi ifyo twingalombelapo kibili Lesa talingilwa apo engapela mukwasuka amapepo yesu. Lelo kuli inshita ishingi ilyo tumona kwati Lesa taleasuka amapepo yesu. Lesa alomfwa amapepo yesu yonse lelo ASUMINISHA kumapepo ayo yalingene no bufwayo bwakwe ubusuma ubwfikapo pa myeo yesu pamo ne sonde Lyonse. Kuti caba ica ansha ilyo Lyonse twafika pa kumona ukutila amapepo yesu taya leasukwa iyo, ilyo cimoneka kwati Lesa taleumfwa ukulomba kwesu. Munshita sha musango uyu twalinga ukwibukisha ukutila Lesa ewaishiba bwino bwino ifintu, kibili tumwipushe ukutwafwa ukuti tulombe ukulingana no bufwayo bwakwe. Limo limo ici cili nokutulomba ukuba aba twalalilila ukushipikisha mumapepo, inshita shimbi tulingile fye ukwalula ifyo tulepepelapo.

Ukulanshanya – Ifya kupepa?

Beni mumabumba ya bantu batatu atemwa bane. Ebeni cila ibumba ukulanshanya pa mepusho aya:

5

- Fintu nshi mumona abantu bacita ilyo balepepa atemwa ifyo mwa belenga mu Cipingo ilyo abantu balepepa (pamo nga; ukufukama, ukwenda, ukuya kuncende ukwatalala, ukupunda, ukuba fye tondolo, ukwimba, ukulila)?
- Ni fisa mumfwa ukwangukilwa ilyo mulepepa?
- Ninshila nshi shimbi isha kupepelamo mwinka kabila ukwesha?

Ifyakucita

Praying ACTS - This is a way in which we can structure our prayers to God.

mineti

15

Break into groups of 2 or 3 and pray through the ACTS method together:

- **A: Adoration (Ukutatakula)**
Ukweba Lesa ifyo mwamutemwa, ifyo mumfwa pali ena, ukumulumbanya. Amashiwi yakubomfyा gaya le myansha, moneni mu nkalata ya Amalumbo ukuti mukoseleshiweko.
- **C: Confession (Ukuyebelela)**
Ukulanda kuli Lesa ifyo mucita mumweo wenu ifyo filekabila ukutila mulombe ubwelelo. Mwipusheni ukumpilibula mukati ka mutima wenu ne misango yenu yonse.
- **T: Thanksgiving (Ukutotela)**
Ibukisheni ifintu fyonse ifyo Lesa amicitila nangu ifyo amipeela, ibukisheni ifyo aba fye nefyo acitila abantu bonse no kumutotela.
- **S: Supplication (Ukulomba)**
Ici cashintilila pa kulomba ifya kukabila kwesu ne fye sonde lyonse twabamo (moneni Filipi 4:6 mumfwilepo nafimbi).

Kuti mwapepela ififine mwibumba atemwa mweka fye palwenu, kuti mwapepa mukwikatisha nelyo mumutwe fye kabi mululimi muli aba angukilwa ukulombelamo. Limbi kuti mwalemba nga mulefwaya pakutila cala myafwa ukukonka bwino.

Ba
mineti
5

Ipepo

Peperi ipepo lya kwa Shikulu lintu tumwene mu cipandwa ca mu Cipingo pa mulu mu mulungu uno. Suminisheni abengi ukutila besheko ukupepa umutande umo. Bakoselesheni ukupepa ilipepo ku mutwe fye no kutila bale pepa mu nshita yabo beka.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu natukwata umulimo wa kuyabomba ku mayanda yesu. Uno mulungu saleni akashita kakutila mube fye mwekana Lesa wenu no kupepa ipepo tu sambilie ilya ACTS ilya tantikwa mumutande. Ilyo mwapwa ukupepa sendeniko akashita kakuba tondolo no kumfwa ifyo Lesa alesosa. Kuti amyasuka ukupitila mwi lembo lya mu Cipingo, ishiwi mu matontonkanyo yenu, mufintu fimo ifyo mulemona mupepi naimwe, mu muntu umbi atemwa mu nshila ishalekana lekana. Mulombeni ukutila mwishibe ifya kumfwa bwino ishiwi lyakwe no kukana lipusa.

Lembeni fyonse ifyo Lesa alesosa kuli imwe mumulungu uno.

Ukubila

Uno mulungu fwayeni inshita yakuya pepako na bantu muli nokukumanya. Tekupepa ipepo ilitali ilya pololoka bwino iyo, peperi ukwipusha Lesa ukutila engaba nabo kabi ukutila ale tungulula amapepo yenu. Mukese londolwelako ibumba umulungu uleisa ifyo muli no kuya bomba.

Kwateniko akashita kakwibukisha abantu bonse mwalandako

nabena kunuma mu nshita ya bunte. Pepeleniko bonse. Sendeni
inshita yakuba fye tondolo no kukutika kuli Lesa. Kuti amisonsomba
ukuya pempula bambo no kupepa pamo nabo bene.

Amashiwi yenu

Ukupepela Pamo

Cilya bapwafye ukupepa, ijanda balongenemo yalatenta. Elyo bonse baisulamo na Mupashi Wamushilo. Batampa no kulafunda amashiwi yakwa Lesa ukwabula umwenso.

Imilimo 4:31

Ukupekanya

Ifyo mulefwaikwa mu cipande cino:

- Akalembelo ne pepala

Bushe na:

- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilyashi?
- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilembo lya mu Cipingo?
- Mwipusha bonse ukwisa no tulembelo na ma pepala?

Ukusengela no tusebo

Ba
mineti
5

- Toteleni bonse pakwisa ku kulongana kwe bumba.
- Isulenii nepepo ilipi kabilii ilya anguka.
- Ipusheni abantu nga baliya bomba 'Imilimo ya uno mulungu' na 'Ukubila' ifyo bapeelwe umulungu wafumineko.
- Lombeni abantu ukuti balondololeko ifyo bamwene atemwa ukusambililako ilyo bale bomba uyu mulimo.

Ubuyo

Ubuyo bwa cipande ca mulungu uno kuleka tusambilile ubukankala bwa kupepela capamo mu lupwa.

Ilembo lya kusungila

Ba
mineti
5

Belengeni ilembo lya kusungila ne cipandwa ca mu Cipingo kwi bumba mu kwikatisha. Belengeni na kabilii mukuputawisha, ilyo ibumba lile bwakeshapo cila ciputulwa panuma yenu. Lundeniko panono panono mpaka mulebwakeshapo cila cipande pamo ne bumba mpaka fye bonse beshibe ukulanda icipandwa conse beka. Koselesheniko bambo ukutila balande icipandwa conse ku mutwe.

Cilya bapwafye ukupepa, injanda balongenemo yalatenta. Elyo bonse baisulamo na Mupashi Wamushilo. Batampa no kulafunda amashiwi yakwa Lesa ukwabula umwenso.

Imilimo 4:31

Ilyashi

Belengeni Ilyashi ili kwi bumba:

Icalo ca Uganda caishibikwa Ukutila Kukale Abantu Balepanga Ifipangano Ne Milungu Ya Fikolwe No Kutula Imyeo Ya Bantu Amalambo. Iyi Mipepele Yantambi Yaletele umupashi wamfwa no kulofya kwa myeo yakaele mu calo ici. Ubuteko bwa lukakala ubwa kwa Iddi Amin Dada, Milton Obote, bwaposele abekala calo mumikalile ya mwenso lyonse. Mu mwaka wa 1984 icilonganino ca cale poswa mu cifungo lyonse, ukucikilishiwa, no kwipayaulwa ku bashilika ba calo cilya: imintapendwa ya bantu balifwile. Pa mulu waifi fyonse, akabungwe kalolekesha pa bumi bwe sonde Lyonse (World Health Organisation) katile ukufika mu mwaka wa 1997, icakaniko ca butatu ica bekala calo cili no kuloba muli ici calo kumulanda wa AIDS.

Nipa mulandu wa uku kupakaswa ecalengele abantu ukutendeka amapepo mumiputule yabelama pansi ya mushili mu calo ca Uganda. Inkuta shonse shaumene akapi no kutendeka amapepo aya mukosha, mu bulanda ne nkuuta kuli Lesa pakutila engaisokolola no kulesha ici cimusango ca kulofya imyeo.³

Ukupitila mu mapepo aya Daniel Bernard (kalembe wa citabo tufumishemo amashiwi yali pa mulu) ashimike ubunte ukutila, buntalamisoka bwali cepele nganshi, ukulunduluka kwa HIV/AIDS fyabwelele pansi nganshi mu Uganda. Ipepo lilalula ifintu, makamaka, ilyo abantu baumana akapi no kupepela capamo.

³ Daniel Bernard, *Praying up a Storm* (Shippensburg, PA.: Destiny Image Publishers Inc., 2004), p122.

Ukwishiba Icipigo

Belengeni Imilimo 4:23-31 kwi bumba:

²³*Apopenefye ilyo icilye cabalekelemo, Petelo na Yoani babwelelemo ku banabo. Baya bashimikilako na fyonse ifyo bashimapopo bacindami na bakalamba babebele.* ²⁴*Ilyo baumfwa umulandu, awe bonse capamo balapepa Lesa, abati, "Kabumba, we mwine wa mulu ne calo na bemba na fyonse ifyabamo.* ²⁵*Niwe ku maka yakwa Mupashi Wamushilo walengele icikolwe cesu Davidi umubomfi obe atile ati,*

*"Cinshi ico Abenafyalo balalulunkanina,
ne mishobo ileicushafye mu mapange yaiko?
²⁶Ishamfumu sha pano isonde shileipekanya ku bulwi,
na bakateeka nabo nabalongana pamo,
balepangila Imfumu no Musubwa wakwe.'*

²⁷*"Pantu Herodi na Pontio Pilato balongene pamo na Benafyalo na bena Israeli muno Yerusalem. Balapangila na Yesu umubomfi obe uwamushilo, umusubwa obe.* ²⁸*Kwena bena balongenefye kukufkilisha ifyo iwe we Lesa ku maka yobe na ku mano yobe ifyo wapangile ukuti fili nokucitika.* ²⁹*Kanshi nomba we Mfumu, lolesha pa mapange yabo. Afwako abasha bobe, uleke balefunda amashiwi yobe ukwabula umwenso.* ³⁰*Tambalika ukuboko kobe kukundapa. Cita ifinjelengwe ne fishibilo ku maka yakwa Yesu, umubomfi obe uwamushilo."* ³¹*Cilya bapwafye ukupepa, ijanda balogenemo yalatenta. Elyo bonse baisulamo na Mupashi Wamushilo. Batampa no kulafunda amashiwi yakwa Lesa ukwabula umwenso.*

Fwe bantu abengi tula pepa fweka pantu efyo tumfwa bwino kabilisila twafwa, lelo ilyo twaisa mucinso ca bamunyinefwe ne nkashi, ukutila tupepe ca pamo awe kulaba ukukoseleshanya nga ulupwa. Mwaba amaka ya kupapa ilyo abena kristu baisa pamo no kupepa. Ilembo lyesu nalilanga fye pambilibili uyu mulandu.

Amashiwi yantansi pe lembo lyesu

Ilembo tubeleengele lyalembelwe pa nshita ulukuta lwalepitamukucushiwa apakalamba nganshi. Ulukuta lwale pakaswa kuli bakateka wanshita ilya.

Ba
mineti
5

Ukulanshanya

Ipusheni ibumba nga na beshiba ifyalecitika kuli Peter na John.

- Bakoselesheni ukubelenga iciputulwa ca ntansi mu Imilimo 4 pakutila beshibe bwino ifyacitike intansi.
- Ipusheniko bambo mwibumba balondolole ifyo basambilile pa fyalecitika kuli Peter na John.

Sondolweleni ukulanshanya no kulondolola ukutila, Peter na John, intungulushi sha lukuta pa nshita ilya, bali mu busanso ubukalamba nganshi, kabilisila elyo balekelweko fye ukufuma mu cifungo. Bali abatitikishiwa nganshi pa mulandu wakufwaya ukubalesha ukubila Yesu Kristu ku bantu. Munshita ilya iya busanso, Peter na John batungililwe no lukuta, nelyo babalekeleko, baile ilunda ku babiye bonse mu mapepo.

Icikomo calenga 23 ciletucinkula ubukankala bwakuba nabantu abatusakemene, naba bali mubili (atemwa ulupwa) wakwa Kristu. Peter na John nabo bene bakwete ibumba lya bantu aba batungilile, abatetekele no kukonka Kristu Yesu. Aba bantu baumene akapi no ku kwata icitwa amapepo ya ciima. Basefeshe capamo ukulekwako kwabo lelo no kukoseleshanya mukusendelana ifisendo. Cine

takwali nakuba icintu cimbi benga subila ukucila ukukwata bamunyina nenkashi abangemanina nabo munshita ya musango uyu.

Mu fikomo fya 25 na 26 tulemona ukutila abena kristu ba pepele ipepo mu mashiwi ya mu Amalumbo 2:1-2. Mu fikomo 27 – 29 babulile ici cipandwa ca mu Cipinga no kupepa ukukonka ne fyo bale pitamo, baleicinkula ukutila ukupimpa konse ukulwishanya na Lesa awe kwafye fye. Icishinka ici cali bakoseleshe nganshi ilyo tabalafika ku ma pepo yambi.

Ifikomo 29 na 30 filetwafwako ukwisha ifyo bakonkeshepo ukupepa. Mwipepo lyabo muli fintu fitatu ifikankala ifyakupepelapo:

- Balombele ukutila Lesa abalwileko.
Bashininkishe ukutila wene ewamaka yonse; aba UWAPULAMO (aba namaka pa fintu fyonse). Ewaba pamulu wa fyonse, kibili alimwene no kwisha fyonse ifyo baleba batinyako.
- Balombele ukuti bapame ukubila icebo ca kwa Lesa.
Ukulingana ne fyo cali kuti twa subila ukutila bali nokulomba ukuti ukupakaswa kupwe atemwa ukulomba ubucingo pa myeo yabo, lelo ukutungululwa na Mupashi wa Mushilo, balombe UKUPAMA ukutila babile nakabili icebo.
- Balombele ifipesha mano ukuti ficitilwe mwishina lya kwa Yesu Kristu.
Cilemoneka ukutila lyonse ilyo bale batinya, bera baleankula mumusango wa mano kibili munshila ilingile: pano balomba Lesa ukucita IFIPESHA MANO nafimbi ukupitila muli bera. Ici kuti cakoselesha bu umo ilyo ifisungusho fya kwa Lesa fyala moneka pakati kesu.

Peter, John nabasambi bonse balombele uktila babile mbila kibili

balange amaka ya bufumu bwa kwa Lesa , nelyo fye bali munshita yakutitikishiwa nganshi. Baishibe ukutila abantu bali nokusumina Yesu ilyo bakwata ishuko lya kumfwa pali wene nokumona ificitwa fyakwe. Takuli icinga mucincintila nga cakutila ifi fyacitike. Mu cikomo 31, tulemona ubwasuko apopene fye pantu ilyo twalomba, Lesa alomfwa.

Baletweba ukutila ifintu fibili fyalicitike:

- **Icipesha mano**
Icifulo balimo calisunkene: ici cisungusho. Kubomba kwa kwa Lesa ukwakupapa pano isonde.
- **Ubwasuko kwi pepo lyabo**
Balombele ukupama, kabili bapelwe ici ukupitila mu kwisushiwamo na Mupashi wa Mushilo.

Muli ifi fyonse, tulemona ukutila ulu Iwali Lukuta ulwaishibe ubukankala namaka yaba mukwikatana mu mapepo. Nomba twaishiba ukutila ukupepela capamo kulatuleta capamo mu ceni ca kwa Lesa mumusango uwaibela, ilingi fye na mumaka ayakalamba nganshi ukucila ilyo tule pepa fweka.

Ukulanshanya

Ebeni abantu balanshanye pa bukumu bwaba muku pepela pamo.

Ba
mineti
10

Peleni abantu inshita ya kulanda amasuko yabo, panuma abantu nga balanshanya ifyo bale tontonkanya, pwisheni ilyashi no kubelenga ifikomo ifi pe samba ukukonka mufyo abantu balandile.

- Uku pepa capamo cilanga ukutila na muninika amapepo ayengi pansiwa imo ine ilyo muli pamo. Finyen ubukankala bwacile pepo mukati ka mapepo yonse.
- Uku pepela pamo kula koselesha umutima wakwikalila capamo. Cila njibukisha ukutila nshaba neka iyo; Ndomfwa

uku kватамо ulubali mu cimonwa cikalamba.

- Uku pepela capamo kula kuula icitetekelo candi ukupitila mukumona ukuipeelesha kwa bambi mwi bumba lyesu no kumfwa ifyo Lesa alebomba mu myeo yabo.
- Uku pepela pamo kula mpela ishuko lya kulanga icitemwiko ku bantu bambi ukupitila muku basendelako ifisendo mu mapepo.

Ipusheni abantu balande ilyo balemona mumyeo yabo ukutila ukupepela pamo ecinga fwaikwa fye. Bakoselesheni ukupeelako ifyakumwenako, cabili naimwe peleniko ifyakumwenako.

Ifyakucita

Ebeni abantu babule utulembelo na mapepala.

Ba
mineti
5

Lekeni cila umo alembe icikope ca filangililo fitatu muno isonde ilelo ifya bantu mibusanso pa mulandu wa kubela Kristu ubunte. Kuti cabia fintu baumfwile ifya citike kumo atemwa ifyo baumfwile mumalyashi pa milabasa.

Ipepo

Bonse nga bapwisha, bepusheni ukulondolola ifilangililo bapele kwi bumba no kuleka ibumba lipepe pali cila bwafya buli mu filangililo fyabo ukupepela abo cikumine.

Ba
mineti
15

Ebeni cila muntu ukusenda ipepala lilipo ifiliangilo ku mayanda yabo no kuti balelolessapo cila bushiku uku bacinkula ukupepelako abantu bali mu busanso.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu natukwata umulimo wa kuya bomba ku mayanda yesu. Uno mulungu saleniko akashita kansa amakumi yatatu (30 mins)

iyakupepa ne bumba atemwa amabumba ya banenu mwaishibana nabo. Saleniko atemwa ifintu fitatu ifyo mwingala pepelapo mukupama nganshi. Pepeni ne citetekelo kibili nokulolela ifyo lesa ali nokucita. Fwayeniko amalembo ya mu Cipingoaya kumikoselesha ukupepela capamo. (Inkalata ya Amalumbo isuma ukutendekelapo).

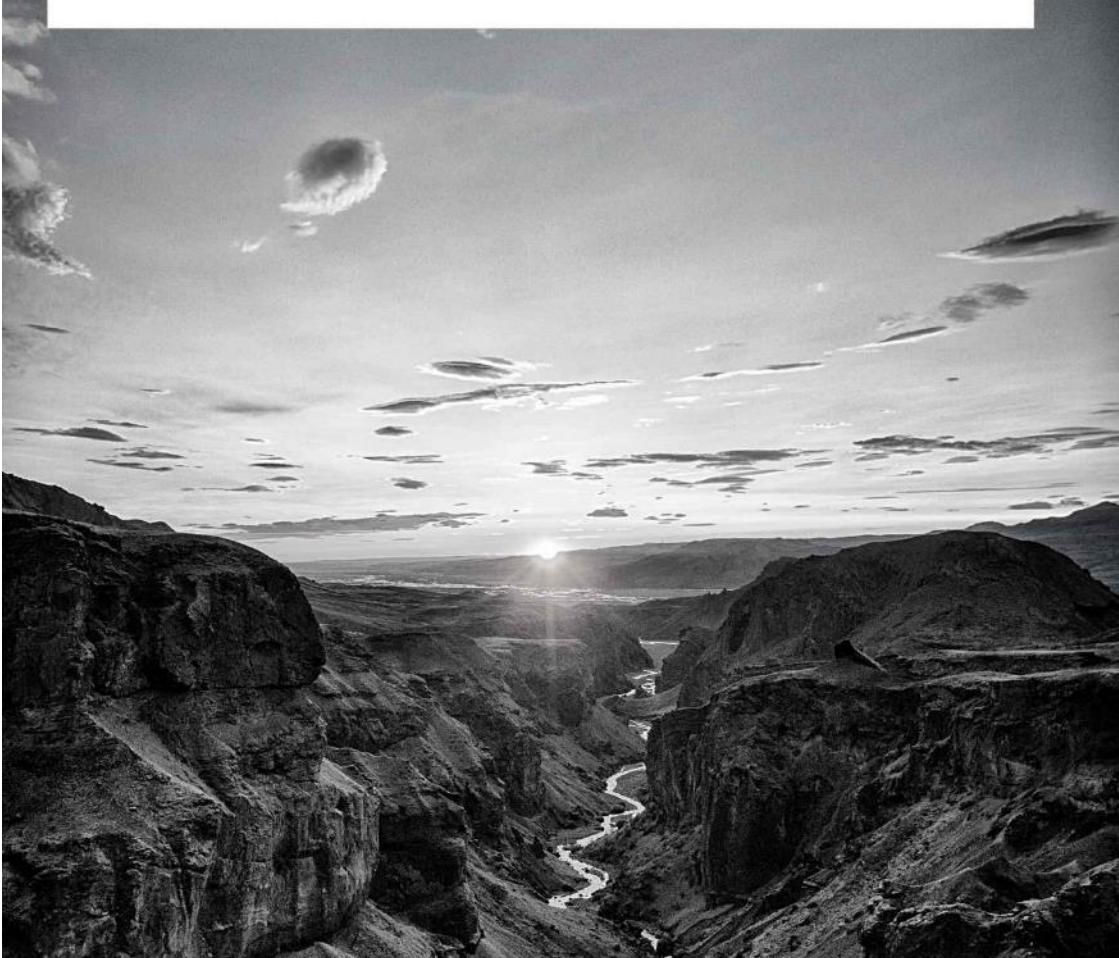

Ukubila

Pamo nge cilangililo cakuba uwa cishinka ku fyo twasambilila, ipeleshe ukuya afwilisha umuntu umo atemwa babili ukuti beshibe ubukankala bwaba mukupepela capamo. Saleniko umo uushaba mwi bumba lyenu, nalimo ni ulya mwalandileko imbila nsuma kale, suminishanyeni ilyo mwingala kumana ukulanda pamulandu wa kupepela pamo.

Amashiwi yenu

Ukushinshimuna ca Pamo

Mwe bamunyinane, Lesa alitukwatila uluse ulukalamba. Kanshi eico ndemupapata ukuti mu bumi bwenu muleituula kuli Lesa nge lambo ilyamweo, ilyamushilo kabili ilimusansamusha. Ili e pepo line line muli nokutuula.

Roma 12:1

Ukupekanya

Ifyo mulefwaikwa mu cipande cino:

- Mukwafwako ibumba ukubomba bwino ifyakucita, lembeleni libeela amalembo ya mu Cipingo pe pepala. Elyo kuti mwapeela cilebumba ilembo ililefwaikwa kuli bena.

Bushe na:

- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilyashi?
- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilembo lya mu Cipingo?
- Mweba abantu basano ukwisa ne Fipingo fyakubomfyia mu mabumba?

Ukusengela no tusebo

Ba
mineti
5

- Toteleni bonse pakwisa ku kulongana kwe bumba.
- Isulenii nepepo ilipi kabilii ilya anguka.
- Ipusheni abantu nga baliya bomba ‘Imilimo ya uno mulungu’ na ‘Ukubila’ ifyo bapeelwe umulungu wafumineko.
- Lombeni abantu ukuti balondololeko ifyo bamwene atemwa ukusambililako ilyo bale bomba uyu mulimo.

Ubuyo

Ubuyo bwa cipande ca uno mulungu kusambilila ubukankala bwaba mukushinshimuna Lesa pamo mu lupwa lwesu ulupya. Tuli nokusanga inshila sha kushinshimuna ukupitila mukwisa capamo no kucindika intulo ya bumi bupyabuntu tulekumako ifwe bonse.

Ba
mineti
5

Ilembo lya kusungila

Belengeni ilembo lya kusungila ne cipandwa ca mu Cipingo kwi bumba mu kwikatisha. Belengeni na kabilii mukuputawisha, ilyo ibumba lile bwekeshapo cila ciputulwa panuma yenu. Lundeniko panono panono mpaka mulebwekeshapo cila cipande pamo ne bumba mpaka fye bonse beshibe ukulanda icipandwa conse beka.

Koselesheniko bamo ukutila balande icipandwa conse ku mutwe.

Mwe bamunyinane, Lesa alitukwatila uluse ulukalamba. Kanshi eico ndemupapata ukuti mu bumi bwenu muleituula kuli Lesa nge lambo ilyamweo, ilyamushilo kabilii limusansamusha. Ili e pepo line line muli nokutuula.

Roma 12:1

Ilyashi

Belengeni Ilyashi ili kwi bumba:

Cornellius aleikala mumushi umo abantu balelongana no kushinshimuna umulungu waleitwa ati ‘Cibwe Cikunkuluka’. Caishbikwe ukutila Cibwe Cikunkuluka ewaleleta isabi mumumana lyonse ilyo akunkulukila mumenshi. Kwali ne bumba lya bantu abalebomba nga bashi mapepo ba uyu mulungu. Bacindikwe nganshi ku bantu kabilii lyonse balekolonganika abantu pamo kukpekanya ukusefya kwa ntambi. Lyonse ilyo uku kusefya kwale citwa, baleteyanya ubwalwa ne fyakulya ifingi kukusekelela isabi ilili nokwisaba mumina. Lwali lutambi ulukaya nganshi.

Lyonse ilyo bashi mapepo aba balebomba ulu lutambi, kwalebako ukubalipila, ne lingi fye calecitwa ukupitila mukuba bombelako imilimo mumabala yabo. Lyonse ilyo bashimapepo baleumfwu ukukana cindikwa ku bantu, awe tabalebomba ulutambi ulu, ne cilibwe tacalekunkuluka kabilii nesabi line ninshi tamwaleba sana mumumana.

Ni pansiita ilya kwaishile shi mapepo wa lukuta lwa Katolika uyo waishile funda abantu ukutila mucifulo ca kupepa umulungu wabufi, abantu balingile balapepa Yesu uyo waba e Lesa wacine. Ba minshoni kabilii batile abantu balingile ukusala uwalingile

ukushinshimuna, Yesu atemwa akalubi. Ba minshoni kibili babombeshe namaka no kuleta isukuulu ne cipatala mumushi kukwafwa bonse abekala mushi.

Awe mwali ukulekana mumushi. Abo bashele baletwalilila ukukonka Cibwe Cikunkuluka, makamaka abo balemwenamo mukubomba intambi shakwe noku lipilwapo awe bakalipe icibi pali ifi fyatendeke ukucitika mumushi. Bamwene ukutila file cilinganya umo balemwena ubwikashi bwabo. Lelo kibili abengi abekala mushi basumine imfila nsuma yakwa Yesu ilyo bamwene ifya tumbwike mucitemwiko cintu Yesu alelanga pa mushi wabo ukupitila mumilimo yaba minshoni. Abantu batendeke ukwiluka ukutila umuntu onse fye kuti aisa kuli Yesu – tabafwaikwe ukuba bashimapepo, kibili takuli nakulipila iyo.

Panuma yanshita ntali, icebo caishile mumaka nganshi ku bantu abengi. Awe abantu bamwene ubupusano bwacitilwe mumushi wabo ukupitila mwi sukuulu ne cipatala. Nangu fye bana baba shimapopo bene baleba suminisha mu sukuulu neci calengele imfila ukuba namaka nganshi kubekala mushi. Aantu batendeke ukusumina muli Yesu, kibili bala mushinshimuna nokukana shinshimuna Cibwe Cikunkuluka. Abantu batendeke ukucetekela Lesa ukubapeela ifyakukabila fyabo kibili balekele ukupepa umulungu umbi. Itontonkano lya bu umo no kwikatana fyatendeke ukukula mukupita kwa nshita. Ubwanshiko bwa kale bulya bwalengele ba shimapopo uku imona aba maka sana pa bantu bwalicimfiwe na bantu bailwike ukutila balitemwikwa kibili bonse baba fye cimo mumenso yakwa Yesu. Ici cali cisungusho mumushi ulya.

Ukwishiba Icipigo

Belengeni 1 Imilandu 16:23-27 kwi bumba:

- ²³“*Imbileni Yawe mweba pano isonde bonse,
mulebila ukupususha kwakwe akasuba na kasuba.*
- ²⁴*Mulesabankanya ubucindami bwakwe mu mishobo yonse,
muleshimikilako abantu bonse ificitwa fyakwe ifyamaka.*
- ²⁵*Pantu Yawe alipulamisha kibili ewalinga ukulumbanya,
ewakukwatila akatiina ukucila imilungu yonse.*
- ²⁶*Pantu imilungu yonse iya mishobo tulubifye,
lelo Yawe ewabumba imyulu.*
- ²⁷*Ubucindami no bupulami fyaba pa cinsö cakwe.
Amaka no kusekelela efyaba mu cifulo cakwe.*

Bushe ishiwi ‘ukushinshimuna’ lyalola mwi?

Ishiwi ukushinshimuna lyafuma kwi shiwi lya cingeleshi ilyakale ilitila ‘ukuba uwalinga’ kibili lyapalamina kwishiwi lya nomba ilitila ‘ukulingwa.’ Ukushinshimuna kusuminisha ukutila uyo uleshinshimunwa cine fye nalinga ukushinshimunwa. Ilyo tuleshinshimuna tulelanga umucinshi nokunakila nokuituula kwesu.

Ukushinshimuna kuti kwacitwa mumisango iyalekanalekana kibili kuti kwapelwa ku fintu ifyalekanalekana. Abantu kuti ba shinshimuna Lesa, tu lesa tumbi (utulubi) nangu ifintu fimo pamo nga indalama, ulupwa, atemwa ibumba lya ba kateya wa mupila. Ubumi bwesu ilingi bulalangilila apabuta ifyo tushinshimuna. Uko tuposa inshita yesu, imicitile yesu ne mibomfeshe ya fyuma fyesu, fyonsé fisokolola ico tushinshimuna.

Bushe abena Kristu bashinshimuna nani?

Ifwe few bena Kristu tushnshimuna Lesa wa mu Cipingo. Illembo Iyesu ilya mu Cipingo nalitulangako panono imbelä yakwe kibili tuli nokumwibishiha ilyo tulesoma mu Cipingo conse.

Ba
mineti
5

Ukulanshanya

Ipusheni ibumba ukubelenga nakabili ilembo lye lelo, 1 Imilandu 16:23-27 no kulanshanya pa mepusho aya yabili:

- Bushe ilembo ili finshi lile tufunda pa mubeelo wakwa Lesa?
(Mumasuko yalingile ukulanda ukutila mukalamba kabilii alilinga ukulumbwaa, alinga ukutina ukucila tu lesa tonse, ewalengele umulu, aliwamisha, alicindama, alikosa kabilii aisulamo ubuseko.)
- Finshi ilembo ili lile tukoncomesha ukucita?
(Amasuko yalingile ukulanda ukuti tuligile ukwimbila Shikulu, ukubilisha ipusukilo lyakwe inshiku shonse, ukulondolola ubukata bwakwe no kulanda ifipesha mano fyakwe ku bantu bonse.)

Ku bena kristu, ukushinshimuna ekubilisha imbeela shawama ne milimo yakwa Lesa palwalala elyo na munkama. Twasumina ukutila ewalengele isonde, uwamaka yonse uwashilisha elyo e Lesa Shifwe uwatemwa bonse uyo uwatumine umwana wakwe Yesu ukwisa tufwila pa membu shesu. Twasumina nokutila acili aletwalilila ukubomba mumyeo yesu ukupitila muli Mupashi wa Mushilo.

Ubuyo bwa kushinshimuna Lesa ku mupeela ubukata munshila ishalekana lekana. Ilyo tuleshinshimuna tulingile ukucita ifyo mumu cinshi, ukwibukisha finti Lesa aba elyo ne cifulo cesu mu cinso cakwe. Mukushinshimuna twisa mucinso cakwe no kusuminisha ukutila wa mushilo, twisa mukutula imyeo yesu kuli wene.

Bushe buyo nshi bwaba mukushinshimuna Lesa?

Ukusakamana kwesu ukwantansi ng abaena bukata bwa kwa Lesa. Ukubeela kwesu intansi ni kuliwene pamo nga Imfumu ya sha Mfumu kabilii Shikulu waba Skikulu, pamulu wa kubeela konse. Ilyo

tuleshinshimuna Lesa, tupeela ubukata kuli wene no kusuminisha ukuti alilinga. Mukucita ifi awe nefwe bene imyeo yesu ilealuka. Ilyo tule shinshimuna Lesa tupeela kuli wene icifulo cimulingile mumyeo yesu kabili ubufwayo bwesu bulampana bwino no bufwayo bwakwe. Ukushinshimuna kwesu nakabili kuti kwaba nintendekelo ya mbila nsuma ku bantu batushingulwike.

Tulingile ukusakamana ukutila ukushinshimuna kwesu takuli fye mashiwi ayabula amaka atemwa aya fye fye. Nga twafilwa ukubiika amenso pali uyo tuleshinshimuna nokusakamana fye umusango tule shinshimwinamo, tukafuma mukushinshimuna ukwabula Lesa ukukumya imyeo yesu. Cikaba nga ukuya fye kukusefya atemwa ku matuuka!

Bushe tushinshimuna shani?

Ukushinshimuna kuti kwaba mumisango iyalekana lekana. Kuti twapeela Lesa ubukata mumapepo no kutotela, ukuyebelela imembu, ukupepela abanensu elyo na mukulongana konse. Ukushinshimuna kulingile kwaba pamulu wafyose mumyeo yesu nga abena Kristu kabili ifwe bonse pamo tulingile ukuba bakashinshimuna. Ilyo tuleshinshimuna tulingile ukusambilila kuli umo no mubiye.

Ilambo inshita shakale lyali elyaleimininako ukushinshimuna. Mu Cipingo ca Kale inama yalelekwa ilambo kukwafwa abantu ukushinshimuna Lesa. Kuti twamona ilyo Abraham akulile icipailo apakwipaila amalambo (Icitendekelo 12:8 na 13:3-4). Lelo panshita ino ici tacili no mulimo pa mulandu wakutila Yes aitulile nge lambo umwine pa lupanda kukufumyapo ifyakale, ukupeela bonse ubuntungwa bwa kushinshimuna Lesa nga tuli ne citetekelo muli wene pakwishiba ukutila imembu shesu shalilekelelwa. Ukushinshimuna ekuipeelesha kucitemwiko ca kwa Lesa no mweo

Ba
mineti
10

wakwa Yesu, ukubomba kwakwe elyo no kubuka kwakwe.

Mu Cipingo Cipyा, ukushinshimuna kwa bimbwamo ifintu ifi: ukulumbanya, ukupepa, ukushimikila, ukupeela elyo na masakalamenta (imilimo tubomba kumubili iyo ilanga ukutila Lesa aikala mukati ka myeo yesu). Fyonse ifi fyalikwata ulubali mu kushinshimuna kwesu kibili nomba twalalolesha pali ifi cimo cimo.

Ifyakucita

Akanyeni ibumba mutumabumba tunono tusano. Peeleni cile bumba umulimo umo pali iyo ili pesamba. Bepusheni ukumona ifyo Icipingo casosa pa musango wakushinshimuna uko ilyo balelolesha mumalembo ayo balapelwa elyo nayambi mu Cipingo.

Panuma yatushita tusano (ba mineti 5) leteni bonse capamo nokuti balande ifyo basambilile. Amasuko yalekabilwa ni ayo yali pe samba.

Iumba 1 – Ipepo: Moneni muli Amapinda 15:8, 1 Tesalonika 1:2 na 1 Timote 2:1.

- Amapopo kuti yaba ya kulumbanya, ukuyebelela, ukupapatilako bambi elyo no kupepa kwa cintu bwingi.

Iumba 2 – Ukulumbanya: Moneni muli 2 Samwele 22:50 na Kolose 3:16.

- Ukulumbanya kuti kwacitwa mwimba inyimbo (ishipi) nelyo isha mu fitabo.
- Kuti cabu kulanga ubusuma bwa kwa Lesa no bukulu bwakwe.

Iumba 3 – Ukushimikila /ukusambilishanya icebo cakwa Lesa:
Moneni muli Amalumbo 1:2-3 na Imilimo 18:5.

- Twalikonkomeshiwa ukusekelela mu cebo ca kwa Lesa.

- Kuti twasumbula Lesa ukupitila mu kusambilila icebo cakwe, ukucisungila mumyeo yesu, ukusambilisha no kushimikila ukupitila mumikalile yesu iyakubeela wene.

Ibumba 4 – Ukupeela: Moneni muli 1 Kolinti 16.2, 2 Kolinti 8:1-4 na 2 Kolinti 9:7.

- Umutuulo (ifyankumbu), ukupeela ku mulimo wakwa fwa abatetekela mumushi wesu.
- Ukupeela ukwa nsansa.

Ibumba 5 – Insakalamenta: Moneni muli Mateo 28:18-20, 1 Kolinti 10:16 na 1 Petelo 3:21.

- Ulubatisho musango wa kushinshimuna Lesa. Ninshila yakulanga ubumi bupya ubo twawkwata muli Lesa.
- Ukusangwa ku mulalilo wa kwa shikulu musango wa kushinshimwinamo Lesa. Cilatuleta capamo ngo lupwa lwa batetekela namwisenge lyesu ilya tuyayaya na Lesa wesu.

Ilingi fye tulemba inyimbo sha kushinshimuna, lelo ukushinshimuna kwalicila pa kwimba kweka: nge fyo tubelengele mwi lembo lya kusungila, umusango wabwikashi bwesu bonse ulingile walanga ukushinshimuna Lesa.

Muli Mika 6.6-8 na Amosi 5.21-24 abo bekala imyeo ya kushinshimuna na bapelwa umulimo wakulanga umushilo wa kwa Lesa muciticile yabo. Ici cilelola mukutila, tulingile ukusokolola ubukata bwa kwa Lesa mumilimo yesu iya nkumbu ku bena mupalamano besu (moneni Mateo 22:36-39 na Roma 12).

Ukuicefy a ekutendeka kwa kushinshimuna. Eico iyo twa sambilila ukupyungila Lesa no bufuke pa kulanga inkumbu kwi sonde iya tushinguluka iyo lyaba iya onaika, ninshi tule mu shinshimuna.

Ba
mineti

10

Ba
mineti
10

Nomba biken iyo musambilile mu kucita. Salenipo inshila ukufika pali shibili isha ku shinshimuna no kushibomfy pa tushita ikumi (ba mineti 10) mu kushinshimuna Lesa ca pamo.

Ukulanshanya

Pamo nge bumba lanshanyeni pa mepusho aya pe samba:

- Musango nshi twinga bimbilamo bonse mu kushinshimuna?
- Bushe kuli ifintu ifitulesha ukushinshimwina capamo nga bekala cipanda? Nga eko fili, finshi? (Nga kuliko iyo abantu balumbula, kuti cawama ukupela abantu inshita ya kulapila capamo, limbi kuti mwa batungulula mwipepo lya kulapila.)
- Bushe kuti cacitika ica kutila abantu balakosha fye intambi sha mipepele yabo ne fibelesho ukucila icitetekelo na pali ico ukushinshimuna kwabulwa amaka atemwa kwaba kwa fye?

Ba
mineti
15

Ipepo

Akanya ibumba muma bumba ya bantu batatu atemwa bane.

Bebeni ukupepela pa fintu ifi:

- Ukupepela umu no munanakwe elyo no mushi wabo, ukutila ukutila bonse bale shinshimuna Lesa eka. Ba pepe ukutila utulubi tonse tube utwasokoloka no kuposwa kumbi.
- Ukyebelela imembu ishacitwa.
- Ukuituula, no kusende ntampulo, ukushinshimuna Lesa capamo, ukutemwana no kubombela capamo lyonse ilyo cafwaikwa.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu natukwata umulimo wa kuya bomba ku mayanda yesu.

Uno mulungu, kwateri inshita ya kushinshimuna Lesa cila bushiku.

Moneni ngakuti mwalakumana nabambni aba mwi bumba no

kushinshimwina capamo. Lombeni Lesa amulange fyonse ifilefwaikwa ukulungika kubumi bwenu pakutila mwingaba ‘ilambo ly a mweo’.

Ukubila

Londololeni ukutila ilyo tuleshinshimuna Lesa, wene aleleta ubumi bupya muli ifwe. Ukupitila mukushinshimuna kwesu, bambi kuti bamona ubukata bwa kwa Lesa no kwisa kuli wene, balasanga ubumi bupya muli wene.

Uno mulungu, shinshimuneni Lesa ukupitila mukwebako bam pa busuma bwa kwa Lesa. Lombeni Lesa amyafwe ukusanga umuntu uulingile ukulanda nankwe. Kuti mwaipusha ngana kwata ilyashi pa busuma bwakwa Lesa nangu alekabila ukumfwilapo na fimbi.

Mulalikeniko ukuya naimwe ku lukuta lwenu nagu kwi bumba no kushinshimuna Lesa pamo naimwe.

Amashiwi yenu

Mupashi wa Mushilo Alapeela

Ubumi

Ine ndemubatishisha ku menshi pakulanga ukuti namulapila no kupilibuka. Nomba uukankonka panuma, wena akamubatishisha kuli Mupashi Wamushilo na ku mulilo. Alicindama ukucila ine, nshilingile nangu ukusenda indyato shakwe.
Mateo 3:11

Ukupekanya

Ifyo mulefwaikwa mu cipande cino:

- Akaliplanga akanono atemwa akamuti, akalepele 20cm , kuli cila membala we bumba
- Aka bokoshi ka macisa

Bushe na:

- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilyashi?
- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilembo lya mu Cipingo?

Ba
mineti
5

Ukusengela no tusebo

- Toteleni bonse pakwisa ku kulongana kwe bumba.
- Isuleni nepepo ilipi kibili ilya anguka.
- Ipusheni abantu nga baliya bomba ‘Imilimo ya uno mulungu’ na ‘Ukubila’ ifyo bapeelwe umulungu wafumineko.
- Lombeni abantu ukuti balondololeko ifyo bamwene atemwa ukusambililako ilyo bale bomba uyu mulimo.

Ubuyo

Ubuyo bwa cipande ca uno mulungu ukuba umwina Kristu tekewishiba fye Yesu atemwa ukusumina muli wene nakalya. Yesu alaile ukutila ali nokutuma Mupashi wa Mushilo ukwisa ikala muli ifwe kibili niuyo wine Mupashi wa Mushilo akaba entulo ya bumi bupya mumitima yesu.

Ba
mineti
5

Ilembo lya kusungila

Belengeni ilembo lya kusungila ne cipandwa ca mu Cipingo kwi bumba mu kwikatisha. Belengeni na kibili mukuputawisha, ilyo ibumba lile bwekeshapo cila ciputulwa panuma yenu. Lundeniko panono panono mpaka mulebwekeshapo cila cipande pamo ne bumba mpaka fye bonse beshibe ukulanda icipandwa conse beka. Koselesheniko bambo ukutila balande icipandwa conse ku mutwe.

Ine ndemubatishisha ku menshi pakulanga ukuti namulapila no kupilibuka. Nomba uukankonka panuma, wena akamubatishisha kuli Mupashi Wamushilo na ku mulilo. Alicindama ukucila ine, nshilingile nangu ukusenda indyato shakwe.

Mateo 3:11

Ilyashi

Belengeni Ilyashi ili kwibumba:

Faith ekala pa cilila caba pakati ka Okavango Delta, ku kapinda kakulyo ka calo ca Botswana. Iyi ncende kwaba inama sha mpanga ishalekana lekana kibili ni ncende imo iisuma nganshi uko mwinga mona imitundu yafyuni ifyawamisha nganshi pano isonde. Faith no lupwa lwakwe balima imisalu iyalekana lekana iyo bashitisha mu mishi yakunse ya cilila. Aposa inshita yakwe mu kutanda, ukukusha no kushitisha ifya busomboshi kukuleka asunge ulupwa lwakwe.

Nelyo line incende yaba iya ishibikwa nganshi, awe Faith no lupwa lwakwe ubwikashi bwaba ubwakosa sana. Imiku itatu mumulungu umo, Faith afwaikwa ukwabuka umulonga uyo waba na menshi ayengi sana, ukutila aye shitisha ifyabusomboshi fyakwe pa mushika. Enda fye mu kabwato akanono ukwabuka umumana wabamo ing'wena elyo ne mfubu.

Akabwato kakwe ka makoro, kafukulwafye mumulando wa cimuti akacitwa mumusango wa kambesa. Oba akabwato kakwe ukubomfyia ifyakobeleko ifyapangwa ku misambo ya fimuti. Mulimo uwakosa sana, makamaka ilyo akasuba kabalile, cilacila. Inshita ishingi afika ku mulundu ninshi nanaka icine cine. Tabafye eka muli kambesa wakwe, lelo ninshi nasenda nefya busomboshi fyakwe fine. Awe tomato ilafina nganshi muli ka makoro kakwe.

Mu ncende ya Okavango te pa mwela nganshi. Bushiku bumo, ninshi nanaka icine kukoba, aishile umfwa umwela wapupa pa menso, bwangu ne tontonkanyo lyaisa mumutwe wakwe. Alatontonkanya nga cakuti kuti abomfyia umwela wine kuku mwangushisha ubulendo. Ku n'ganda alipangile icisalu icikalamba nganshi, acikakile nakuka bwato kakwe. Apangile ukutila ilyo kukaba umwela akesha ukucitako ifya ibeela.

Bushiku bumo, Faith ali pamumana aleya ku mushika no mwela waishile. Awe wali mwela uwakosa kibili walepupa namaka sana. Bwangu bwangu, aposa icisalu mumulu no mwela waci fungulula. Cali cisalu icikalamba ico abilile mumusango wa kuti kuti caensha ubwato. Umwela waiswile mu cisalu ico catendeke ukutinta ubwato pa menshi. Pakutendeka calikwatishe amaka icakutila cafwaile ukupilibwila ka makoro pa menshi. Ukupalanya no koba, awe kwali ukwangufyanya nganshi muli uyu musango. Umuku wakubalilapo mu bumi bwakwe Faith aleensha ubwato mu cifulo ca koba. Mu cifulo ca maboko, umwela ewalemwensha pa bulendo.

Pamo nga Faith kuti twacula nganshi ukufwaya ukwalula ifintu mumyeo yesu na bantu batushingulwike nga cakutila twa shintilila fye pa maka yesu fwe bene. Lelo, ifwe fwe bena Kristu, twalikumako kuli Mupashi wa Mushilo uwa kwa Lesa, umwela wakwe, kukutupela amaka aya kwensha elyo no kwalula ifintu mumyeo yesu. Ulubali Iwesu kumwita fye mumyeo yesu, ukubika icisalu cawkensha ubwato mu mwela .

Ukwishiba Icipigo

Belengeni Mateo 3:11-17 kwi bumba. Lyatendeka no kulanda kwakwa Yoani kabatisha.

¹¹"Ine ndemubatishisha ku menshi pakulanga ukuti namulapila

no kupilibuka. Nomba uukankonka panuma, wena akamubatishisha kuli Mupashi Wamushilo na ku mulilo. Alicindama ukucila ine, nshilingile nangu ukusenda indyato shakwe. ¹²Ali no lupe lwakwelelako mu minwe yakwe. Akafumya imisungu pa lubansa. Akatutila ijanu mu butala bwakwe. Imisungu yena akayoca mu mulilo uushishima!"

¹³*Elyo Yesu afumine ku Galile aisa ku mumana wa Yordani, kuli Yoani kukubatishiwa.* ¹⁴*Lelo Yoani atala amukaanya ati, "Nine mfwile ukubatishiwa kuli iwe, nomba niwe waisa kuli inel!"* ¹⁵*Yesu amwasuka ati, "Leka pali nomba ucite ifi fine, pantu efyo cilingile pakufikilisha fyonse ifyo Lesa alefwaya."* Elyo Yoani asumina.

¹⁶*Cilyafye Yesu abatishiwa, afuma mu menshi. Awe apopene no mulu waisuka. Elyo amona Mupashi wakwa Lesa aleika kwati ni nkunda, aisa ikala na pali Yesu.* ¹⁷*Awe ne shiwi lyafuma mu mulu aliti, "Uyu e mwana wandi, uo natemwa, uo nsekelamo."*

Yoani kabatisha atuminwe ukwisa bilisha elyo no pekanya abantu pakwisa kwakwa Yesu. Ili ilembo lya muli Mateo lilondolola ukubatishiwa kwakwa Yesu kuli Yoani kabatisha mumu mana wa Yordani. Muli amasambililo ayengi ayo twingga sambilila ukufuma kuli ili lyashi.

Yoani alimwishibe bwino Yesu

Yoani kabatisha ali muntu fye. Lesa amwitile ukwisa sobela Yesu lelo alishibe icifulo cakwe pano calo. Atile, 'panumayandi paleisa nkonka uyo uwamaka ukucila ine' (cikomo 11). Yoani tali e Yesu iyo; ali fye musha wakwa Lesa. Cimo cine fye naifwe bonse. Ilingi abantu bamoneka kwati ebali namaka yakwafwilisha abantu atemwa ukubapususha. Ici tecishinka iyo. Tulingile ukwishiba ukufilwa kwesu

ilyo tulesubila Lesa ukubomba ukupitila mumyeo yesu. Ni Mupashi wa Mushilo eupeela ubumi kuli ifwe naku bantu bambi.

Mumbila nsuma yakwa Yoani, ilyo Yesu apalama kumumana kukubatishiwa, Yoani abilikishe ati, ‘Moneni, Umwana wa mpaanga wakwa Lesa!’ (Yoani 1:36) Ilelo, ici cileumfwika icakupapa ukulanda. Cilepilibula finshi? Umwana wa mpanga muntambi sha mipepele ya ci Yuda alebomfiwa nge lambo pa membu sha bantu. Umwana wa mpanga aletulwa ilambo kuli Lesa , na munshila iyo abantu balesangululwa ku membu shabo nokuba abalungami nakabili kuli Lesa. Teti bacite ico abene beka nakalya.

Mumusango umo wine fye, Yesu ali mwana wa mpanga wakwa Lesa. Eo Lesa atumine ukwisaba ilambo lya pa membu sha ba pano isonde. Yoani aishibe ici kabilo abilikishe ati, ‘Moneni, Umwana wa mpaanga wakwa Lesa!’ Yoani aishibe ukutila kubomba kwakwa Lesa epela ekwinga tubiika mubulungami kuli Lesa. Mubwipi tuleti, Mupashi wakwa Lesa atupeela ubumi.

Yesu abatisha na Mupashi wa Mushilo no mulilo

Ilyo Yesu alitalasha abasambi bakwe, abalaile ukutila ali nukubatumina icabupe: Mupashi wakwe Uwamushilo uukekala mumyeo yabo. Mupashi wa Mushilo, pamo pene fye nga Yesu, ni Lesa umutuntulu kabilo esa mukwikala muli ifwe ilyo twa mulomba no kuleka ukubapo kwakwa Lesa na maka yakwe fibe fya cilaumo umo. Icipingo cilalanda pa kubatishiwa, atemwa ukwisushiwa na Mupashi wa Mushilo uwa kwa Lesa.

Bushe cilelola mwi ukutila Yesu aletubatisha no mulilo? Umulilo ecikope icabomfiwa mu Cipingo pakulanda pa maka yakwa Mupashi wa Mushilo ayo umuntu nangu umo teti alulule iyo. Umulilo uloca no konaula. Ngamwamwene umulilo wa mpanga ukuli konse fye

pano isonde, awe kuti mwamona ifyo oca conse fye ico wasanga umo ulepita. Amaka yakwa Lesa kuti yaoca ifibelesho fyesu fyonse pamo namatontonkanyo ayo yatatalusha kuli Lesa.

Icikope na cimbi Icipingo ca bomfya ca mwela uwakosa. Ishiwi ilyo Icipingo cabomfya ni ‘ruach,’ umwela uwamaka uyo upupa pa myeo yesu. Tatwabelako ukuicitila ifintu fyonse fwebene mu myeo yesu. Pamo pene fye nga cilia cisalu ca kwa Faith mulyashi lyesu, mu myeo yesu mulingile ukwisula na Mupashi wa kwa Lesa.

Mupashi wa Mushilo uyo aikala muli ifwe tatupeela fye ubumi, lelo atupa amaka yakupeela ubumi nakuli abo bonse batushingulwike.

Ifyakucita

Ba
mineti
5

Pa mulimo uno mulefwaikwa ukupeela kuli bonse akamuti atemwa akalipulanga akayangua bwino. Ico uno mulimo ulebimbwamo no kwasha umulilo, kanshi mukwai mube muncende iya cingililwa bwino bwino kibili ukutalwike ne fikuulwa. Nga kuli abaice abali nokucitako uyu mulimo, ninshi mumone ukutila bali pamo na bakalamba abakubafwilishako.

- Asheni akamuti kenu ukubomfya macesi atemwa umulilo fye.
- Ilyo akamuti kaambuka ku mulilo, londololeni ukutila ifi efyo Lesa acita ku bumi bwesu. Alabwambusha no mulilo wa kwa Mupashi wa Mushilo. Umulilo wimininako bulesia naifwe twaba no bumi. Mushininkishe ukutila bonse baumfwikisha ici bwino.
- Asheni umulio kutumuti twa bantu bonse mwi bumba ukubomfya akamuti kenu. Ilyo mulecita ifyo, londololeni ukutila ifi efyo Mupashi apeela ubumi. Ilyo ifwe bonse twatwala imbila yakwa Yesu ku bantu bambi nabo bene kuti bapokelela icabupe ubumi bupya. Mupashi wa Mushilo esa

nokwasha umulilo pali ifwe bonse.

- Ebeniko umo atemwa babili ukwambushako utumuti twa banabo mwibumba kukulanga ukutila ubumi kuti bwapelwa kuli umo no mubiye.

Yoani na Yesu balishibe ukutila Mupashi alapeela ubumi

Bushe cileumfwika icakosa ngatwatila na Yesu wine alingile ukubatishiwa? Yesu ali muntu uwapwililika kabilii ni Lesa uwapwililika, ubuntunse na bulesa. Ulwimbo lumo ulukaya nganshi lutila Lesa ‘atulile fyonsé kano fye icitemwiko’⁴ pakwisa mucipasho ca kwa Yesu pano isonde no kwisa pususha ifwe.

Lelo Yesu, pamo pene fye nga umuntu onse, akabile Mupashi wa Mushilo kukufikilisha ifyo Lesa, wishi, awaile ukutila afikilishe. Ilyo Yesu abatishiwe, Mupashi wa Mushilo aikile pali wene; abantu bamwene icapalana ne nkunda caikele pali wene. Nga cakutila Yesu umwine fye elyo pamo na Yoani kabatisha bakabile ubumi bwakwa Mupashi wa Mushilo, awe naifwe bene tulingile uku mufwaya!

Ifyakucita

Ba
mineti
5

Nga cakutila Yesu umwine akabile Mupashi wa Mushilo, bushe ifwe teti cicile iyo? Pakutila twisushiwemo na Mupashi wa Mushilo tulingile intanshi twatila ‘ee’ kuli Lesa nokumupeela insambu shakwikala mumyeo yesu.

Ipusheni mwi bumba nga muliko umo uyo alekabila ukubula ulu lutampulo ilelo line. Nga emo bali ninshi pepeni nabo ili ipopo ilyo mulebelenga cila mutande elyo nabo balebwekeshapo panuma yenu.

⁴ Charles Wesley, ‘And Can It Be’, 1738

Mwe mfumu Yesu,
Ndekabila ukwisushiwa na Mupashi wenu uwa Mushilo.
Natotela pa bupe bwa bumi bupya ubo mwampela.
Ilelo nasala ukupokelela ubu ubupe.
Mbeleleni uluse panshila shonse isho naleikalilamo;
iseni mwikale muli ine
nokungafwa ukwikalilaimwe ubumi bwandi bonse.
Njisushenimo na Mupashi wa Mushilo nokunenga umupya.
Amen.

Ba
mineti
10

Ukulanshanya

Pali amepusho yatatu aya kulanshanya mumu bumba ya bantu batatu atemwa bane. Panuma yakulanshanya, musheko inshita yakwisa londolola ifyo mulanshenye kwi bumba lyonse. Cikankala ukutila bonse basambilile kuli umo on mubiye.

- Bushe mwabala umfwapo Mupashi wa Mushilo muweo wenu? Nga efyo, bushe cali shani?
- Nimbali nshi isha bumi bwesu isho shilingile ukwalulwa kukuwaminako kuli Mupashi wa Mushilo?
- Bushe kuliko ulubembu lumo mubumi bwesu ulo tulingile ukupokololwako? Nga tatwishibe bwino bwino ulubembu, ipusheni mwebene nga kuliko imbali shimo mubumi bwenu umo mumfwa ukushininwa mwebene atemwa ububi.

Shininkisheni ukutila mwasenda inshita ne bumba ukulanshanya pa masuko ayo balepela.

Ba
mineti
15

Ipepo

Icipingo citila ukuti tulingile ukutambika indupi pali umo nomubiye ilyo tulepepa. Onse membala we bumba alingile ukupepelwa umo umo. Ebeni ba membala bonse mwibumba bese bashinguluke uyo balepepela no kutambika pali wene indupi shabo. Bonse pambo, mupepeleni ukutila abatishiwe (esushiwe) na Mupashi wa Mushilo.

Cetekeleni ukumona ifilangililo fyakubatishiwa na Mupashi wa Mushilo: bamo kuti batendeka ukuseka, ukulila, ukumfwa umutende no buseko ubo tababala umfwapo. Sengeleni Mupashi wa Mushilo ukuti abombe mwi bumba.

Ilyo abantu balecita ifi, kuti mwamona bamo balacita ifyo tamwa cila cetekela, bakalipa ne cipyu sana. Bambi nabo kuti baba ne cifukushi sana. Kuti mwamona bambi balacita ifintu ifishili fya butuntulu iyo; limbi umupashi ubifi wasokoloka muli bena. Mumusango onse cabelamo, ibukisheni ukutila Yesu ali na maka pali fyonse ifi. Mwiumfwa umwenso nangu ukututuma. Kalipileni fye uyo mupashi ukuba tondolo no kuwebela mwishina lya mfumu Yesu ufume mumuntu uyo no kuya. Teti tucite ifintu ifi mumaka yesu nakalya; ni mumaka fye yakwa Yesu.

Ilyo umupashi wafuma, atemwa ulya aciba no bukali aba bwino, ninshita yakulomba Mupashi wa Mushilo ukwisa nokwisusha mumweo wa muntu uyo no kupalauka. Ici cikankala nganshi kibili kibili mushininkishe ukutila uyu muntu alatwalilila ukwikala mwisenge na Yesu.

Pepeleni bonse abali mwi bumba, umo umo. Kuti mwapepelako abantu mumbali sha bumi bwabo isho bashupikwamo ukuba bwino nga ifyo balandile pa nshita ya kulanshanya pa kubala.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu natukwata umulimo wakuya bomba ku mayanda. Cila bushiku muleilombela no kulobelako abantu bonse abo mwalandileko nabo munshita ya bunte ne milimo iyo twabombako kunuma, ukulomba ukutila Mupashi wa Mushilo uwa kwa Lesa uwashila ese no kupeela ubumi.

Ukubila

Londololeni ku bantu ukutila ubuyo bwa kwa Lesa, tekupeela fye kuli ifwe Mupashi wa Mushilo – uyo apeela ubumi iyo. Tontonkanyeni pa bantu bonse abo mwalanda nabo mu milimo twabomba ku numa. Yesu alakabila ukuleeta ubumi bwakwe kuli bonse na kufintu fyonse tuleshingwana nafyo. Ici cilingene nefyo cali ilyo Yesu ali pano isonde. Mupashi wa Mushilo aletele ubumi kuli wene nakubekala isonde bonse ukupitila muli wene.

Uno mulungu, kuti caba nipalwenu mweka, atemwa ukubombela pamo nga ibumba, lombeni Mupashi wa Mushilo amisontelele icintu cimo ico mwinga bombelapo kukwafwako umushi wenu. Pepeleni capamo ukulomba ukutila Mupashi wa Mushilo engaleta ubusuma muli ifyo fintu no kumulomba ukuti amilange inshila mwinga pwishishamo ubo ubwafya.

Amashiwi yenu

Icipande ca Kusupula

Eico, umuntu onse uwaba muli Kristu ninshi
nomba aba umuntu mupya. Bumuntu bwakale
bwapwa, nomba aba umupya.

2 Kolinti 5:7

Ukupekanya

Ifyo mulefwaikwa mu cipande cino:

- Akalembelo ne pepala

Bushe na:

- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilyashi?
- Mwipusha bambo mwi bumba ukwisa belenga ilembo lya mu Cipingo?
- Mwipusha bonse ukwisa no tulembelo na ma pepala?

Ukusengela no tusebo

Ba
mineti
5

- Toteleni bonse pakwisa ku kulongana kwe bumba.
- Isulen i nepopo ilipi kabilo ilya anguka.
- Ipusheni abantu nga baliya bomba 'Imilimo ya uno mulungu' na 'Ukubila' ifyo bapeelwe umulungu wafumineko.
- Lombeni abantu ukuti balondololeko ifyo bamwene atemwa ukusambilako ilyo bale bomba uyu mulimo.

Ubuyo

Ubuyo bwa cipande ca uno mulungu buli pa kuicinkula fwebene pa mitwe ikankala intu twasambilapo mu citabo ca Imifula 1 elyo kabilo nokulolesha ku ntanshi kufintu tuli nokusanga mu Citabo 2.

Ba
mineti
5

Ilemblo lya kusungila

Belengeni ilemblo lya kusungila ne cipandwa ca mu Cipingo kwi bumba mu kwikatisha. Belengeni na kabilo mukuputawisha, ilyo ibumba lile bwekeshapo cila ciputulwa panuma yenu. Lundeniko panono panono mpaka mulebwewekeshapo cila cipande pamo ne bumba mpaka fye bonse beshibe ukulanda icipandwa conse beka. Koselesheniko bambo ukutila balande icipandwa conse ku mutwe.

*Eico, umuntu onse uwaba muli Kristu ninshi nomba aba
umuntu mupya. Bumuntu bwakale bwapwa, nomba aba*

umupya.

2 Kolinti 5:17

Ilyashi

Belengeni Ilyashi ili kwi bumba:

Kwaba aka musumba akanono kululamba lwa bemba ku calo ca UK aketwa Whitby. Pafintu ifingi ifyo kaishibikilwako, umulimo wa bulondo bwe sabi ewaba pamulu. Papita nomba ne myaka umwanda umo apo amayanda ayengi nganshi yakulilwe kulya kuntu kukwafwilisha abalondo besabi ukuti bakwate umwakwikala. Utumayanda utunono uto bakulile pancende iya nako mutengo kabilii kwali ni mupepi no lucena. Mumyaka yelelo utu tuyanda twasanguka twakutushishamo abatandashi abo besa kukutamba ubusuma bwa ncende ya pali bemba.

Mumwaka wa 2012 imfula yalokeshe nganshi no mwela wapupile sana kabilii kwali nokusela kwa mushili ico calengele umushili wa pansi ya mayanda yasano ayo yapalamine sana kuli bemba watendeke ukusela. Amayanda ayo yatendeke ukupona na bantu baleikalamo bafuminemo ulubilo. Awe amayanda ayo yonse yalyonaike kabilii kwali no bonaushi nabumbi ku mayanda yali mumusebo wa mupepi ne ncende iyi.

Nangu fye yaba nincende iyi moneka bwino, awe nomba caba cabusanso nganshi ukwikala mupepi no lulucena kabilii umulimowingi ulebombwa uwakutula abo baba na mayanda mupepi.

Ukwishiba Icipigo

Belengeni Mateo 7:24-27 kwi bumba:

²⁴“Kanshi umuntu onse uumfwa aya mashiwi yandi no kuyakonka alayakonka, apala umuntu uwamano uwakuulile ijanda yakwe pa mwalala. ²⁵Ala kuti cilya imfula yalaloka, imimana yaisula yaposa, icimwela caima calakuuka capuma na kuli iyo ḡanda, awe teyakuwa iyoo. Pantu yakuulwa pa mwalala.

²⁶“Nomba uyo onse uumfwa amashiwi yandi aya, akaana no kulayakonka, apala icipumbu ca muntu icakuulile ijanda yaciko pa musensenga. ²⁷Kuti cilya imfula yalaloka, imimana yaisula yaposa, icimwela caima calakuuka capuma na kuli iyo ḡanda, awe yawa, yabongoloka icabipisha.”

Ukulanshanya

Ipusheni abantu mwi bumba nga cakutila kuli aba kuulapo ing’anda.

Ba
mineti
5

- Kuti basala shani icifulo cisuma icalingile ukukulapo ing’anda?
- Nipa cifulo nshi pengaba apashalingile ukukuula ing’anda?

Yesu aumine umulumbe wa bantu babili, umo akulile ing’anda yakwe pa mucanga no mubiye akulile pa libwe. Ilyo umwela ukalamba waishile, pamo fye nga Lyonse, ing’anda iyo yakulilwe pa mucanga yalibongolweke, lelo ing’anda iyo ya kulilwe pa libwe yena yali shele iya iminina. Amalyashi yonse yabili aya, yaletufunda amasambilisho aya kankala nganshi: nga cakutila tatubikile bwino imifula yesu, awe ninshi na fyonsse ifyo tule kuula fika bongoloka ku mwela ukalamba ilyo ukesa. Aya emano yasuma yantu tulepandwa, lelo te ya bwikashi buno fye iyo, no bumi bwesu ubwa ku mupashi. Pamo nga abena Kristu twasumina ukutila cikankala ukukuula ubumi bwesu pa mifula iyakosa; nakuba fye imiku iyingi nganshi, Lesa bamwita ati ‘Icilibwe’ mu Cipingo. Muli cino citabo pamo pene na

fyonse ifitabo fyalembwa mu bwanshiko bwa fitabo fitwa ukutila 'Imifula' tule sambililamo ifyo twinga sanga ubumi bupya muli Lesa, elyo kibili ne fyo twinga kuula imifula yakosa iya bumi bwine ubo pa cilibwe.

Cilasenda inshita ntali ukukula icintu pa libwe, calicila panshita twinge senda ukukula icintu pa mu canga. Ici ecilenga abantu abengi ukuwila mwitunko lyakubomfy a inshila iipi kibili iyanaka. Lelo Icipingo citukonkomesha ukwikala mumusango uwaibelako. Muli Mateo 7:13-14 Yesu atile:

¹³*Muleingila pa mwinshi uwafyendenkana. Pantu umwinshi ukulu ne nshila iyapabuka efitwala kukuloba, elyo na bapitamo bengi.* ¹⁴*Lelo umwinshi uutwala ku mweo, untu wafyendenkana ne nshila nayo iyayafya, na baisanga nabo banono.*

Ubumi bwesu ubwa bwina Kristu bulendo, kukalaba ukunaka elyo no kukosa, amafya no kusekelela LELO ngatwa bikile imifula yesu iyakosa pa libwe tukacimfy a fyonse ifikala tuponena.

Ifyakucita

Ba
mineti
15

Ukulolesha ku numa mu fipande fyonse ifyo tusambilile, ebeni bonse umo umo balandeko icintu cimo icikankala cintu basambilile, ico bamwene ukutila cali bekata sana pa mutima nangu icibalengele ukwalula imitontonkanishishe yabo pamo ne micitile ya fintu.

Ukulolesha ku numa mu Citabo 1: Ubumi bwa Tendeka

Mu citabo cino ica ntansi ica ifi fitabo, icileitwa **Ubumi bwa Tendeka**, tuleleta itontonkanya ilya bumi bupya ubo buli cabupe fye ukufuma kuli Lesa. Ecintu cimo ico akwatila abantu bonse, temulandu bushe nifwe bani atemwa finshi ifyo twa cita. Kibili ilembo lya kusungila liletucinkula:

Eico, umuntu onse uwaba muli Kristu ninshi nomba aba

umuntu mupya. Bumuntu bwakale bwapwa, nomba aba umupya.

2 Kolinti 5:17

Apo nomba nafyalulwa ifipywa, bushe cile moneka shani?

Ubupe bwa bumi bupya cilola mukutila, nomba nga twa lombele kuli Lesa, aletukakula ku mibeele yakale iya lubembu no kushomboka. Tatwaba nanomba abapatulwa kuli wene nakalya, lelo alitupalamika ku mwine na mwisenge ilya citemwiko cakwe, ico cili no kubelelela pe. Lesa esa mukwikala mumitima yesu no kutendeka umulimo wa kutulenga abapya ukutendekela mukati ka mitima, mpaka fye camoneka na ku bantu. Atutemwa fye mumusango twabelamo, lelo uku ukutemwa kwali kula nganshi, emulandu tekuti atuleke ukuba fye cimo cine nakalya. Ilyo tuleishibilako ifyo Lesa aba kibili twa musuminisha ukukula muli ifwe, ala bula imyeo yesu no kutendeka ukutukula cipyapakuti tupalane nankwe.

Pamo fye nge fyo mubwikashi buno tufyalwa mulupwa, efyo cabana mubumi bwesu ubwa muli Lesa: tulundaniwa kulupwa lwakwe ulwa pano isonde lyonse. Tukwata bamunyinane nenkashi ishipya, elyo na Shifwe uwa ba mumulu. Ici cilellola mukutila, tatulingile ukumona abantu bambi pamo nga abalwani besu nakalya; tulingile ukulekelela bonse abo twa pusene nabo kale. Nakuba fye muli

Mateo 5:44 Icipingo citila no kuti:

*Lelo ine namweba nati, muletemwa abalwani benu,
mulepelako na bamucusha.*

Pamo nge fyo tulandile kale cili nokusenda inshita ukuti twingeshiba Lesa no kutila tubombe ulubali lwesu mu lupwa lwsu ulupya. Tulekabila inshita yakuba fweka na Lesa fye elyo kibili ne nshita yakuba pamo no lupwa lwesu ulupya ulwa bena Kristu. Kuti twacita

ifi ukupitila mukupepa no kukutika kuli wene, ukubelenga Icipingo, mu kushinshimuna Lesa ilyo tuli fweka fye elyo nelyo twaisa pamo mu lupwa lwasu ulwa bena Kristu.

Napampela ya citabo ici, twa milangile ubuntu bwa kwa Mupashi wa Mushilo, uku misambilisha ukuti ena esa no kwikala mu mitima yesu nga twa mulomba. Ni Mupashi wa Mushilo eupela ubumi na maka pamo nga umwela mulyashi lya cisalu ca kwa Faith. Twasendele inshita iya ku pepa ukulomba Mupashi wa Mushilo ukwisa no kutwisushamo no kuti tube abapalamina kuli Lesa wesu.

Ukulelesha kuntanshi ku Citabo 2: Ubumi Bulakula

Mu citabo cikonkelepo, icileitwa ukuti ***Ubumi Bulakula***, tuli nokusambilila ifingi pali Mupashi wa Mushilo nefyo cilepilibula ukuba abaisushiwamo na wene. Kabili tuli nokusambilila nafimbi ifikumine imibebe yakwa Lesa pamo nga uyo uwatutemwa, nefyo icitemwiko cakwe calula imitontonkanishe pamo ne micitile yesu iya fintu. Tuli nokwishiha mukushika umwalola imfwa yakwa Yesu pa lupanda kuli ifwe nefyo Lesa atumona nomba.

Cila cipande cili nokutwafwilisha ukwishiha ifingi ifikumine ubumi bupya ubo twapeelwa, cili nokutungulula intampulo shesu, ukubutisha amano yesu, kabili tule subila nokutila cikakoselesha ne mitima yesu ine. Tule mikoselesha apakalamba ukutila mutwalilile ukuya naifwe kuntanshi mucitabo ca Imifula Icitabo 2.

Ipepo

Ibukisheni abantu ukuti beshibe ukuti pakupokelelo bupe bwa bumi bupya elyo kabili ukulenga fyonsse ifyo basambilile ficitike kuli bena, awe balefwaikwa ukusenda ulutampulo lwa citetekelo, elyo nokutwaalilila ukwendela mu citetekelo ilyo balesambilila kuli Lesa. Ipusheni nga kuliko bambo abalekabila ukubula ulutampulo lwa

citetekelo ulwa kusumina ubupe bwa kwa Lesa ubwa mweo. Nga eko bali, ninshi pepeni ipepo ili pamo nabo:

Mwe Yesu na mitotela pa kumfwila.
Na mitotela pakumpela ubumi bupya.
Njeleleni pa membu shonseisho nacita mumweo wandi.
Ilyo nalolesha fyonse ifyo mwancitila, naine nomba nalapela
kuli imwe fyonse ifyo nakwata!
Njafweni ukwendela mu bumi bwenu.
Amen.

Lekeni ino ibe nomba ninshita ya kutotela Lesa capamo mwibumba
pali fyonse ifyo abantu balanshenye ne fyo balesambilila mu citabo
ca Imifula 1.

Panuma yakutotela no kulumba Lesa, nomba pepeleniko abantu pa
fyakukabila fyabo ifyalekana lekana na mafia abantu bali nayo.

Imilimo ya uno mulungu

Cila mulungu twalikwata umulimo wa kuya bomba ku mayanda
yesu. Fwayeni ilibwe, limbi akanono ako mwingekata fye na
muminwe yenu, nelyo icikulu ico mwingekalapo atemwa
ukwimininapo. Kwateni inshita iya kutontonkanya pa fyo ilibwe
lyakosa. Nomba tendekeni ukutotela Lesa pakutila wene aba
uwakosa nganshi ukucile libwe nokumulomba ukutila atwalilile
ukukuula ubumi bwenu pali wene nga, ‘Icilibwe.’

Ukubila

Peppenii nokwipusha Lesa amisokolwele umuntu uyo muli nokwita
akese sangwako kukulongana kwenu ilyo mukatendeka ukusambilila
mu Citabo 2. Limbi kuti aba ni ulya mushimikila ilyashi lyenu
ukupitila mumulimo wa kubila, limbi ni ulya mwalandile nao ilembo

lya kusungila, nalimo ni ulya mwalangile ifishilwa fya shinguluka fitatu nangu muntu uyo mwailelanda fye nankwe. Bashimikileniko ifintu munonkelemo mukusambilila kwenu ukwa kwi bumba no kubepusha nga benga kabilia ukuilundako nabo kuntanshi.

Amalembo ya kusungila

‘Ine ico naishila ni kukupeela umweo nokuti bakwatishe umweo.’

Yoani 10:10b

‘Mona! Ninjiminina pa mwinshi ndekonkonsha. Umo nga aumfwa ishiwi lyandi, anjiswilako iciibi, nkengila mumwakwe, elyo ine na ena tukalya nankwe pamo.’

Ubusokololo 3:20

‘Ine ndatasha Lesa lyonsefyе ilyo ntontonkanya pali imwe...Kanshi nalishininkisha ukuti, Lesa uwatendeke uyu mulimo usuma muli imwe, akulakonkanyapofye ukuubomba mpaka no kuupwisha pa Bushiku bwakwa Kristu Yesu.’

Filipi 1:3&6

‘Kanshi kabiyenи muleyalula abantu ba mishobo yonse pakuti babe abasambi bandi. Mulebabatisha mwishina lyakwa Tata ne lya Mwana ne lyakwa Mupashi Wamushilo.’

Mateo 28:19

‘Natuletontonkanya pafyo twingalacincishanya mukutemwana na mukucita ifisuma. Twilashala kukulongana pamo, nga filya bamo bacita. Lelo mufwile ukulakoseleshanya.’

Bahibulu 10:24-25a

‘Tekanyeni mutalale tondolo mwishibe ukuti nine Lesa.’

Amalumbo 46:10a

‘Amalembo Yamushilo yonse yena mashiwi yakwa Lesa. Kanshi kuti wayabomfyा pakufunda pa cishinka, pakwebaula abaluba, pakwaluluka abali mu filubo, na pakufunda ifyoabantu bali nokuba abakaele pa cinso cakwa Lesa. Eico kanshi Amalembo Yamushilo yalafwa umuntu wakwa Lesa ukuti akwate fyonse ifyo alekabila pakuti akwate amaka yakubomba umulimo usuma uwa musango onse.’

2 Timote 3:16-17

‘Amafunde yakwa Yawe yantu yapwililika,
kabili yalatalalika umutima wa muntu.
Ifisambilisho fyakwa Yawe fyakucetekela,
kabili filapeela amano ku bantu abashayakwata.
Fyaliwama ukucila golide uwalopololwa bwino,
ukucilafye na pali golide wine wine.
Fyalilowa ukucila na pa kulowa kwa buci,
ukucila no luto ulutona ku cipepe ca buci.’

Amalumbo 19:7&10

‘Mulemutuula amasakamiko yenu yonse, pantu eumusunga.’

1 Petelo 5:7

‘Cilya bapwafye ukupepa, injanda balongenemo yalatenta. Elyo bonse baisulamo na Mupashi Wamushilo. Batampa no kulafunda amashiwi yakwa Lesa ukwabula umwenso.’

Imilimo 4:31

‘Mwe bamunyinane, Lesa alitukwatila uluse ulukalamba. Kanshi eico ndemupapata ukuti mu bumi bwenu muleituula kuli Lesa nge lambo ilyamweo, ilyamushilo kabili ilimusansamusha. Ili e pepo line line muli nokutuula.’

Roma 12:1

‘Ine ndemubatishisha ku menshi pakulanga ukuti namulapila no kupilibuka.
Nomba uukankonka panuma, wena akamubatishisha kuli Mupashi
Wamushilo na ku mulilo. Alicindama ukucila ine, nshilingile nangu ukusenda
indyato shakwe.’

Mateo 3:11

‘Eico, umuntu onse uwaba muli Kristu ninshi nomba aba umuntu mupya.
Bumuntu bwakale bwapwa, nomba aba umupya.’

2 Kolinti 5:17

Amashiwi yenu

Ubutantiko bwa fikope ifilimo

Icikope	Ukulondolola icikope
Ibula lyā kulutwe	Uwa kopele ifikope ni Crabtree pa Unsplash
Icipande 1 ibula lyā mutwe	Uwa kopele ifikope ni Annie Spratt pa Unsplash
Icipande 2 ibula lyā mutwe	Uwa kopele ifikope ni Igor Ovsyannykov pa Unsplash
Ibula 20: Inongo ye bumba	Uwa kopele ifikope ni PublicDomainPictures pa Pixabay
Ibula 20: Inongo yaengwa ubusaka	Uwa kopele ifikope ni cocoparisienne pa Pixabay
Icipande 3 ibula lyā mutwe	Uwa kopele ifikope ni Larry Li pa Unsplash
Icipande 4 ibula lyā mutwe	Uwa kopele ifikope ni Benny Jackson pa Unsplash
Icipande 5 ibula lyā mutwe	Uwa kopele ifikope ni Aman Shrivastava pa Unsplash
Icipande 6 ibula lyā mutwe	Uwa kopele ifikope ni Johannes Plenio pa Unsplash
Icipande 7 ibula lyā mutwe	Uwa kopele ifikope ni Jonas Verstuyft pa Unsplash
Icipande 8 ibula lyā mutwe	Uwa kopele ifikope ni Enrique Vidal Flores pa Unsplash
Icipande 9 ibula lyā mutwe	Uwa kopele ifikope ni Jeremy Yap pa Unsplash
Icipande 10 ibula lyā mutwe	Uwa kopele ifikope ni Jon Paul Witt, fya bomfiwe panuma ya kupeelwa insambu
Icipande 11 ibula lyā mutwe	Uwa kopele ifikope ni Jonatan Pie pa Unsplash
Icipande 12 ibula lyā mutwe	Uwa kopele ifikope ni Joshua Newton pa Unsplash
Icipande 13 ibula lyā mutwe	Uwa kopele ifikope ni Aaron Burden pa Unsplash

IMIFULA 1:

Ubumi bwa Tendeka

Imifula citabo camasambilisho aya kwafwilisha abantu ukwishiba bwino elyo nokukula mwisenge lyabo na Lesa no kubakoselesha ukupyungile mishi yabo. Lyalembelwe kukupeelako amafundisho yafikapo ayenga bomba mu ncende ishalekana lekana ne ntambi sha cifyalitwa icili conse mpanga yonse. Imifula lyalembwa mu fitabo fine, cila citabo cawkata ifipande ikumi na fitatu ifyaba mumusango wa kulanshanya capamo mwi bumba.

Imifula citabo calembwa nabakalemba abaipeeleshe abene ukufuma muncende ishalekanalekana pano isonde elyo lyabikwa capamo no kulembwa naka bungwe ka Dignity.

Imifula 1: Ubumi bwa Tendeka lyaiminina pali abo bali ne citetekelo cipyam pamo nabo abashila tetekela. Ukufuma fye ku ntendekelo iya anguka, litungulula abantu muntampulo sha ntansi isha citetekelo no kwishiba Lesa.

Kuti mwalandi naifwe pa hello@dignityonline.org.uk
nelyo +44 (0)7340 573 937. Nga mwakabila imitwe ya
fitabo fyesu fyonsen moneni pa websaiti:
www.dignityonline.org.uk/publications.

Bemba 1st Edition

Uwapangile ibula lya kulutwe: The Message Trust
Icikope caba pe bula lya kulutwe: Crabtree/Unsplash

www.dignityonline.org.uk